

MELLUNKYLÄN KÄVELY- JA PYÖRÄILY-YMPÄRISTÖN JA KAUPUNKITILOJEN ANALYYSI- JA VISIOTYÖ

27.2.2020

Kannen kuva: © Ramboll Finland Oy
Kartat ja kuvat Ramboll Finland Oy ellei toisin mainita

SISÄLTÖ

Johdanto	4
Suunnittelualue	5

1

Nykytilan ja tulevaisuusnäkömien analyysi	6
Aluetarkastelu	7
Suunnittelutilanne	7
Sijainti seurakenteessa	8
Kaupunkikonteksti	10
Saapuminen alueelle	12
Alueen palvelut	14
Kävely- ja pyöräilyreitit - nykytila	15
Palvelut suhteessa kävely- ja pyöräilyreitteihin	16
Liikennevirtojen simulointi, pyöräily	18
liikennevirtojen simulointi, kävely	19
Pyöräilyreitit - laadullinen arvio	20
Kävelyreitit - laadullinen arvio	21
Viheralueet - laadullinen arvio	22
Kaupunkitilat - laadullinen arvio	23
Yhteenveto	24

2

Käyttäjälähtöinen tutkimus ja vuorovaikutus	26
Väestötarkastelu	27
Taustaa	27
Väestörakenne kielen mukaan	28
Ikärakenne	29
Talouksien tulot	30
Työssäkäynti	31
Ulkomaalaistaustaisten osuus osa-alueittain	32
Havainnointit: Kontula ja Mellunmäki	34
1. Metro Mellunmäki A	35
2. Metro Mellunmäki B	36
3. Kontulantien ja Länsimäentien alikulut, Mellunmäki	37
4. Aarrepuisto, Mellunmäki	38
5. Emännänpolun alikulku, Kontula	39
6. Metro Kontula C	40
7. Leikkipuisto Lampi, Kontula	41
Yhteenveto havainnoinneista	42
Asiantuntijahaastattelut	43
Asiantuntijahaastatteluiden yhteenveto	52
Pop-up-työpajat, nuoriso ja maahanmuuttajat	53
Työpajat lapsille	56
Yhteenveto ja johtopäätökset	59

3

Kehittämisvisio	62
Kooste analyysin ja vuorovaikutuksen johtopäätöksistä	63
SWOT	63
Vetovoimatekijät - analyysin ja vuorovaikutuksen yhteenveto	64
Kehittämistarpeet - analyysin ja vuorovaikutuksen yhteenveto	66
Visiosuunnitelma	68
Kaupunkitilat ja viheralueet	74
Kaupunkitilan kehitys ja tiivistäminen	76
Kävelyreitit	78
Pyöräilyreitit	80
Väliaikaiset kehitysehdotukset	82
Miksi väliaikaisia kehitysehdotuksia?	83
Kontula - väliaikaiset kehitysehdotukset	84
Mellunmäki - väliaikaiset kehitysehdotukset	88
Yhteenveto ja johtopäätökset	91
Liitteet	94

JOHDANTO

Työn ohjausryhmään Helsingin kaupungilta ovat kuuluneet:

Johanna Marttila	Asemakaavoitus
Laura Viljakainen	Asemakaavoitus
Anri Linden	Asemakaavoitus
Petri Leppälä	Asemakaavoitus
Jussi Jääskä	Liikenne- ja katusuunnittelu
Jenni Väliniemi-Laurson	Kanslia
Ritva Tanner	Kanslia
Mari Soini (23.9.2019 asti)	Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
Elise Lohman	Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
Tapani Rauramo	Maankäytön yleissuunnittelu
Henna Hovi	Maankäytön yleissuunnittelu

Työn on laatinut Ramboll Finland Oy, jossa työryhmään ovat kuuluneet:

Heidi Koponen	projektipäällikkö, maisema-arkkitehti
Tuulikki Peltomäki	projektikoordinaattori, suunnittelija, maisema-arkkitehti
Jaakko Kemppainen	palvelumuotoilija, TaM
Eero Salminen	paikkatietoasiantuntija, KTM
Yrjö Rossi	kaupunkisuunnittelu, arkkitehti
Niko Palo	pyöräliikenne, DI
Juho Renvall	palvelumuotoilija, muotoilija (AMK)
Olga Juutistenaho	suunnittelija, maisema-arkkitehti yo paikkatietoasiantuntija, MMM,
Mervi Kokkila	maisemasuunnittelun hortonomi
Lauri Axelsson	laadunvarmistus, maisema-arkkitehti

Taustaa työlle

Helsingin kaupunki on uuden yleiskaavan (tullut voimaan 5.12.2018) myötä valinnut edistää Helsingin kasvua tiiviiksi raideliikenteeseen tukeutuvaksi verkostokaupungiksi. Kasvu pohjautuu kaupunkirakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Raidejoukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen maankäytön ja liikenteen suunnittelun keinoin edesauttaa mm. päästövähennystavoitteisiin pääsyssä. Helsingin kaupunki on kaupunkistrategiassaan 2017-2021 sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään ja se on asettanut tavoitteeksi hiilineutraalin Helsingin vuoteen 2035 mennessä. Hiilineutraaliuden tavoite näkyy myös kaupunkiudistuksen tavoitteena ja haasteena.

Helsingin kaupungin tavoitteena on kehittää ja edistää pyöräilyä kaupungissa. Pyöräily on kävelyn ohella terveellinen, ympäristöystävällinen, taloudellinen ja demokraattinen liikkumismuoto, joka lisää kohtaamisia ja kanssakäymisiä.

Mellunkylän alueella eriytymiskehitys on ollut voimakasta, jonka vuoksi Helsingin kaupunki on valinnut alueen täydennysrakentamisen kaupunkiudistuskohteeksi, jonka myötä alueen palveluita kehitetään, ympäristöä suunnitellaan ja alueella osoitetaan täydennysrakentamista. Täydennysrakentamisen ja maankäytön suunnittelun keinoin voidaan vähentää alueiden eriytymistä ja kaventaa alueiden välisiä hyvinvointieroja. Kontulan, Mellunmäen ja Vesalan vanhoille kerrostaloalueille laaditaan täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteita. Alueiden nykyisiä tai suunniteltuja asemaseutuja kehitetään ja keskeiset alueet suunnitellaan kaupunkimaisiksi sekä kävely- ja pyöräilyystävällisiksi.

Työn sisältö

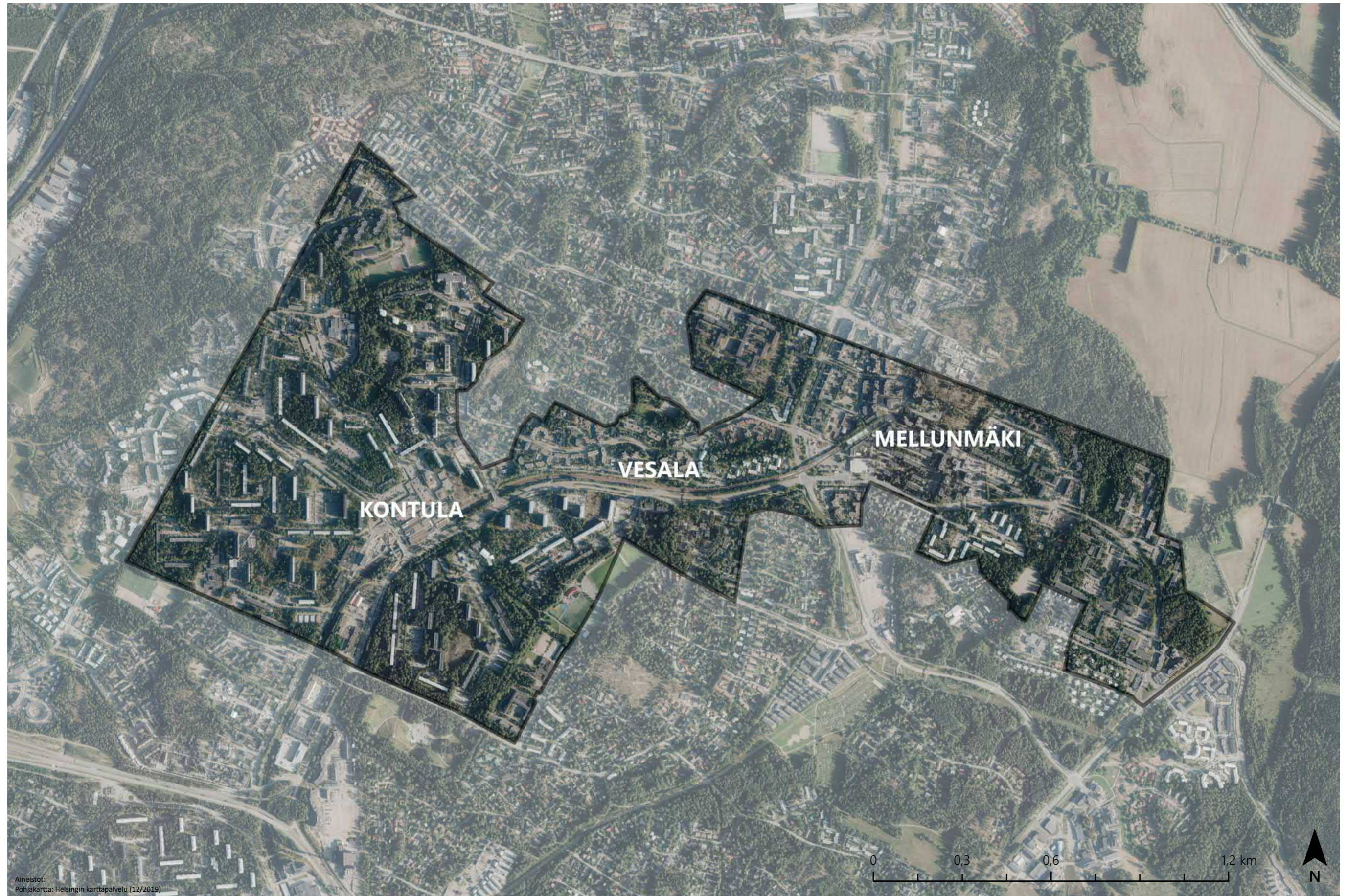
Analyysi- ja visiotyön on laatinut Ramboll Finland Oy toimeksiantona Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalle. Työ on tehty syksyn ja talven 2019 aikana.

Työ esittelee analyysin ja vision Mellunkylän kävely- ja pyöräilyympäristölle sekä julkisille ulkotiloille. Työn tavoitteena on määrittellä, miten alueen reitistöä ja julkisia ulkotiloja kehitetään toimivammiksi, miellyttävämmiksi ja houkuttelevimmiksi alueella kävellessä ja pyöräillen liikkuvien kannalta.

Työssä analysoidaan keskeiset jalankulku- ja pyöräilyympäristöt ja julkiset kaupunkitilat sekä niiden vetovoimakohteet ja kehittämistarpeet eri käyttäjäryhmien kannalta. Tämän pohjalta laaditaan visio Mellunkylän kävely- ja pyöräilyympäristöjen kehittämiseksi. Työ on laadittu Mellunkylän kaupunkiudistusprosessin, alueen suunnitteluperiaatteiden ja asemakaavoituksen tueksi.

Työ koostuu kolmesta osiosta: nykytilan ja tulevaisuusnäkyvien analyysissä kartoitetaan ja analysoidaan alueen fyysistä ympäristöä, sen reitistöä ja julkisen ulkotilan luonnetta; käyttäjälähtöinen tutkimus ja vuorovaikutus-osassa tarkastellaan ja tutkitaan alueen sosiaalista ympäristöä eri metodeilla; lopun kehittämissuunnitelmassa esitetään lyhyen aikavälin toimenpide-ehdotuksia ja pidemmän aikavälin kehityssuuntia.

SUUNNITTELUALUE

1

NYKYTILAN JA TULEVAISUUSNÄKYMIIEN ANALYYSI

Työn ensimmäisessä osassa kartoitetaan alueen nykytilan fyysinen olemus eri teemojen kautta. Osiossa tarkastellaan alueen liittyminen muuhun kaupunkiin eri reitistöjen ja viherverkostojen kautta. Alueen kävely- ja pyöräilyreitistö sekä keskeiset julkiset kaupunkitilat tarkastellaan. Lisäksi osiossa tarkastellaan alueen olemassa olevia palveluita ja toimintoja, sekä merkittäviä ekologisia ja maisemallisia arvoja. Osion tarkastelut toimivat lähtökohtana visiotyölle.

ALUETARKASTELU

SUUNNITTELUTILANNE

Uudenmaan maakuntakaavassa tarkastelualue on osoitettu taajama-toimintojen alueeksi, jonka keskellä sijaitsee keskustatoimintojen alue Kontulan metroaseman kohdalla ja jonka läpi kulkee seutu-liikenteen rata. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alue on osoitettu tiivistettäväksi ja sitä halkoo pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli.

Helsingin kaupunki on uuden yleiskaavan (tullut voimaan 5.12.2018) myötä valinnut edistää Helsingin kasvua tiiviiksi raideliikenteeseen tukeutuvaksi verkostokaupungiksi. Kasvu pohjautuu kaupunkirakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Yleiskaavan merkittävät muutokset liikennejärjestelmälle ovat koko kaupungin kattava pikaraitiotieverkko, sisääntuloväylien muuttaminen kaupunkibulevardeiksi ja kävelyn ja pyöräilyn priorisointi. Kulkumuotojen priorisointijärjestyksessä ensimmäisenä ovat kävelijöiden tarpeet, toisena pyöräilijöiden, kolmantena joukko- ja huoltoliikenteen ja viimeisenä henkilöautoilun. Tämä työ keskittyy erityisesti Mellunkylän kävely- ja pyöräilyreittien laatutason parantamiseen ja nostamiseen ensimmäiseksi eri kulkumuotojen hierarkiassa.

Raidejoukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen maankäytön ja liikenteen suunnittelun keinoin edesauttaa mm. päästövähennystavoitteisiin pääsyssä. Joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn suosiminen kaupunkirakenteen suunnittelussa parantaa eri väestöryhmien välistä tasa-arvoa liikkumismahdollisuuksien ja palvelujen saatavuuden suhteen. Tavoitteena on lisätä pyöräilyn osuutta eri tyyppisillä matkoilla ja tehdä pyöräilyreitiverkostosta helpommin hahmotettava ja turvallinen.

Mellunkylään on yleiskaavassa merkitty alueen läpi kulkeva metro ja Raidejokeri II:n pikaraitiotievaraus sekä Vantaan ratikan pääte-pysäkki Mellunmäkeen. Kontulan keskusta on osoitettu liike- ja palvelukeskustaksi C1 ja Mellunmäen keskusta lähikeskustaksi C3. Kerrostaloalueet on yleiskaavassa osoitettu asuntovaltaisiksi alueiksi A2 (korttelitehokkuus 1,0-2,0) sekä A3 (korttelitehokkuus 0,4-1,2). Yleiskaava osoittaa huomattavaa täydennysrakentamista alueelle, erityisesti metroasemien läheisyyteen.

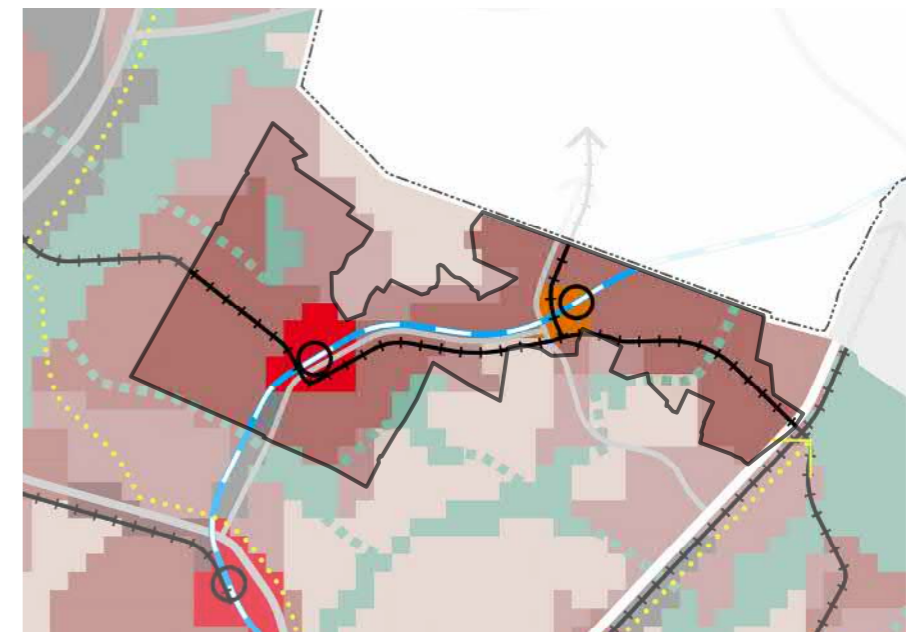
Täydennysrakentamisen ja maankäytön suunnittelun keinoin pyritään estämään alueiden eriytymiskehitystä ja varmistamaan kaupunginosien tasavertaisuutta ja hyvinvointia. Kaavoitus mahdollistaa alueen täydennysrakentamisen ja asemanseutujen kehittämisen. Raideyhteydet parantavat alueen saavutettavuutta.

Mellunkylän alueella eriytymiskehitys on ollut voimakasta, minkä vuoksi Helsingin kaupunki on valinnut alueen täydennysrakentamisen kaupunki uudistuskohteeksi. Tarkoituksena on kehittää Mellunkylän palveluita sekä suunnitella ympäristöä ja julkisia tiloja. Aluetta kehitetään kestävien kulkumuotojen erityisesti kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla. Alueelle on lisäksi tarkoitus osoittaa täydennysrakentamista ja näin lisätä alueen elinvoimaisuutta sekä varmistaa työpaikkojen toimintaedellytykset alueella.

Tämän työn tarkastelualue rajautuu kolmelle osa-alueelle Mellunkylän kaupunginosassa. Tarkastelussa ovat Kontulan, Vesalan ja Mellunmäen kerrostaloalueet.

Mellunkylän tarkastelualue on merkattu sinisellä katkoviivalla Uudenmaan maakuntakaavassa.

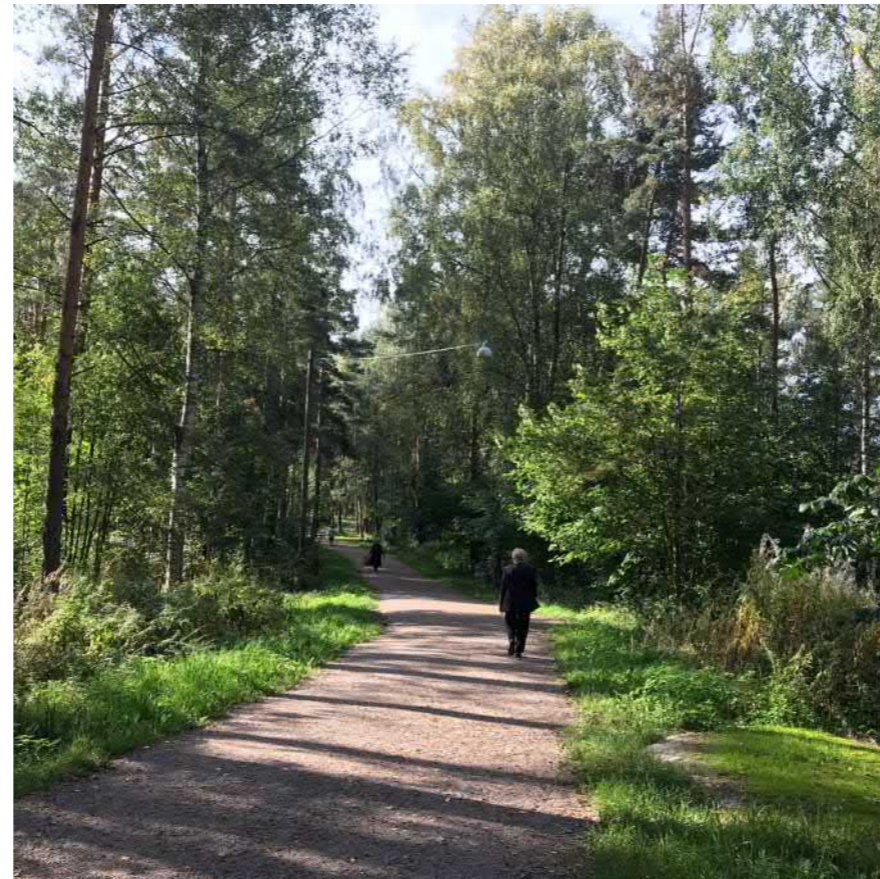

Mellunkylän tarkastelualue Helsingin yleiskaavassa.

SIJAINTI SEUTURAKENTEESSA

Suunnittelualue sijaitsee Helsingin itäpuolella Mellunkylän kaupunginosassa kahden vihersormen, Viikki-Kivikon ja Itä-Helsingin kulttuuripuiston, välissä rajautuen Vantaan kuntarajaan. Suunnittelualueen läpi kulkeva viherlinja toimii viheryhteytenä vihersormien välillä: puistojen, aukoiden ja katujen virkistysympäristönä.

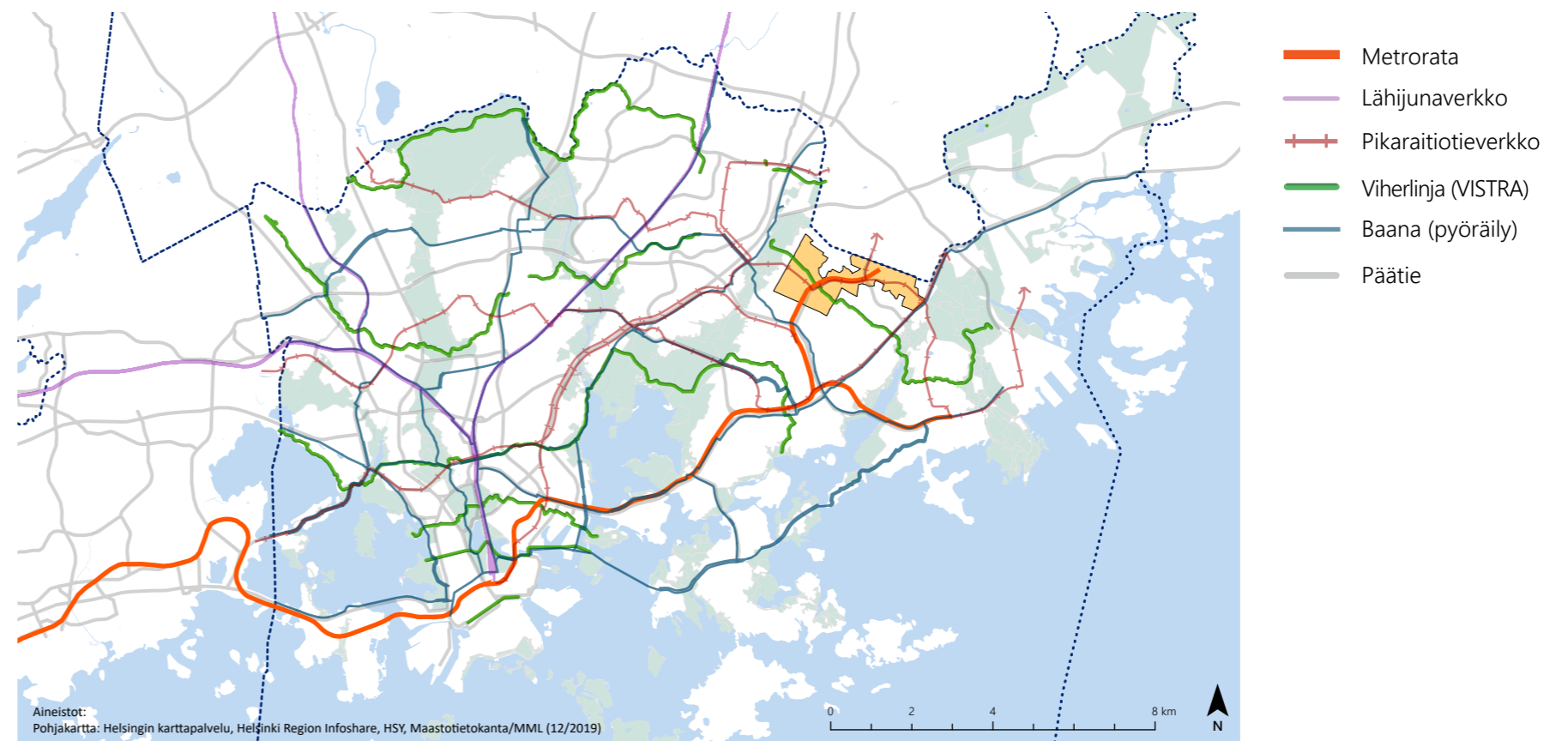
Mellunmäen asemalle päättyvä metrolinja yhdistää alueen poikittais-suunnassa muualle Helsinkiin ja Espooseen. Aluetta ympäröivät vilkasliikenteiset liikenneväylät ovat Lahdenväylä, Myllymestari (Kehä I) ja Itäväylä. Alue liittyy kaupunkirakenteeseen Länsimäen puolella. Metron pääte-asema ohjaa alueelle liityntäliikennettä myös mm. Vantaalta, Porvoosta sekä Östersundomin suunnasta.

Viherlinja yhdistää alueen läheisiin vihersormiin.

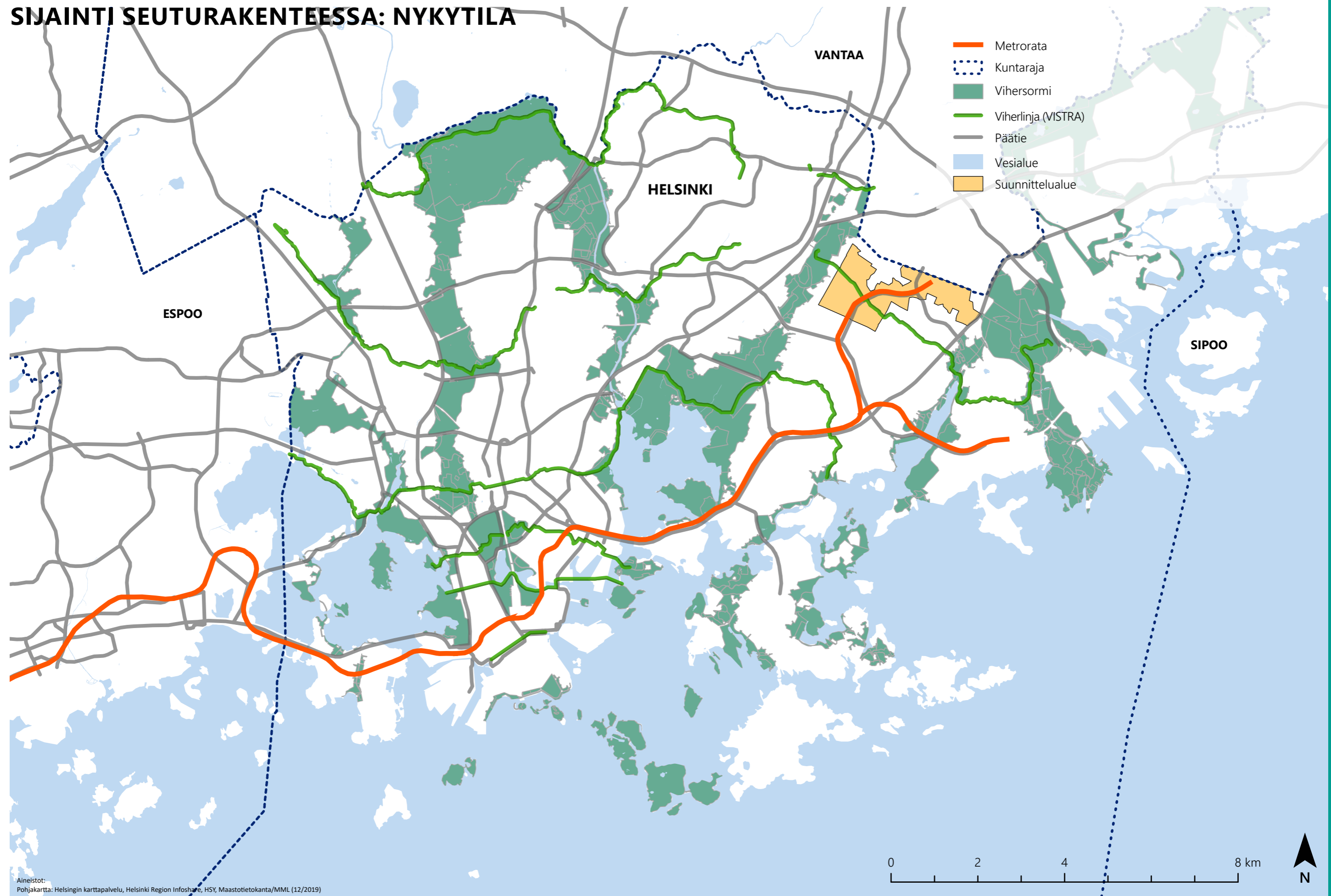
Mellunmäki on metron toisen itähaaran pääte-asema.

Suunnittelualueen sijainti tulevaisuuden liikenneverkostossa.

SIJAINTI SEUTURAKENTEES- S- NYKYTILA

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare, HSY, Maastietokanta/MML (12/2019)

KAUPUNKIKONTEKSTI

Alue koostuu pääasiassa 1960-1980 -luvuilla rakennetuista asuin-alueista ja metron asemanseuduista. Suunnittelualue käsittää osia Kontulasta, Vesalasta ja Mellunmäestä Mellunkylän kaupungin-osassa.

Kontulan kerrostalovyöhyke

Kontulan alueen kerrostalot edustavat tyypillistä 1960-luvun arkkitehtuuria. Alueelle ominaista ovatkin suuret tontit, joiden väliin jää laajoja, lähes luonnontilaisia alueita. Kontulan alueella metsälähiön korkeat kerrostalot avarine näköaloineen sijaitsevat maiseman ylemmillä kohdilla matalampien rakennuslamellien yläpuolella.

Kontulan metroasemalla ja sen yhteydessä sijaitsevalla ostoskeskuksella on hyvä saavutettavuus ja palvelutarjonta. Ostoskeskuksen ympäristö on tiiviisti rakennettua ja se muodostaa koko tarkastelualueen merkittävimmän liikenteen ja palveluiden solmukohtan. Kontulan ostoskeskus on Kontulan ja lähialueiden kaupallisten ja julkisten palvelujen keskus. Toiminnallisesti ostoskeskus on vireä ja sen kaupalliset palvelut ovat päivittäistavarakaupan osalta kattavat.

Kontulantie ja metrorata rajaavat voimakkaasti alueen kahteen osaan. Kontulan alueella sijaitsee useita monipuolisia liikunta- ja urheilupuistoja sekä pienempialaisia muunlaista kuten leikkipuisto-toimintaa tarjoavia puistoja, jotka linkittyvät toisiinsa muodostaen laajoja viheraluekokonaisuuksia.

Vesalan kerrostalovyöhyke

Rauhallisen ja pienipiirteisen Vesalan ominaispiirteinä ovat vehreät asuntokadut ja alueen läpi kulkeva purouoma. Vesalan eteläosan alue muodostuu Kontulantien varteen rakennetusta kerrostalovyöhykkeestä, joka on rakentunut pääosin 1980-luvulla. Alueella sijaitsee myös tärkeä viheralue, Aarrepuisto.

Mellunmäen kerrostalovyöhyke

Topografialtaan melko yhtenäistä korkeaa mäkiäluetta. Kokonaiskvaltaan vehreänä ja rakennuskannaltaan melko yhtenäisenä alueena, jonka asuinalueista suurin osa koostuu 1960- ja 1970-luvuilla rakennetuista tyypillisistä väljistä kerrostaloalueista. Mellunmäen metroaseman lähialueella asutus on hieman tiiviimpää kuin Kontulan metroaseman tuntumassa.

Alue on yleisluonteeltaan rauhallinen ja kokonaisuudessaan luonnonläheinen. Kallioisilta mäkiäalueilta kaukomaisemaan avautuvat näkymät kuuluvat alueen ominaispiirteisiin.

Katutaide ilmentää alueen identiteettiä.

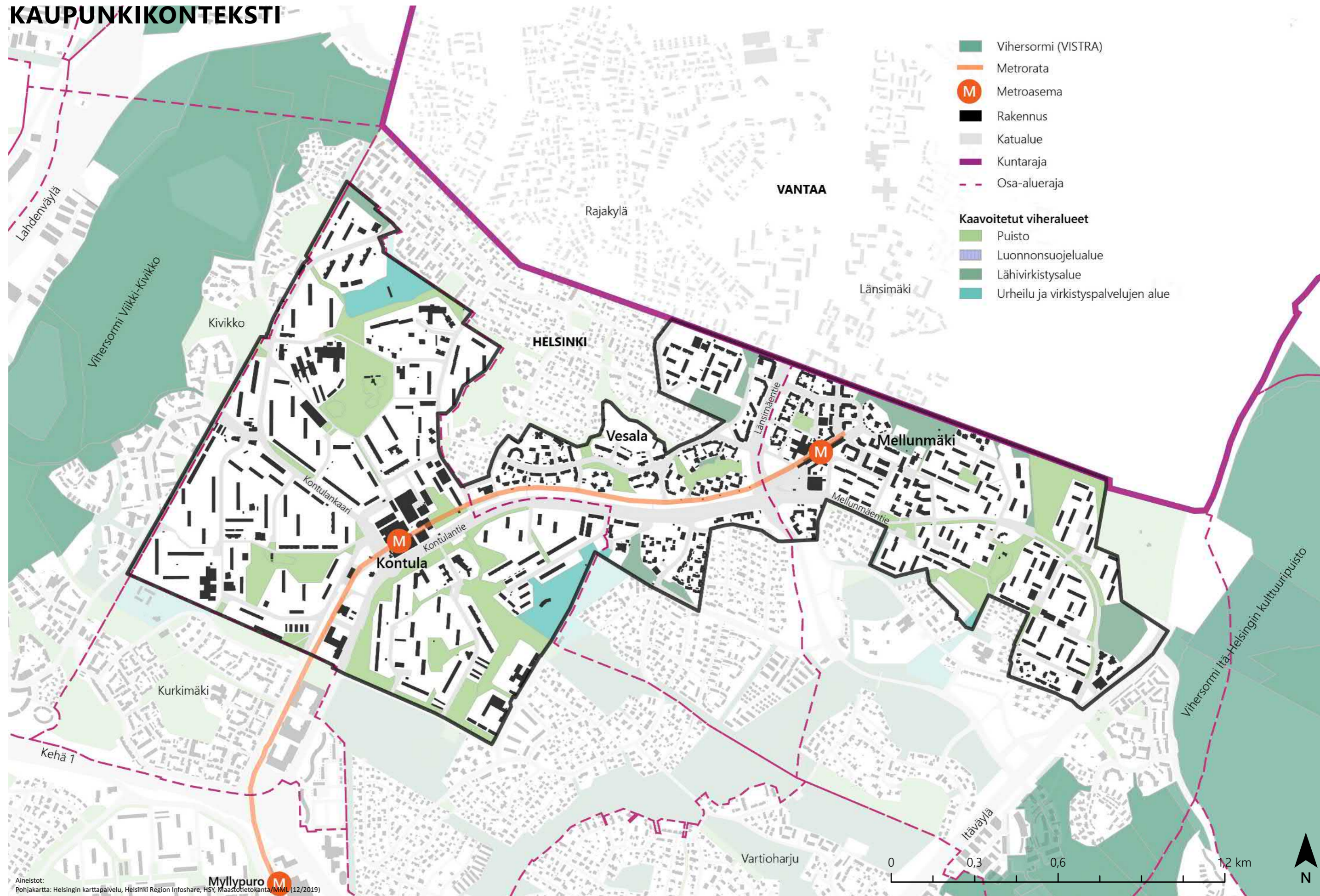

Kontulan ostoskeskus on keskeinen palvelukeskittymä alueella.

Kontulan ostoskeskuksen yhteydessä on myös kirjasto ja nuorisotalo.

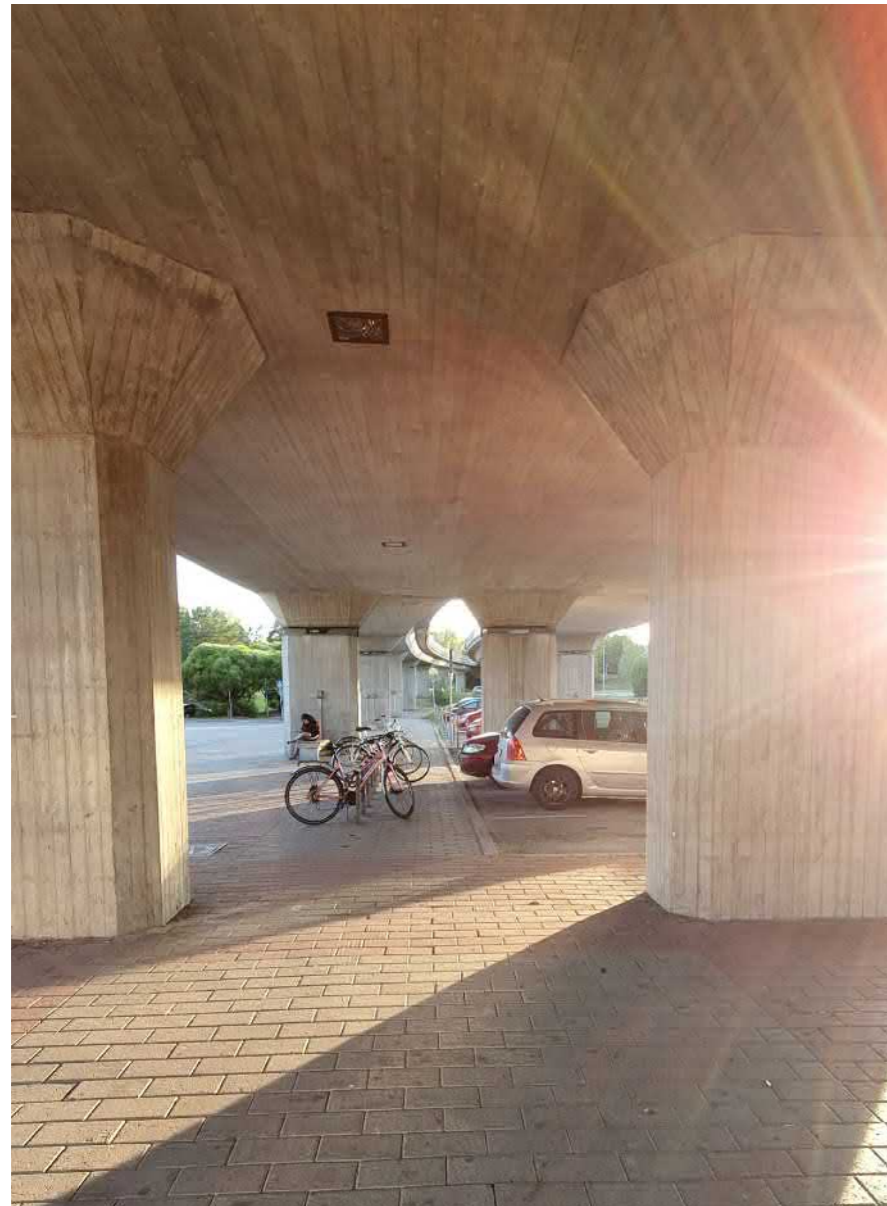
KAUPUNKIKONTEKSTI

Aineistot: Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare, HSY, Maastietokanta/MMML (12/2019)

SAAPUMINEN ALUEELLE

Metro on tärkeä julkisen liikenteen saapumisväylä alueelle Helsingistä ja Espoosta. Vantaalta alueelle saavutaan julkisella liikenteellä linja-autolla. Alueen metroasemat ovat hyvin saavutettavissa tarkastelualueen eri osista. Lähes koko tarkastelualue on metron vaikutusalueen piirissä viiden minuutin pyörämatkan päässä. Pyörä on saavutettavuustarkastelun perusteella kätevä kulkumuoto alueen metroasemille liikuttaessa. Mellunmäen asemalta viiden minuutin kävelymatkan päässä olevalla alueella on enemmän asukkaita kuin Kontulan vastaavalla alueella. Kontulantie yhdistää alueen auto-liikenneyhteydet Kehä I:seen ja Länsimäentie Itäväylään ja Vantaalle. Pyöräilyn ja kävelyn suosiminen alueella liikuttaessa ja asemanseutujen kaupunkirakenteen tiivistäminen ovat mahdollisuuksia alueen kehittämiseksi.

Mellunmäen metroaseman edusta metroradan alla.

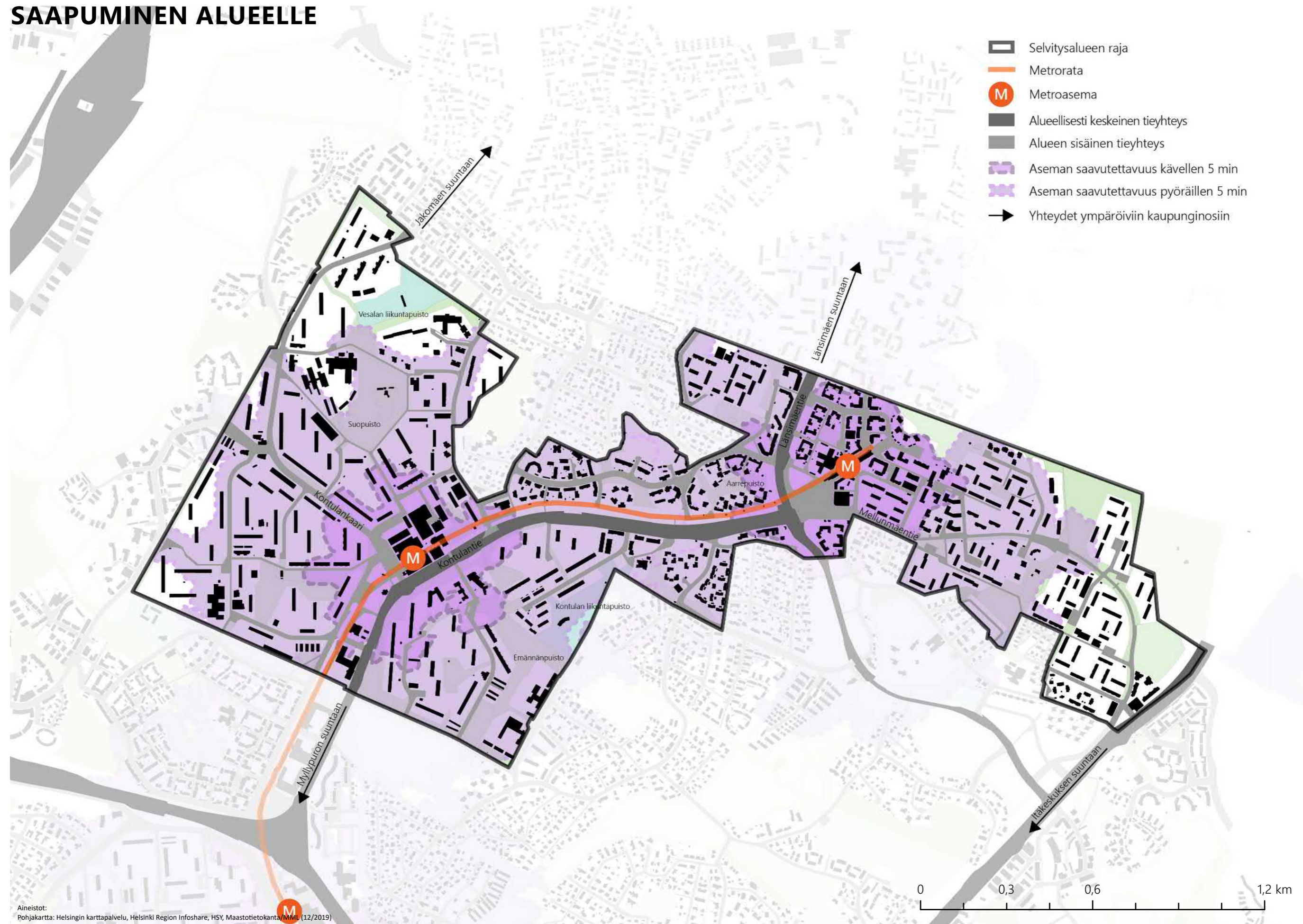

Metro yhdistää Mellunkylän Helsingin keskustaan ja aina Espoosen asti.

Saapuminen Kontulan ostoskeskukselle ja metroasemalle Emännänpolun alikululta.

SAAPUMINEN ALUEELLE

ALUEEN PALVELUT

Metroasemilla ja niiden lähialueilla on palvelukeskittymiä. Kaupalliset palvelut ovat erityisen keskittyneitä Kontulassa. Vesalan ja Kontulan koulukeskittymät ja liikuntapuistot muodostavat toiminnallisia kokonaisuuksia. Eri uskonnollisten yhteisöjen kokoontumistilat ovat myös merkittävä palvelukokonaisuus alueen asukkaille.

Palvelujen sijainnit ohjaavat sekä alueen sisäisiä liikevirtoja että saapumista alueelle muista kaupunginosista. Osa palveluista on suunnattu erityisesti lähiympäristön asukkaille, osa taas houkuttelee käyttäjiä myös kauempaa. Lapsille ja nuorille suunnattuja ulkotilojen palveluja on erityisesti alueen koulukeskusten läheisillä leikki- ja liikuntapuistoissa. Alueen koulut, päiväkodit, nuorisotalot ja kirjasto ovat esimerkkejä alueen lapsille nuorille suunnatuista sisätilojen palveluista.

Koulutus ja sivistys

- Koulu
- Päiväkoti/esiopetus
- Nuorisotalo
- Kirjasto

Kaupalliset palvelut

- Ravintola
- Kauppa

Uskonnolliset yhteisöt

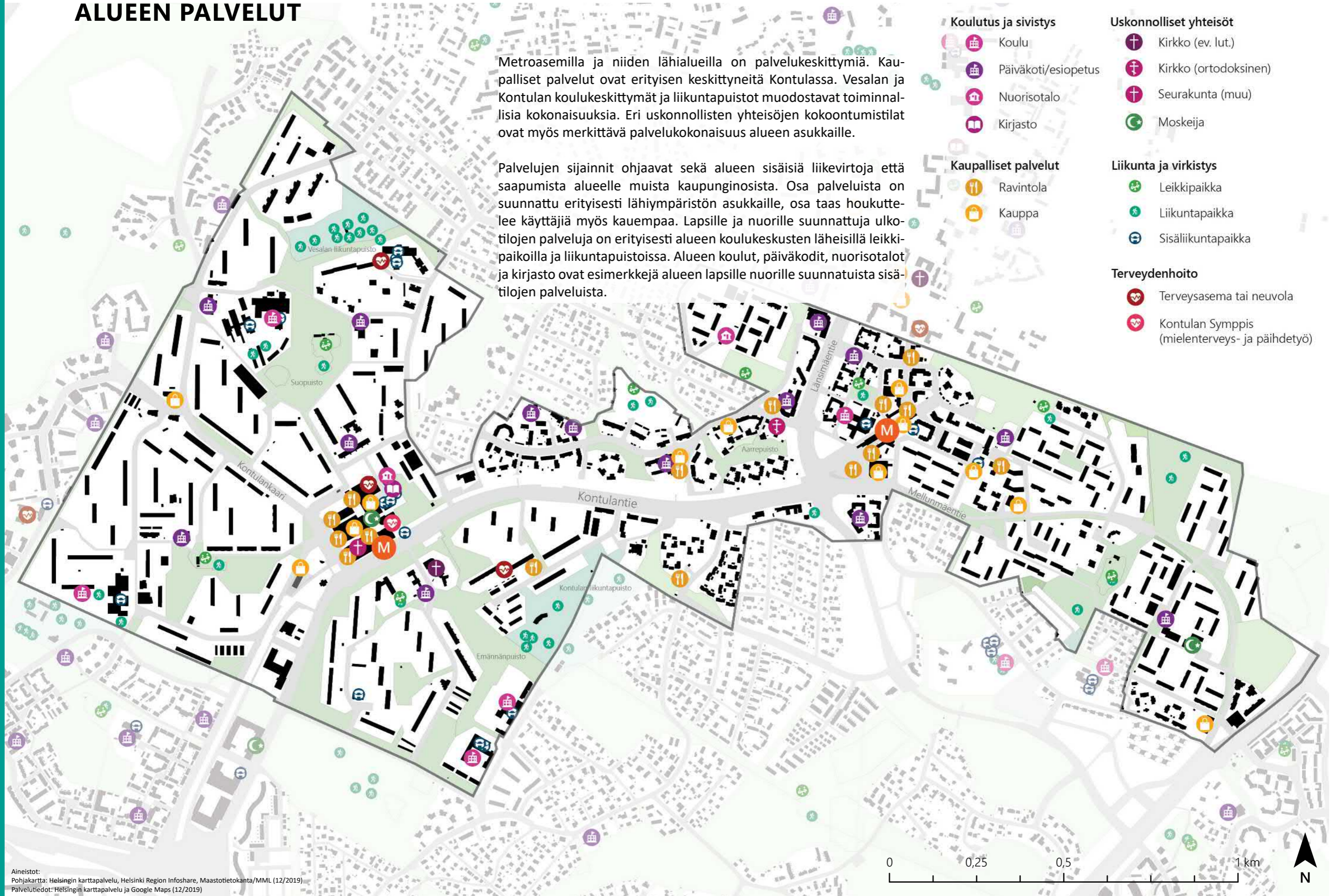
- Kirkko (ev. lut.)
- Kirkko (ortodoksinen)
- Seurakunta (muu)
- Moskeija

Liikunta ja virkistys

- Leikki- ja liikuntapuisto
- Liikuntapuisto
- Sisäliikuntapuisto

Terveydenhoito

- Terveystieteiden tutkimuskeskus tai neuvola
- Kontulan Symppis (mielenterveys- ja päihdetyö)

Aineistot:
 Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare, Maastotietokanta/MML (12/2019)
 Palvelutiedot: Helsingin karttapalvelu ja Google Maps (12/2019)

KÄVELY- JA PYÖRÄILYREITIT - NYKYTILA

Alueen merkityt pyöräreitit eivät nykytilassa muodosta verkostoa, vaan sijoittuvat yksittäisinä reittiosuuksina eri puolille tarkastelu-
aluetta. Nykytilanteessa selkein yhteys muodostuu Kontulantien ja Mellunmäentien varteen.

Tarkastelualueen kävelyreitiverkosto on pyöräilyreitteihin verrattuna laajempi ja kattavampi. Reitistössä on tosin useita epäjatkuvuus-
kohtia, jotka esitellään myöhemmin laadullisen arvion yhteydessä.

Kartalla esitelty aineisto perustuu Helsingin karttapalvelun Reitit 2014 -aineistoon.

- Kävelyreitti
- Pyöräilyreitti

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare (12/2019)
Reititiedot: Helsingin karttapalvelu (12/2019)

PALVELUT SUHTEESSA KÄVELY- JA PYÖRÄILYREITTEIHIN

Iso osa palveluista on keskittynyt Kontulan metroaseman ostoskeskukselle.

Virkistyspalvelut sijaitsevat puistoalueilla metroasemien ulkopuolella. Aarrepuisto.

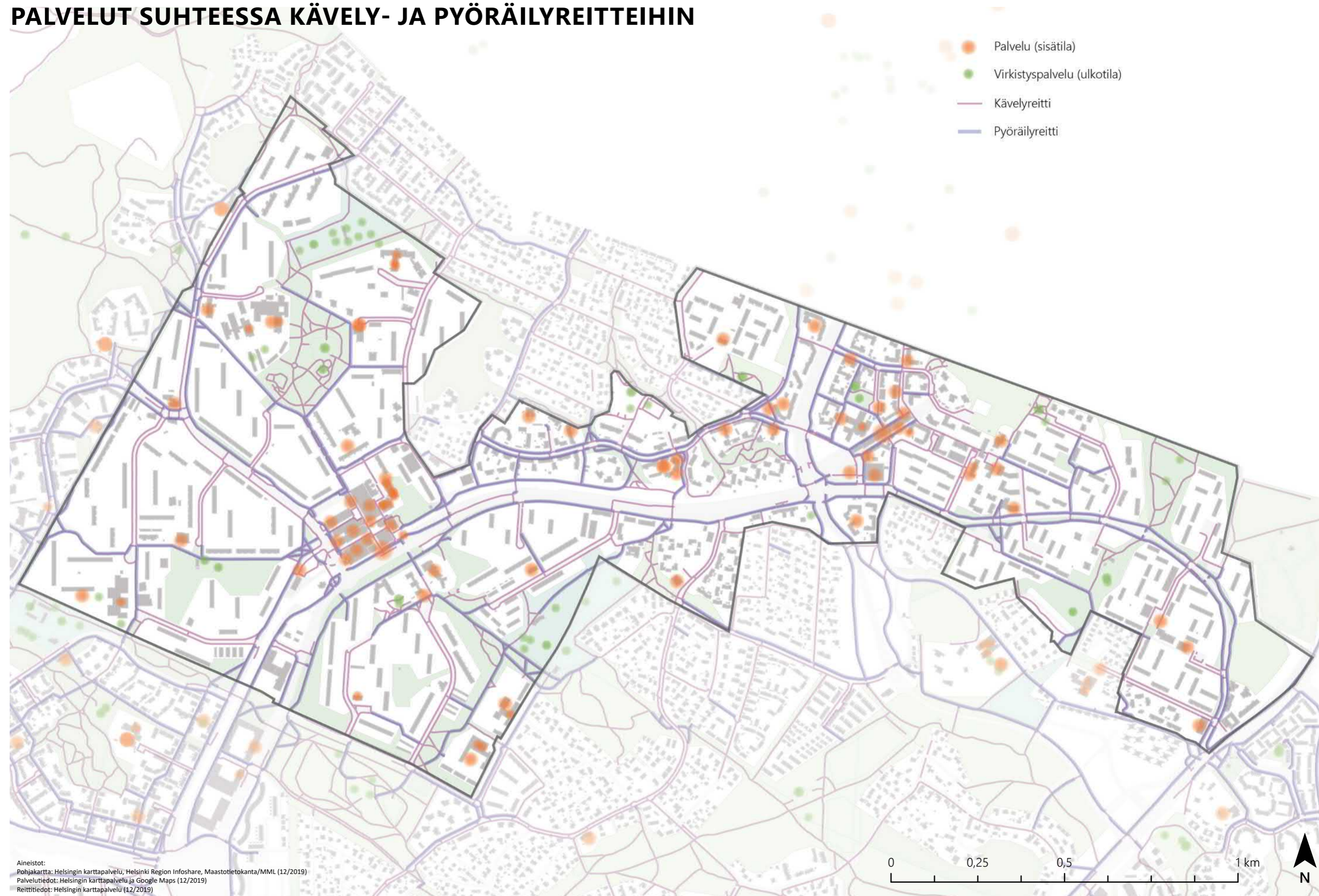
Kontulan skeittihalli on hyvin saavutettavissa oleva erityispalvelu.

Mellunmäen metroaseman ympäristö on suunnittelun toiseksi keskeisin palvelukeskittymä.

PALVELUT SUHTESSA KÄVELY- JA PYÖRÄILYREITTEIHIN

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare, Maastietokanta/MML (12/2019)
Palvelutiedot: Helsingin karttapalvelu ja Google Maps (12/2019)
Reittitiedot: Helsingin karttapalvelu (12/2019)

LIIKENNEVIRTOJEN SIMULOINTI, PYÖRÄILY

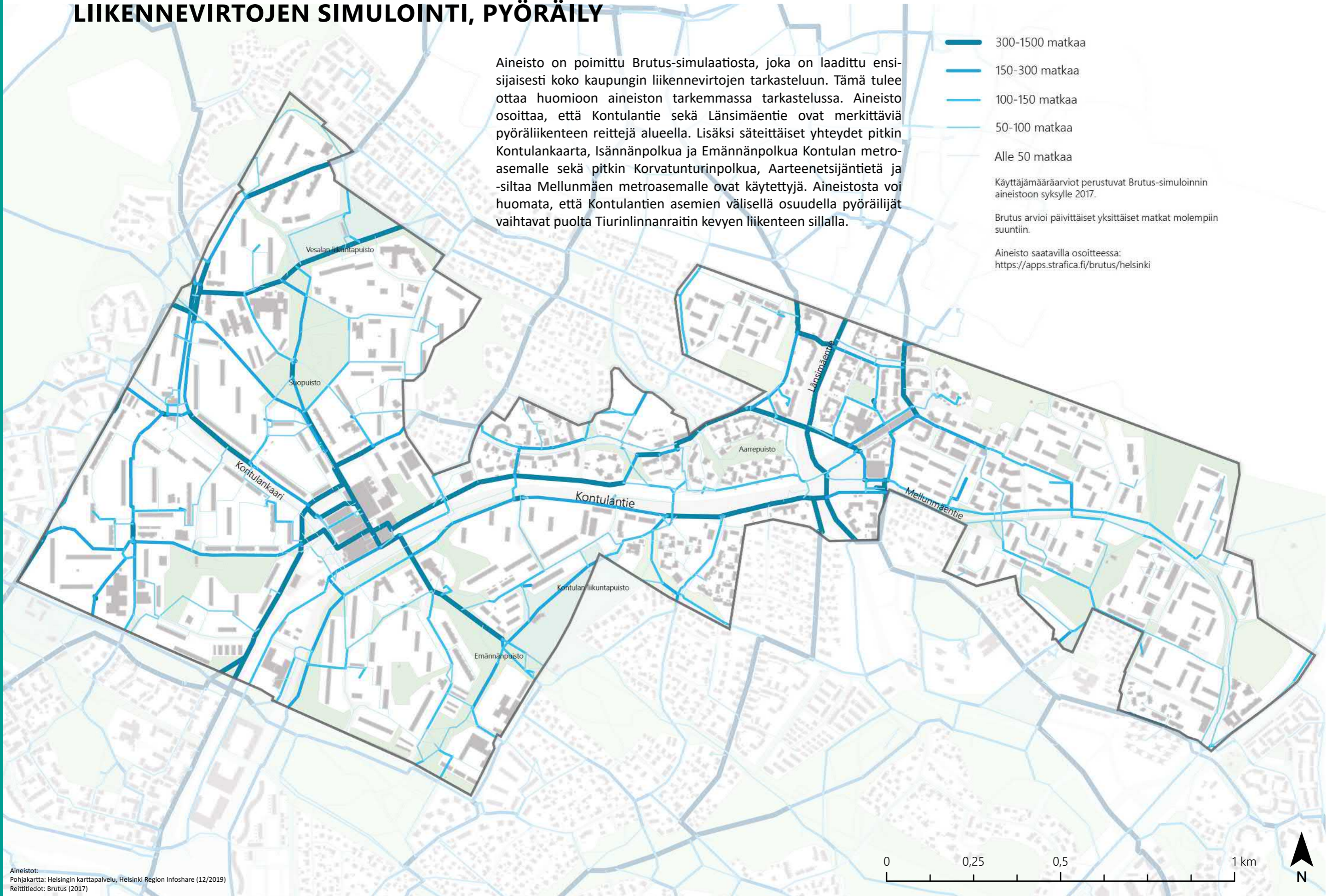
Aineisto on poimittu Brutus-simulaatiosta, joka on laadittu ensisijaisesti koko kaupungin liikennevirtojen tarkasteluun. Tämä tulee ottaa huomioon aineiston tarkemmassa tarkastelussa. Aineisto osoittaa, että Kontulantie sekä Länsimäentie ovat merkittäviä pyöräliikenteen reittejä alueella. Lisäksi säteittäiset yhteydet pitkin Kontulankaarta, Isännänpolkua ja Emännänpolkua Kontulan metroasemalle sekä pitkin Korvatunturinpolkua, Aarteenetsijäntietä ja -siltaa Mellunmäen metroasemalle ovat käytettyjä. Aineistosta voi huomata, että Kontulantien asemien välisellä osuudella pyöräilijät vaihtavat puolta Tiurinlinnanraitin kevyen liikenteen sillalla.

- 300-1500 matkaa
- 150-300 matkaa
- 100-150 matkaa
- 50-100 matkaa
- Alle 50 matkaa

Käyttäjämääräarviot perustuvat Brutus-simuloinnin aineistoon syksylle 2017.

Brutus arvioi päivittäiset yksittäiset matkat molempiin suuntiin.

Aineisto saatavilla osoitteessa:
<https://apps.strafica.fi/brutus/helsinki>

LIIKENNEVIRTOJEN SIMULOINTI, KÄVELY

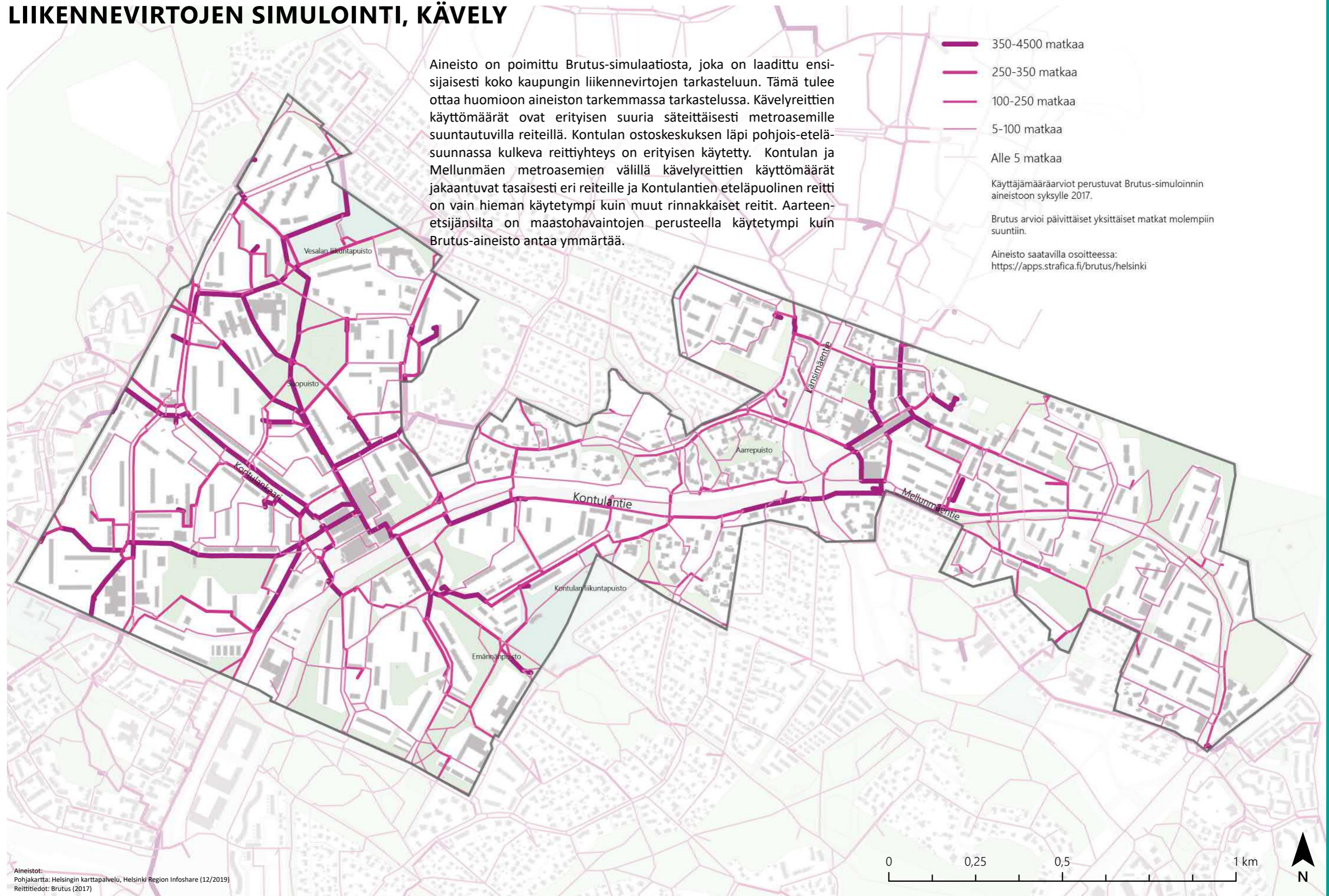
Aineisto on poimittu Brutus-simulaatiosta, joka on laadittu ensisijaisesti koko kaupungin liikennevirtojen tarkasteluun. Tämä tulee ottaa huomioon aineiston tarkemmassa tarkastelussa. Kävelyreittien käyttömäärät ovat erityisen suuria säteittäisesti metroasemille suuntautuvilla reiteillä. Kontulan ostoskeskuksen läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkeva reittiyhteys on erityisen käytetty. Kontulan ja Mellunmäen metroasemien välillä kävelyreittien käyttömäärät jakaantuvat tasaisesti eri reiteille ja Kontulantien eteläpuolinen reitti on vain hieman käytetympi kuin muut rinnakkaiset reitit. Aarreenetsijänsilta on maastohavaintojen perusteella käytetympi kuin Brutus-aineisto antaa ymmärtää.

- 350-4500 matkaa
- 250-350 matkaa
- 100-250 matkaa
- 5-100 matkaa
- Alle 5 matkaa

Käyttäjämääräarviot perustuvat Brutus-simuloinnin aineistoon syksyllä 2017.

Brutus arvioi päivittäiset yksittäiset matkat molempiin suuntiin.

Aineisto saatavilla osoitteessa:
<https://apps.strafica.fi/brutus/helsinki>

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare (12/2019)
Reittitiedot: Brutus (2017)

PYÖRÄILYREITIT - LAADULLINEN ARVIO

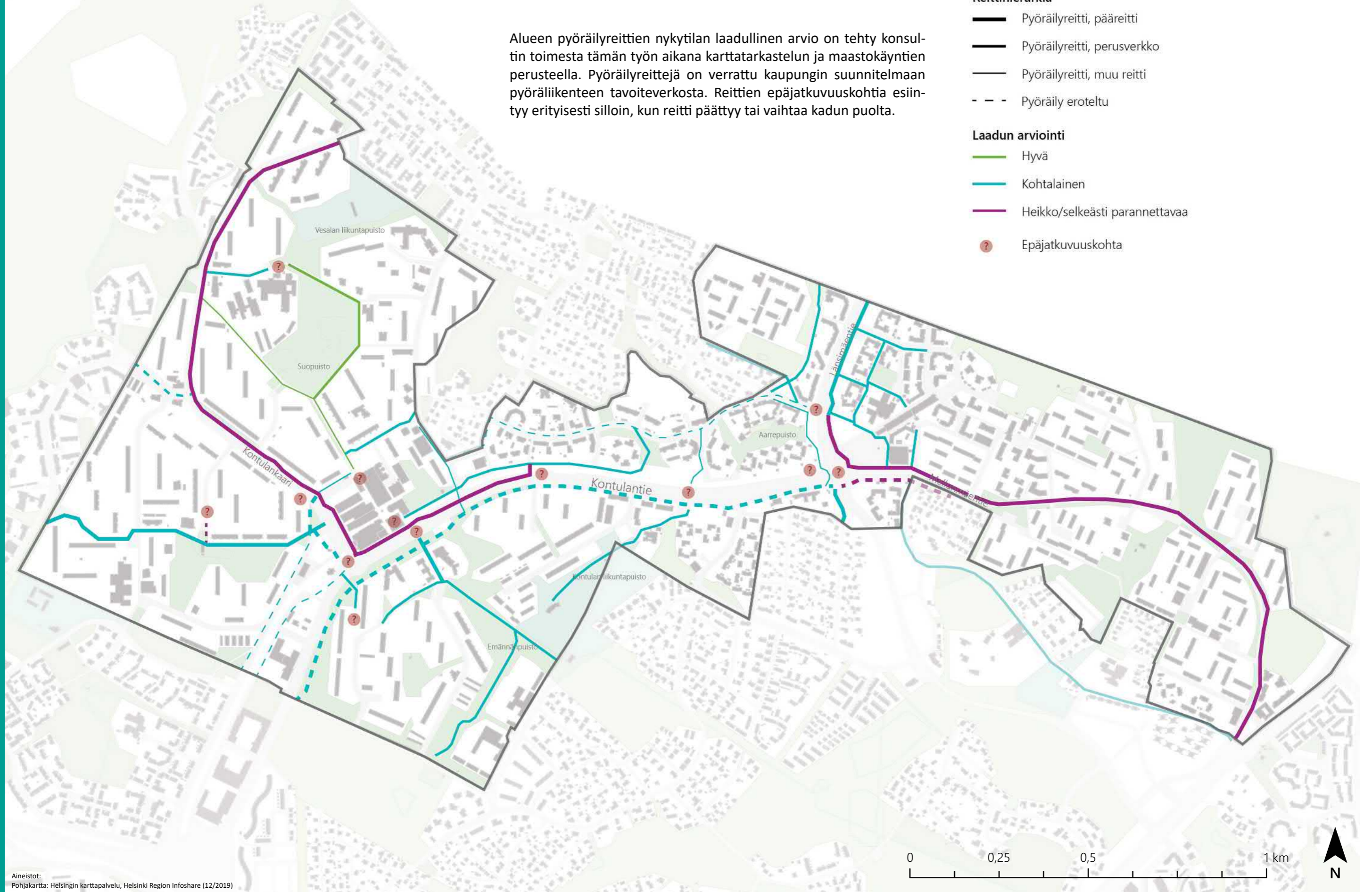
Alueen pyöräilyreittien nykytilan laadullinen arvio on tehty konsultin toimesta tämän työn aikana karttatarkastelun ja maastokäyntien perusteella. Pyöräilyreittejä on verrattu kaupungin suunnitelmaan pyöräliikenteen tavoiteverkosta. Reittien epäjatkuvuuskohtia esiintyy erityisesti silloin, kun reitti päättyy tai vaihtaa kadun puolta.

Reittihierarkia

- Pyöräilyreitti, pääreitti
- Pyöräilyreitti, perusverkko
- Pyöräilyreitti, muu reitti
- Pyöräily eroteltu

Laadun arviointi

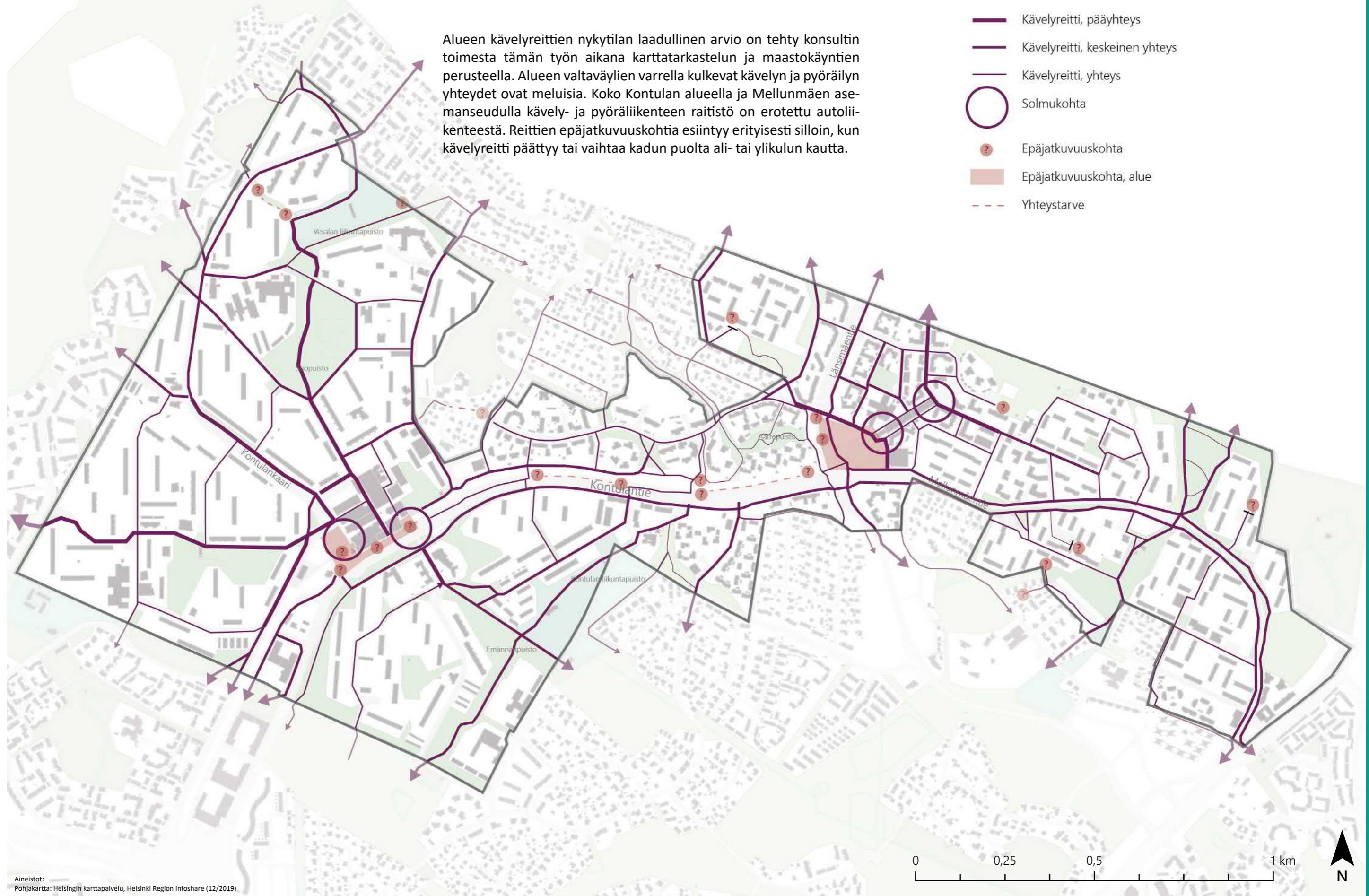
- Hyvä
- Kohtalainen
- Heikko/selkeästi parannettavaa
- Epäjatkuvuuskohta

KÄVELYREITIT - LAADULLINEN ARVIO

Alueen kävelyreittien nykytilan laadullinen arvio on tehty konsultin toimesta tämän työn aikana karttatarkastelun ja maastokäyntien perusteella. Alueen valtaväylien varrella kulkevat kävelyn ja pyöräilyn yhteydet ovat meluisia. Koko Kontulan alueella ja Mellunmäen asemaseudulla kävely- ja pyöräliikenteen raitistö on erotettu autoliikenteestä. Reittien epäjatkuvuuskohtia esiintyy erityisesti silloin, kun kävelyreitti päättyy tai vaihtaa kadun puolta ali- tai ylikulun kautta.

- Kävelyreitti, pääyhteys
- Kävelyreitti, keskeinen yhteys
- Kävelyreitti, yhteys
- Solmukohta
- Epäjatkuvuuskohta
- Epäjatkuvuuskohta, alue
- Yhteystarve

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare (12/2019)

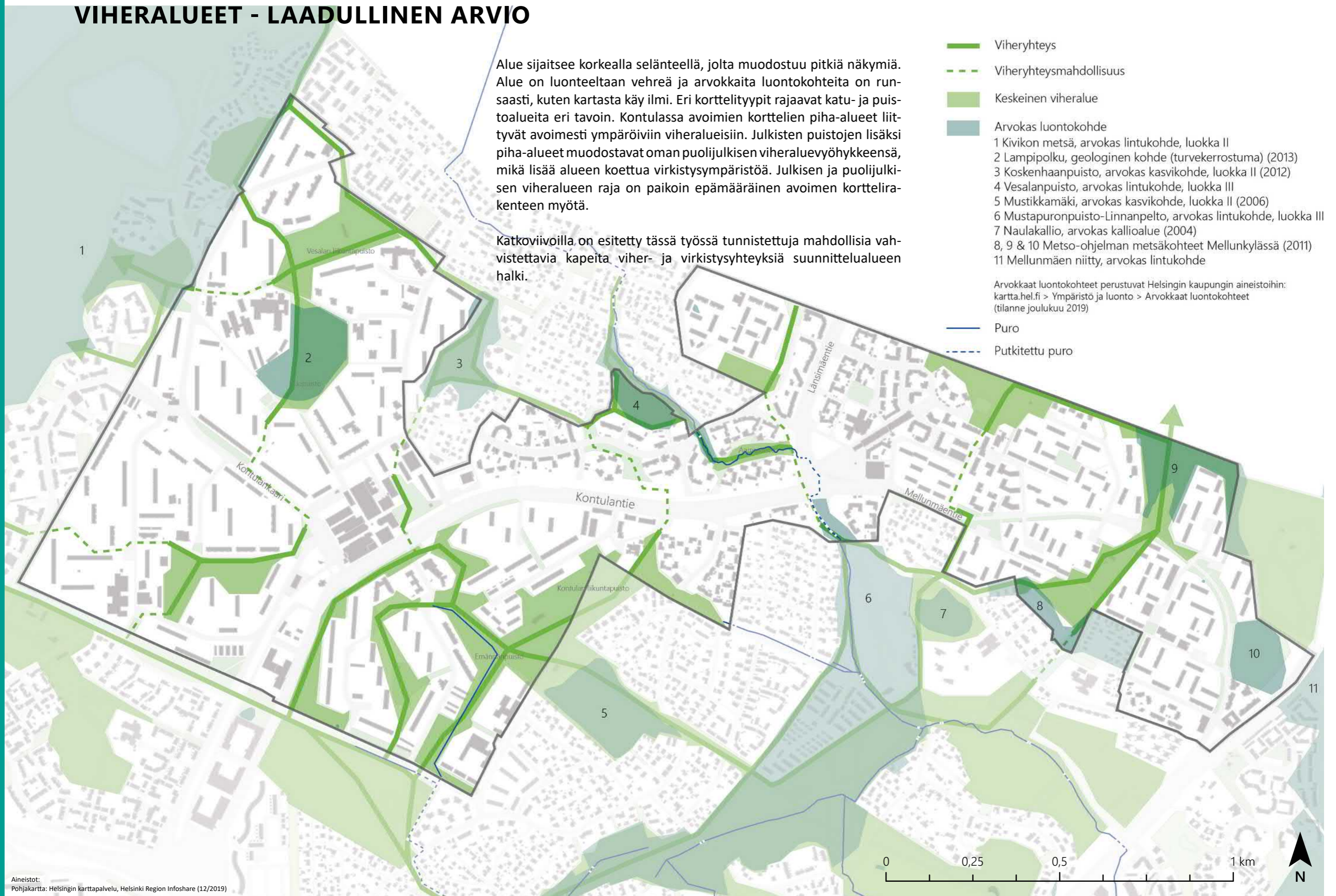
VIHERALUEET - LAADULLINEN ARVIO

Alue sijaitsee korkealla selänteellä, jolta muodostuu pitkiä näkymiä. Alue on luonteeltaan vehreä ja arvokkaita luontokohteita on runsaasti, kuten kartasta käy ilmi. Eri korttelityypit rajaavat katu- ja puistoalueita eri tavoin. Kontulassa avoimien korttelien piha-alueet liittyvät avoimesti ympäröiviin viheralueisiin. Julkisten puistojen lisäksi piha-alueet muodostavat oman puolijulkisen viheraluevyöhykkeensä, mikä lisää alueen koettua virkistysympäristöä. Julkisen ja puolijulkisen viheralueen raja on paikoin epämääräinen avoimen korttelirakenteen myötä.

Katkoviivoilla on esitetty tässä työssä tunnistettuja mahdollisia vahvistettavia kapeita viher- ja virkistysyhteyksiä suunnittelualueen halki.

- Viheryhteys
- Viheryhteysmahdollisuus
- Keskeinen viheralue
- Arvokas luontokohde
  - 1 Kivikon metsä, arvokas lintukohde, luokka II
  - 2 Lampipolku, geologinen kohde (turvekerrostuma) (2013)
  - 3 Koskenhaanpuisto, arvokas kasvikohte, luokka II (2012)
  - 4 Vesalanpuisto, arvokas lintukohde, luokka III
  - 5 Mustikkamäki, arvokas kasvikohte, luokka II (2006)
  - 6 Mustapuronpuisto-Linnanpelto, arvokas lintukohde, luokka III
  - 7 Naulakallio, arvokas kallioalue (2004)
  - 8, 9 & 10 Metso-ohjelman metsäkohteet Mellunkylässä (2011)
  - 11 Mellunmäen niitty, arvokas lintukohde
- Puro
- Putkitettu puro

Arvokkaat luontokohteet perustuvat Helsingin kaupungin aineistoihin: kartta.hel.fi > Ympäristö ja luonto > Arvokkaat luontokohteet (tilanne joulukuun 2019)

KAUPUNKITILAT - LAADULLINEN ARVIO

Kartalla on esitetty maastokäynteihin perustuva laadullinen analyysi alueen keskeisistä julkisista ulkotiloista. Asiantuntija-arviossa pohjana käytettiin mm. tanskalaisarkkitehti Jan Gehlin kriteerejä kaupunkitilojen laadusta. Gehlin kriteereissä korostuu ihmislähtöinen tarkastelutapa sekä kaupunkiympäristöjen käveltyvyys, viihtyisyys ja elämyksellisyys. Käytetyt arviointikriteerit ovat mukana raportin liitteenä.

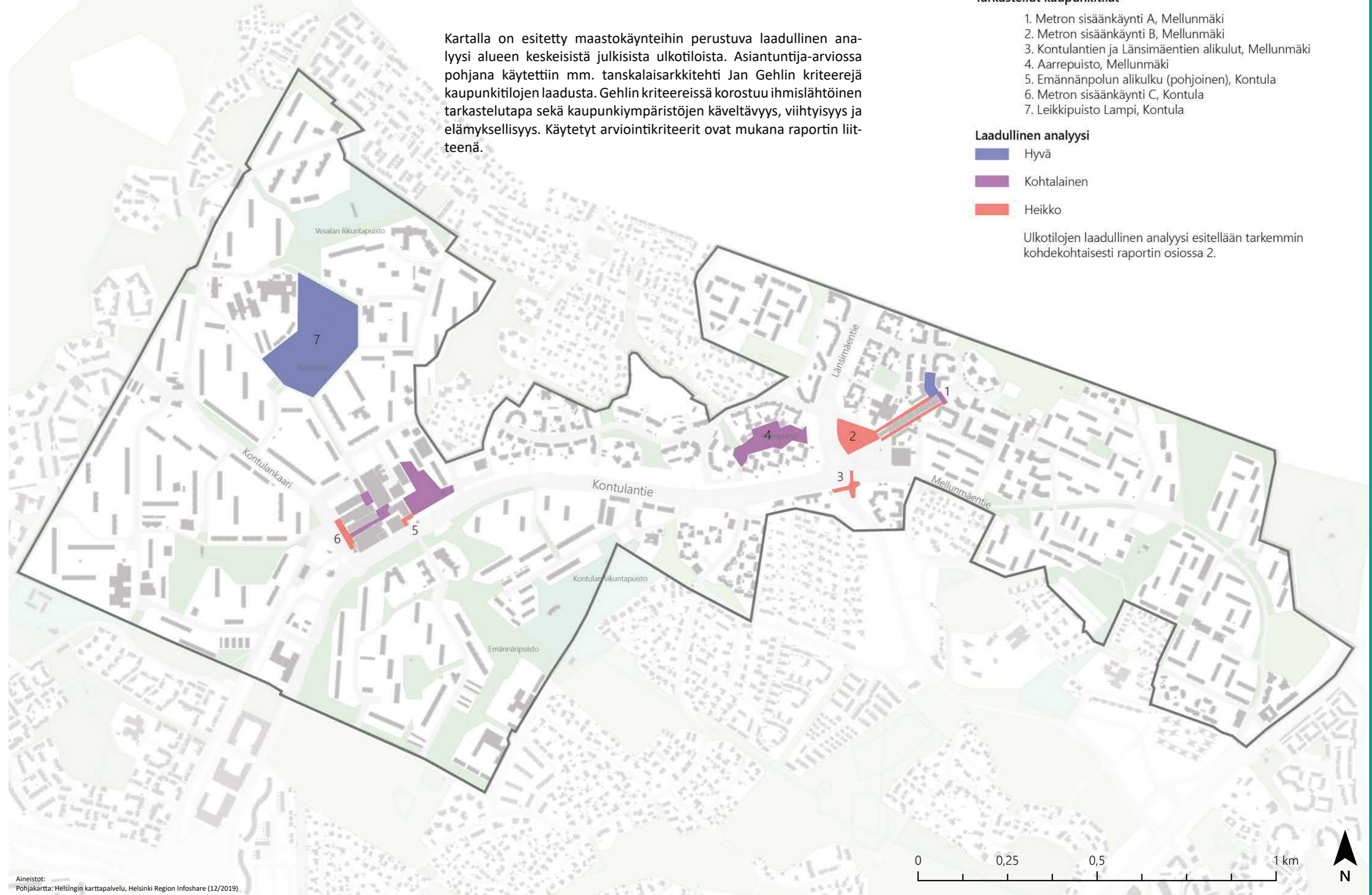
Tarkastellut kaupunkitilat

1. Metron sisäänkäynti A, Mellunmäki
2. Metron sisäänkäynti B, Mellunmäki
3. Kontulantien ja Länsimäentien alikulut, Mellunmäki
4. Aarrepuisto, Mellunmäki
5. Emännänpolun alikulku (pohjoinen), Kontula
6. Metron sisäänkäynti C, Kontula
7. Leikkipuisto Lampi, Kontula

Laadullinen analyysi

- Hyvä
- Kohtalainen
- Heikko

Ulkotilojen laadullinen analyysi esitellään tarkemmin kohdekohtaisesti raportin osiossa 2.

YHTEENVETO

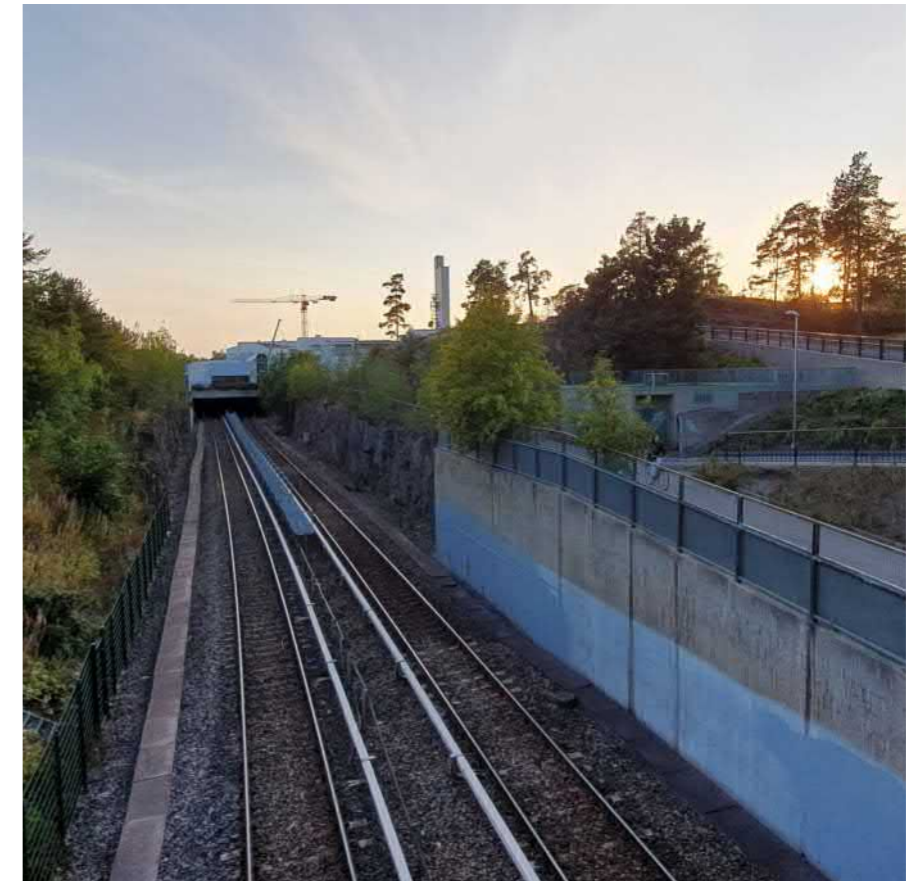
Tarkastelualue on kerrostalovaltainen lähiöympäristö itäisessä Helsingissä. Alue on rakentunut pääosin 1960-1980-luvuilla. Vihreää aluetta reunustavat vihersormet ja aluetta halkoo strateginen viherlinja.

Kontulan ja Mellunmäen metroasemat ovat tarkastelualueen keskeisimmät solmukohtat ja julkiset kaupunkitilat. Molemmilla alueilla reittiverkosto suuntautuu lähimmän aseman suuntaan, mutta asemien välinen reitistö on osin puutteellista. Tarkastelualueella pyöräreitit ovat pääosin yksittäisiä osuuksia, jotka eivät muodosta selkeää verkostoa. Kävelyreittien verkosto on monipuolinen, mutta senkin varrelle sijoittuu epäjatkuvuuskohtia etenkin isojen teiden varrella.

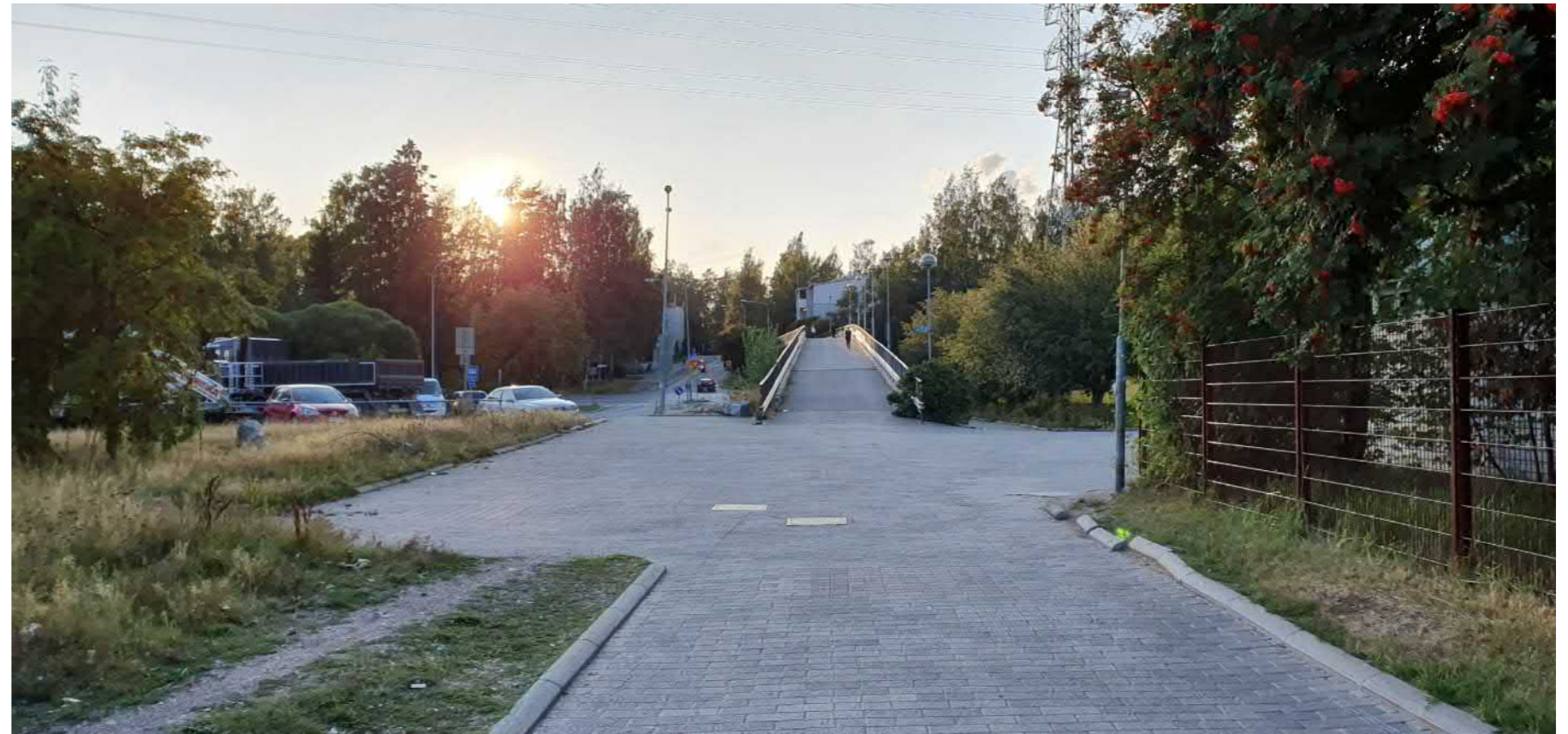
Alueen palvelutarjonta on monipuolista, mutta pääosin asemille keskittynyttä. Palveluvalikoima heijastelee alueen monikulttuurista tunnelmaa; alueella on etnisiä ravintoloita ja erikoisliikkeitä sekä eri uskontokuntien kokoontumistiloja. Alueen keskeisimmät viher- ja virkistysalueet sen sijaan sijoittuvat solmukohtien ulkopuolelle. Tarkastelualueella on kartoitettu lisäksi jonkin verran arvokkaita luontokohteita. Alueen viherverkostossa on havaittavissa reittien tavoin väylämäisen tieinfrastruktuurin aiheuttamia epäjatkuvuuskohtia.

Alueen yleisilme on vihreä. Mellunmäki.

Metrorata jakaa aluetta tilallisesti ja muodostaa estevaikutuksen. Kontula.

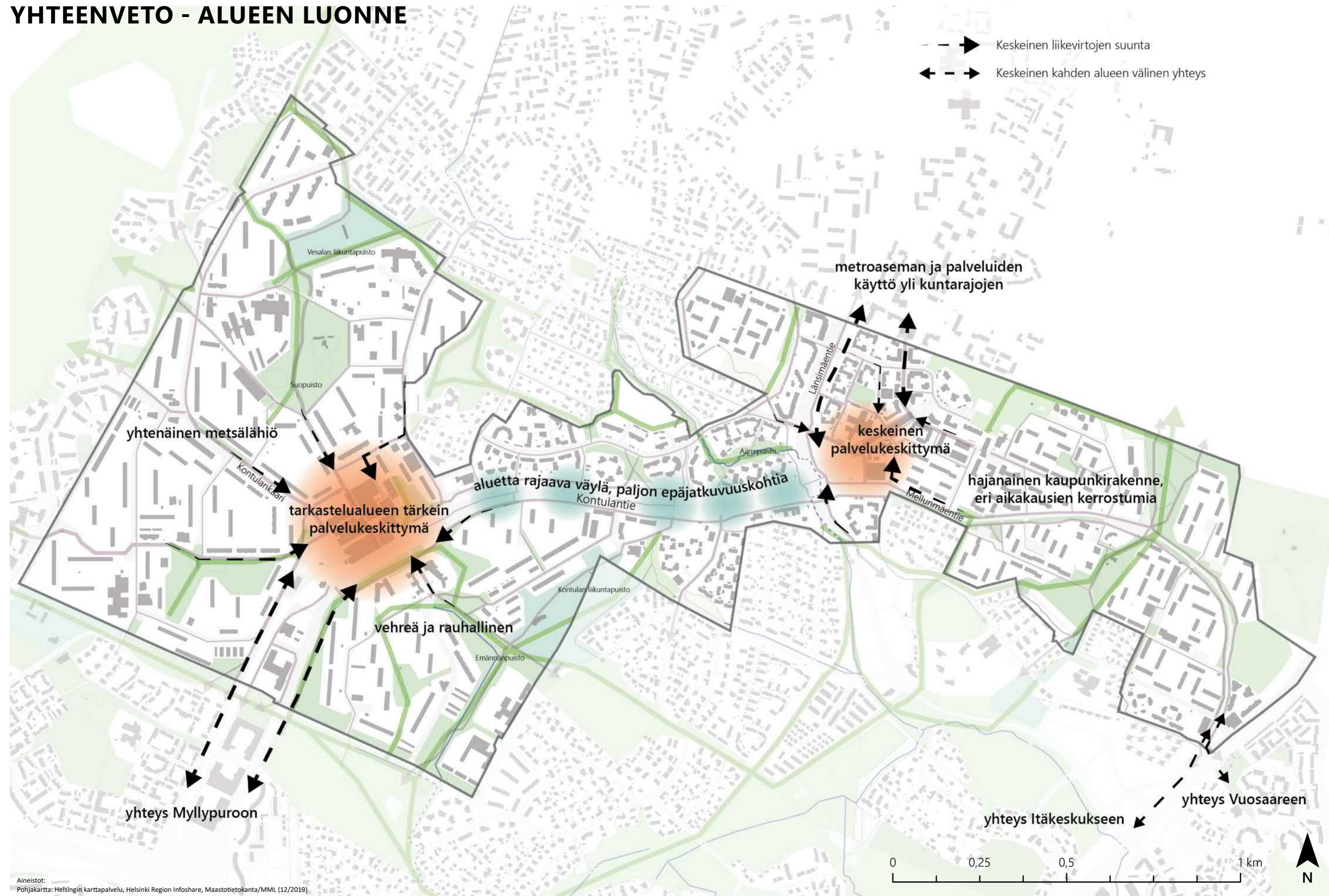

Kävely- ja pyöräilyreittien monet yli- ja alikulut on suunniteltu autoliikenteen ehdoilla. Aartenetsijänsilta, Mellunmäki.

YHTEENVETO - ALUEEN LUONNE

- — ➔ Keskeinen liikevirtojen suunta
- ← — — ➔ Keskeinen kahden alueen välinen yhteys

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare, Maastotietokanta/MML (12/2019)

2

KÄYTTÄJÄLÄHTÖINEN TUTKIMUS JA VUOROVAIKUTUS

Toinen osio tarkastelee aluetta sosiaalisena ympäristönä. Osion tarkoituksena on selvittää, miten suunnittelualueella liikutaan, ketkä reittejä, viheralueita ja kaupunkitiloja käyttävät, milloin niitä käytetään, mitä asukkaat pitävät alueella tärkeinä säilytettävänä arvoina ja mitä alueelle kaivataan.

Osion tarkastelut pohjautuvat työn aikana tehtyihin maastokäynteihin, asiantuntijahaastatteluihin sekä nuorisotalo- ja koulukäynneillä kerättyihin kommentteihin. Tutkimuksen kohteena ovat erityisesti lapset, nuoret ja maahanmuuttajat.

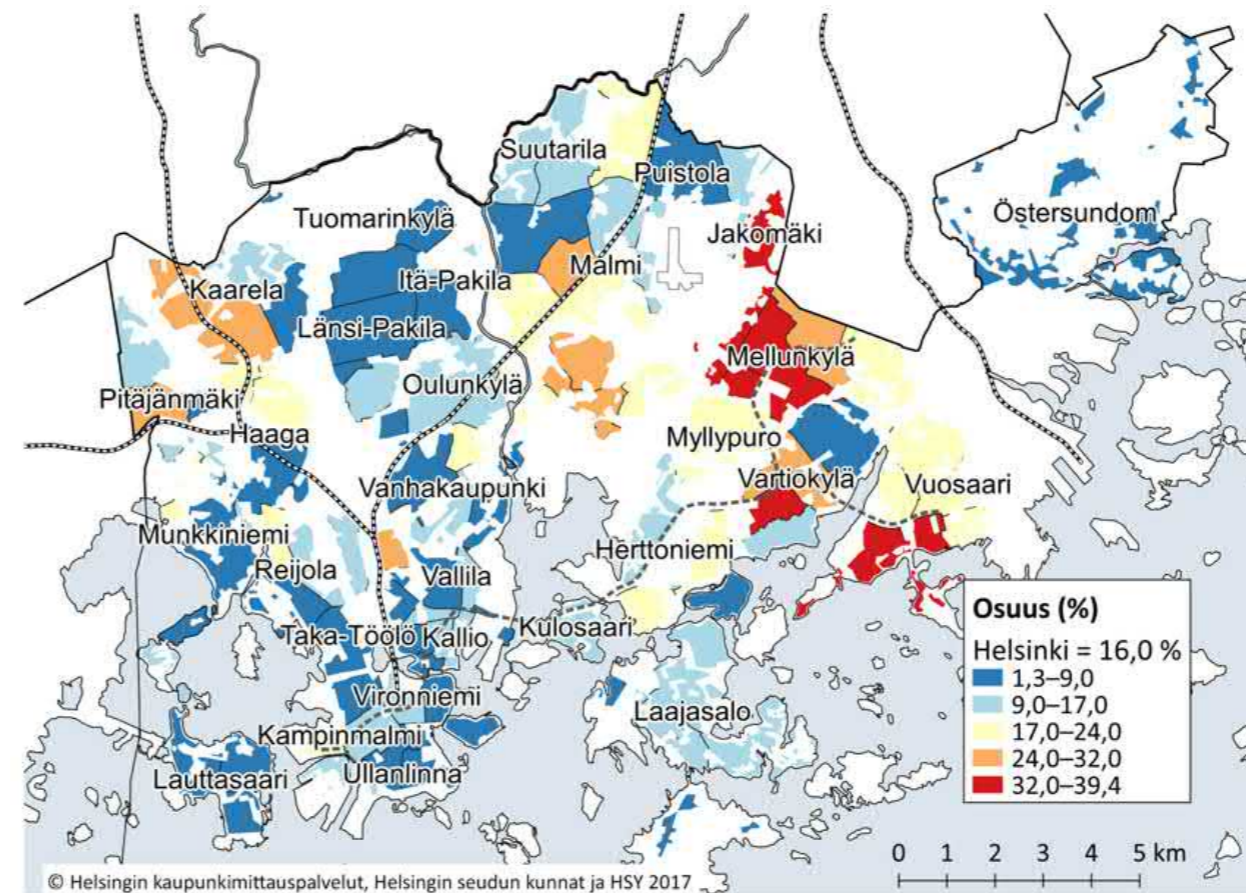
VÄESTÖTARKASTELU

TAUSTAA

Väestötarkastelu perustuu Tilastokeskuksen tutkimukseen Helsingin väestöpohjasta. Tämän työ on rajattu Mellunkylän peruspiirissä sijaitsevalle tarkastelualueelle, joka pitää sisällään osia Kontulan, Vesalan ja Mellunmäen osa-alueista.

Tarkastelualueella asuu yhteensä noin 22 000 ihmistä. Mellunkylän väestö on Helsingin keskiarvoa nuorempaa; alueella on paljon etenkin päiväkotikäisiä, ja määrä on kasvussa. Monen muun itä-helsinkiläisalueen tavoin (ks. viereinen kartta) Mellunkylän väestölle on leimallista monikulttuurisuus; tutkimusalueella monikulttuurinen väestörakenne erottuu selkeimmin Kontulassa, jossa väestöstä reilu kolmannes on ulkomaalaistaustaisia. Kontula onkin väestöpohjaltaan eräs Helsingin kansainvälisimmistä kaupunginosista.

Tämän työn väestötarkastelussa on tutkittu karttamuotoisesti neljää muuttujaa. Tarkasteluun on valittu väestön äidinkieli, ikä, tulotaso sekä työllisyysaste. Teemoista kukin heijastuu osaltaan myös työn ydinkysymykseen, alueen julkisten ulkotilojen käyttöön. Väestötarkastelukartoista havaittavissa olevat alueen sisäiset vaihtelut ovat osin sidoksissa asuntojen hallintamuotoihin alueella. Sekä muunkieliset, nuori väestö, pienituloiset että työttömät korostuvat kortteleissa, joissa on paljon valtion tuella rakennettuja vuokra-asuntoja eli ARA-vuokra-asuntoja.

Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus Helsingissä alueittain. Kartalla Mellunkylä erottautuu alueena, jolla ulkomaalaisten osuus on keskiarvoa suurempi. Karttalähde: Helsingin kaupunki.

VÄESTÖRAKENNE KIELEN MUKAAN

Väestörakenne heijastelee alueen vahvasti monikulttuurista profilia. Kävely- ja pyöräily-ympäristöjen sekä ulkotilojen suunnittelussa on hyvä huomioida, että alueen käyttäjät edustavat erilaisia taustoja ja heillä voi olla erilaisia käyttötottumuksia ja -tarpeita.

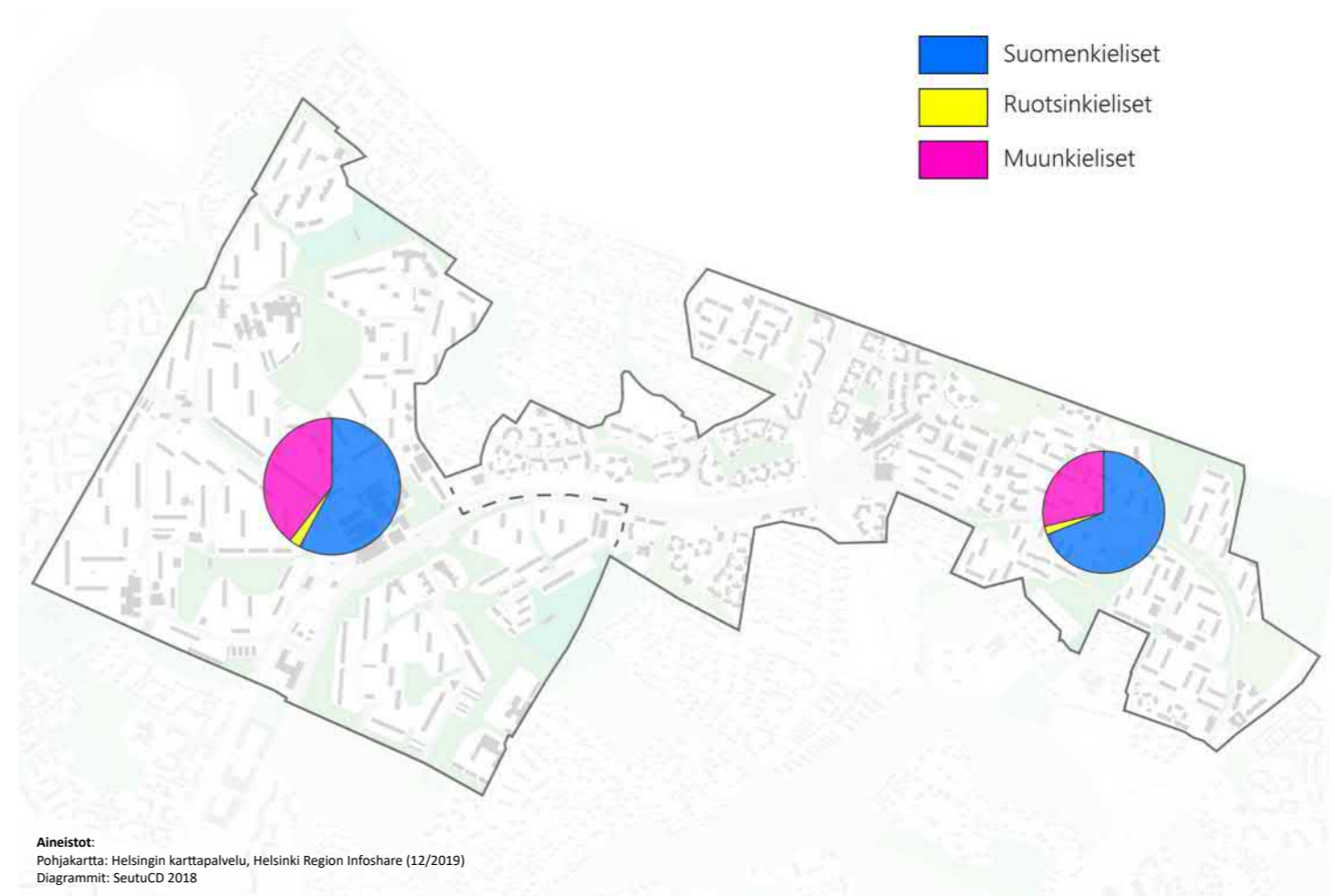
Muunkielisiä asuu erityisesti tutkimusalueen länsipuolella, Kontulan metroaseman ympäristössä, jossa osassa tilastoruuduista muunkielisten osuus on yli 50 %. Mellunmäen itäosissa suomenkielisten osuus puolestaan on selkeästi suurin.

Tarkastelualueen asukkaiden äidinkieli vuonna 2018

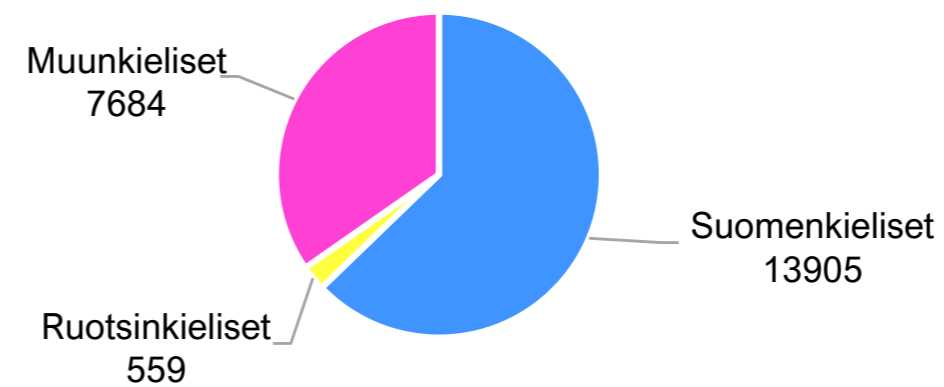
63 % suomenkielisiä (Hki 79 %)

3 % ruotsinkielisiä (Hki 6 %)

35 % muunkielisiä (Hki 15 %)

Tarkastelualueen keskiarvo

IKÄRAKENNE

Alueen ikärakenne vastaa suhteellisen hyvin Helsingin keskimääräistä ikärakennetta; 18-29-vuotiaita on tutkimusalueella suhteessa hieman vähemmän kuin Helsingissä keskimäärin ja 30-64-vuotiaita enemmän.

Alueella asuu paljon lapsiperheitä, joten lasten ja nuorten liikkuvuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kävely- ja pyöräilyympäristöissä turvallisuus, esteettömyys, viihtyisyys ja selkeys ovat osatekijöitä, joilla lasten ja nuorten liikkuvuutta voi kehittää. Nämä tekijät tukevat myös ikäihmisten liikkumista alueella.

Tarkastelualueen sisällä ikärakenteessa ei ole merkittäviä vaihteluita. Mellunmäen metroaseman välittömässä läheisyydessä korostuu hieman iäkkäämpien (65+) osuus. Alueelta löytyy muitakin pieniä paikallisia eroavaisuuksia. Lasten ja nuorten osuus esimerkiksi korostuu tarkastelualueen länsiosissa Kontulassa. Tilastoruutujen pienen rajauksen takia esimerkiksi yksittäiset opiskelijatalot tai senioritalot näyttäytyvät kartalla ruutukohtaisena vaihteluna.

Asukkaiden ikärakenne vuonna 2018

0-12 v. 13 % (Hki 13 %)

12-17 v. 5 % (Hki 5 %)

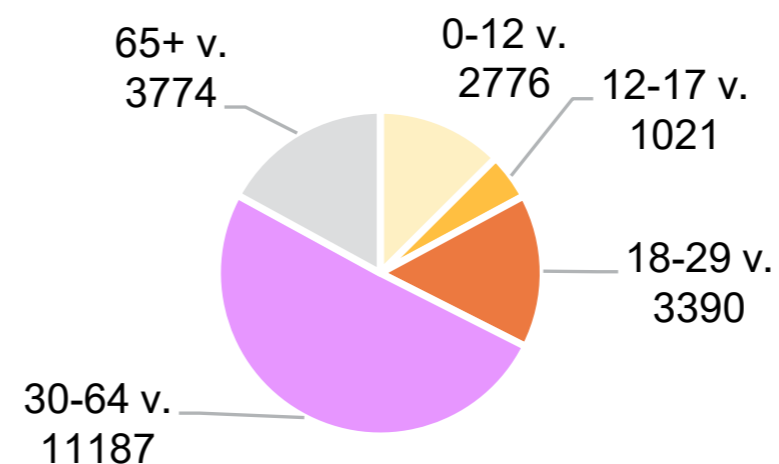
18-29 v. 15 % (Hki 18 %)

30-64 v. 51 % (Hki 47 %)

65 + v. 17 % (Hki 17 %)

Tarkastelualueen keskiarvo

TALOUKSIEN TULOT

Tarkastelualueella asuu kaupungin keskiarvoon verrattuna paljon pieni- ja keskituloisia. Tämän ryhmän kannalta on tärkeää, että lähiympäristössä on paljon ilmaisen virkistystyön ja harrastamisen mahdollistavia ulkoilureittejä ja -paikkoja sekä jouhevät yhteydet joukkoliikenteen ja palveluiden solmukohtiin.

Oheisella kartalla on kuvattu Tilastokeskuksen Ruututietokannan perusteella talouksien sijoittumista eri tuloluokkiin vuonna 2015.

Pienituloisten osuus alueen keskiarvoa suurempi Kontulan ja Mellunmäen metroasemien läheisyydessä. Hyvätuloisia talouksia on myös sijoittunut merkittävästi enemmän Mellunmäen ympäristöön.

Tarkastelualueen tulorakenne 2015

Pienituloisia 29 % (Hki 21 %)

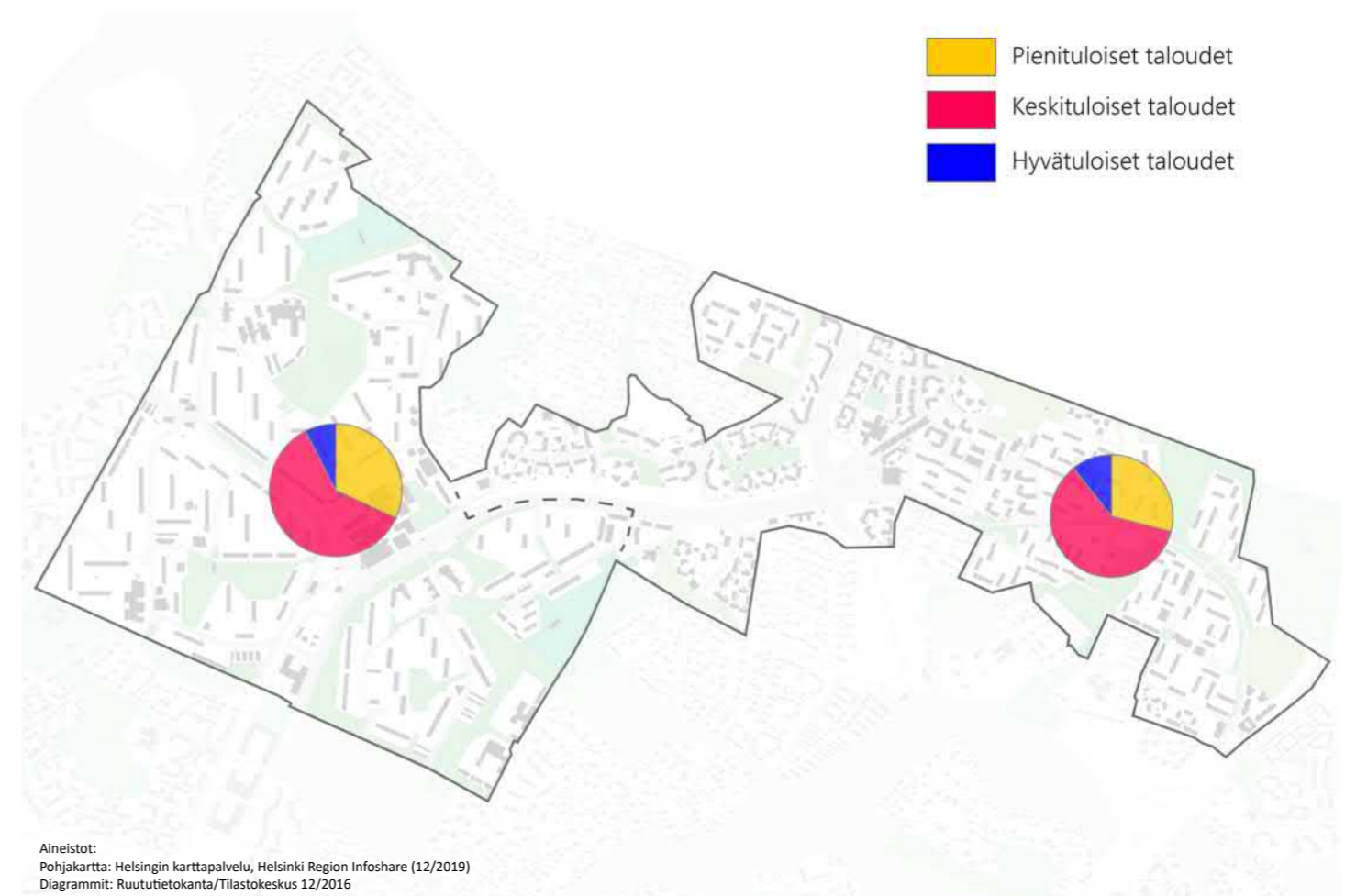
Alimpaan tuloluokkaan kuuluvat taloudet ansaitsevat enintään 16 466 euroa vuodessa.

Keskituloisia 62 % (Hki 53 %)

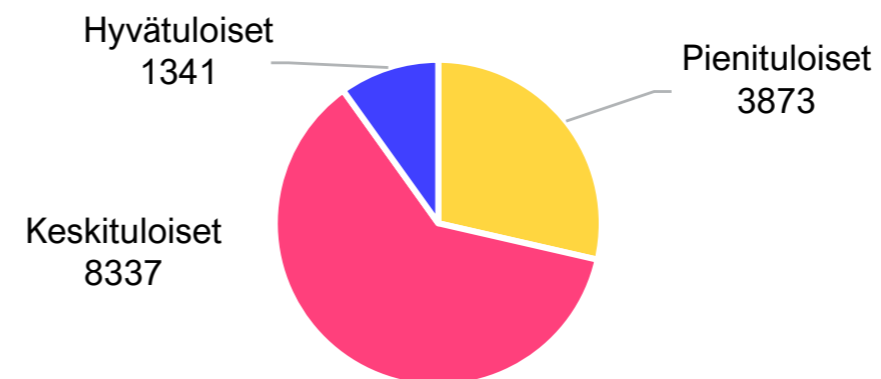
Keskimmäiseen tuloluokkaan kuuluvat taloudet ansaitsevat 16 467 – 34 087 euroa vuodessa

Hyvätuloisia 10 % (Hki 26 %)

Ylimpään tuloluokkaan kuuluvat taloudet ansaitsevat yli 34 087 euroa vuodessa.

Tarkastelualueen keskiarvo

TYÖSSÄKÄYNTI

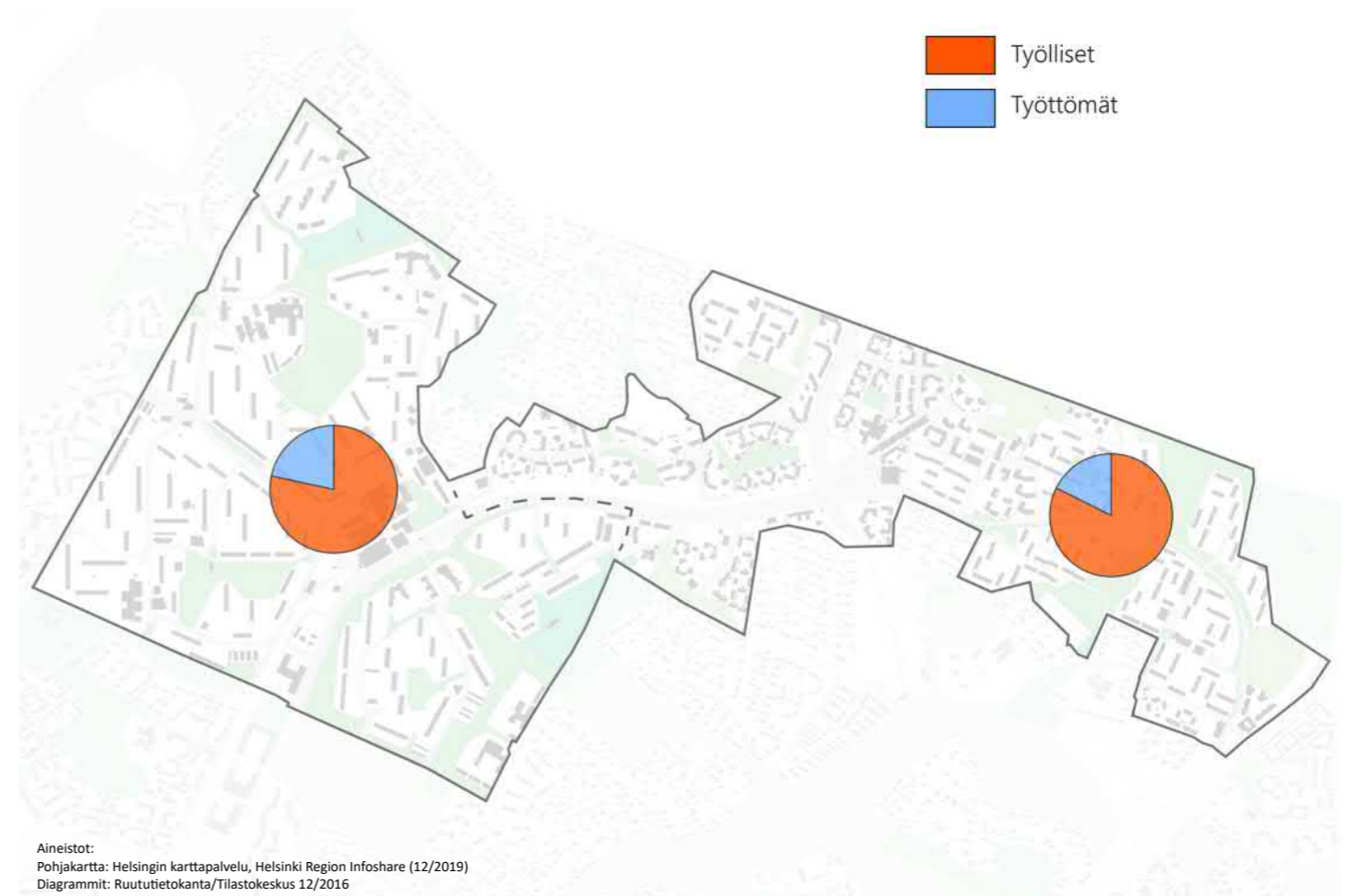
Työssäkäyntiä on tarkasteltu Tilastokeskuksen Ruututietokannan perusteella (vuoden 2015 tilanne). Työttömien ja työllisten osuus on laskettu suhteessa työvoiman määrään alueella. Koko alueella työttömien osuus on ollut selkeästi suurempi kuin Helsingissä keskimäärin. Työttömien osuus korostuu erityisesti Kontulan metroaseman länsipuolen asuinalueilla, kun vastaavasti Mellunmäen metroaseman itäpuolella työttömiä on suhteessa varsin vähän.

Keskivertoa alhaisempi työssäkäyntiaste heijastuu kaupunkitilan käyttöön eri vuorokaudenaikoina. Työttömän väestön päivärytmi ei ole työaikoihin sidoksissa, joten kaupunkitilat ovat heidän käytösään myös keskipäivisin.

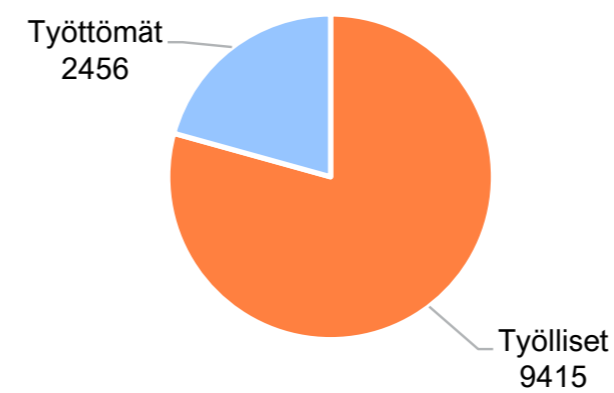
Työllisyys tarkastelualueella 2015

Työttömät 21 % (Hki 12 %)

Työlliset 79 % (Hki 88 %)

Tarkastelualueen keskiarvo

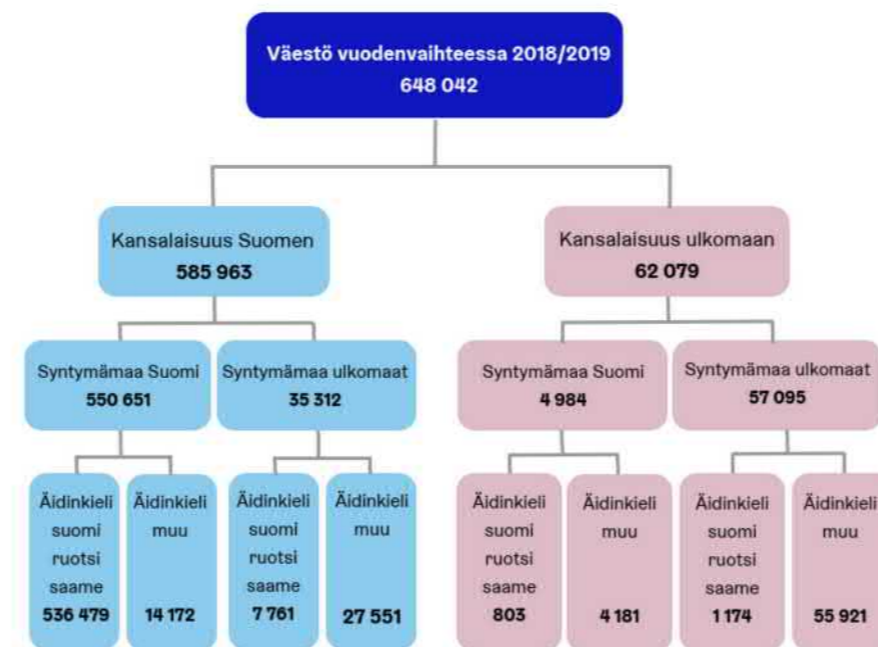

ULKOMAALAISTAUSTAISTEN OSUUS OSA-ALUEITTAIN

Tarkastelu-alue on monikulttuurinen ja sen kansainvälisyys on kasvanut. Tämä tulee huomioida ympäristön suunnittelussa ja kehittämisessä, jotta ympäristö vastaa paremmin asukkaiden erilaisiin tarpeisiin.

Tilastokeskus on määritellyt ulkomaalaistaustaiset henkilöt seuraavasti: Ulkomaalaistaustaisella tarkoitetaan henkilöä, jonka molemmat vanhemmat tai ainut tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Tähän määritelmään sisältyvät myös ne ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa väestötietojärjestelmässä.

Ulkomaalaistaustaiset jakautuvat ulkomailla syntyneiden ensimmäiseen sukupolveen ja Suomessa syntyneiden toiseen sukupolveen. Toisen sukupolven maahanmuuttajan taustamaa on ensisijaisesti äidin syntymämaa.

Helsingin väestöpohjan kansainvälisyys kansalaisuuden mukaan vuodenvaihteessa 2018/2019. Kuva: Tilastokeskus.

Helsingin koko väestö ja ulkomaalaistaustaiset taustamaanosan mukaan osa-alueittain 1.1.2019

Alue	Väestö yhteensä	Suomalais-taustaiset	Ulkomaalais-taustaiset	EU-maat	Muu Eurooppa	Afrikka	Aasia	Muut
Helsinki	648 042	544 630	103 412	23 941	22 337	20 344	31 186	5 604
Itäinen suurpiiri	112671	82 282	30 389	5 726	7 560	6 295	10 008	800
Mellunkylän peruspiiri	39071	26 635	12 436	2 345	3 021	2 584	4 173	313
Kontula*	14342	9 004	5 338	950	1 062	1 165	2 039	122
Vesala**	7532	5 368	2 164	512	623	390	588	51
Mellunmäki*	8730	6 685	2 045	325	569	365	738	48
Kivikko	5206	3 427	1 779	359	492	363	511	54
Kurkimäki	3261	2 151	1 110	199	275	301	297	38

Helsingin väestöpohjan kansainvälisyys suhteessa koko Helsinkiin, Itäiseen suurpiiriin ja Mellunkylän peruspiiriin ja sen osa-alueisiin.

**Tarkastelualueet. Lähde Tilastokeskus.

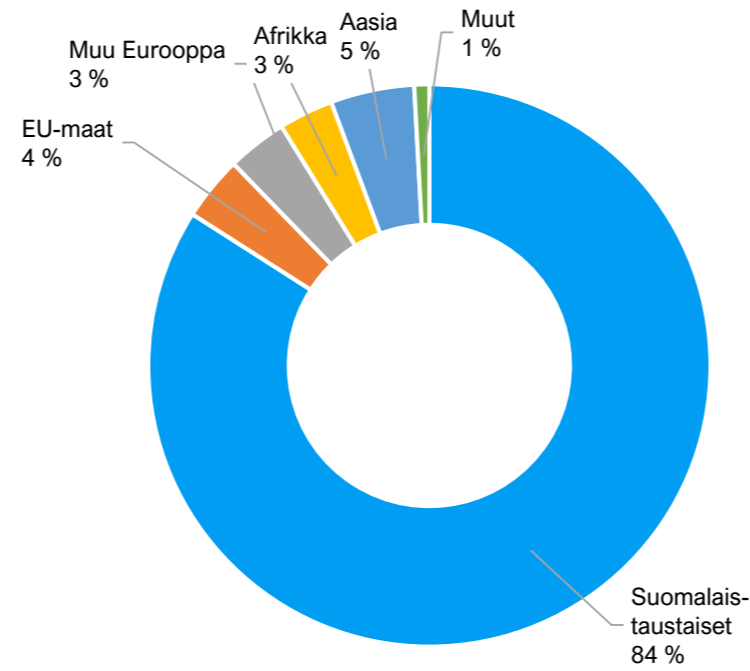

VÄESTÖ SYNTYPERÄN MUKAAN 2019

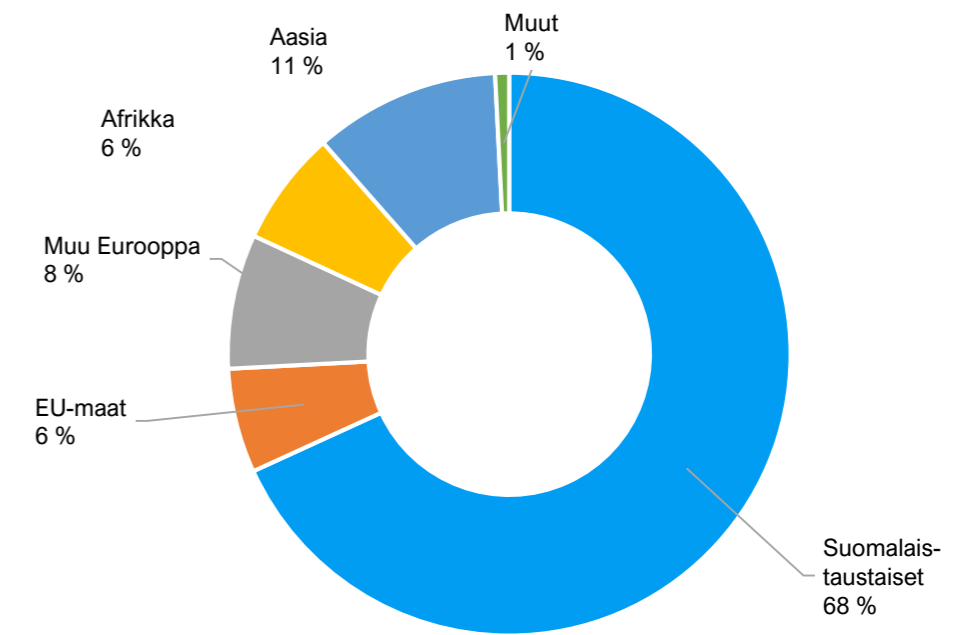
Syntyperällä tarkoitetaan henkilön omaa syntymämaata (ensimmäisen polven maahanmuuttaja) tai äidin syntymämaata (toisen polven maahanmuuttaja, jonka molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla). Mikäli toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa, henkilö on suomalaistaustainen.

Oheiset graafit kertovat kuvaavat väestön taustoja (syntyperää), eivätkä nykyistä kansalaisuutta.

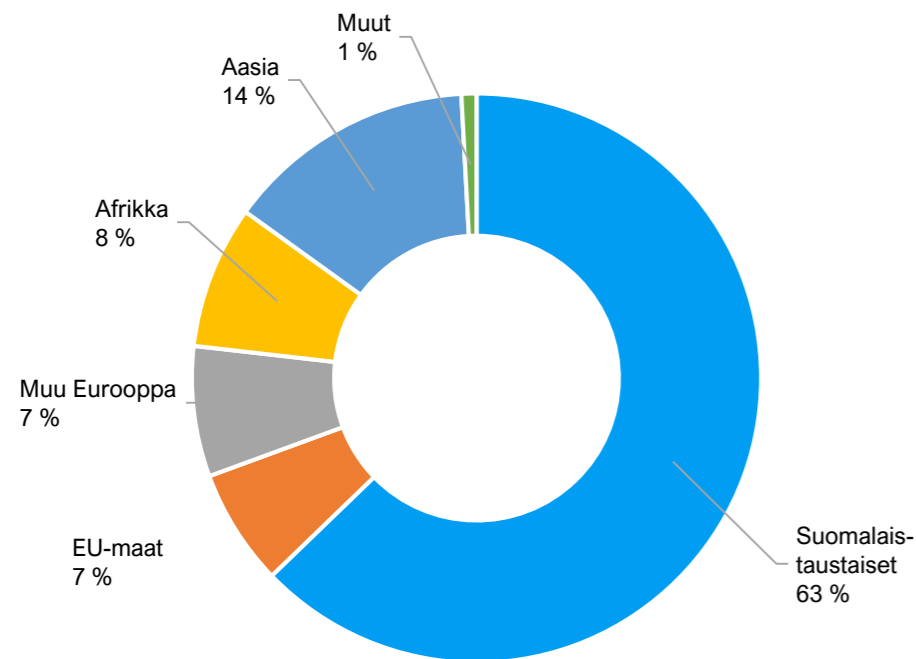
Kontula on tarkastelualueen kansainvälinen alue syntymäperän mukaan; Kontulan väestöstä 37% on syntyperältään ulkomaalaistaustaisia.

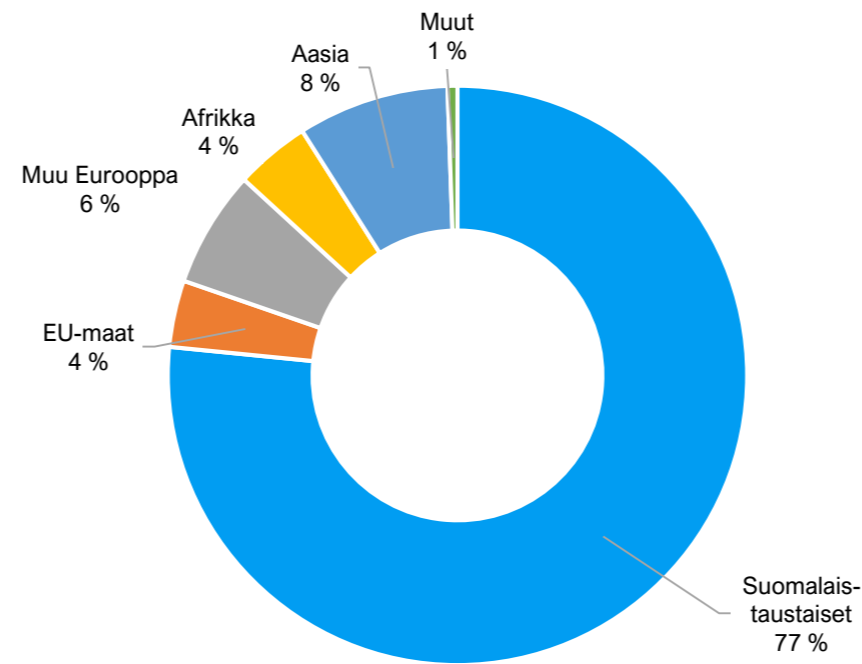
Helsinki

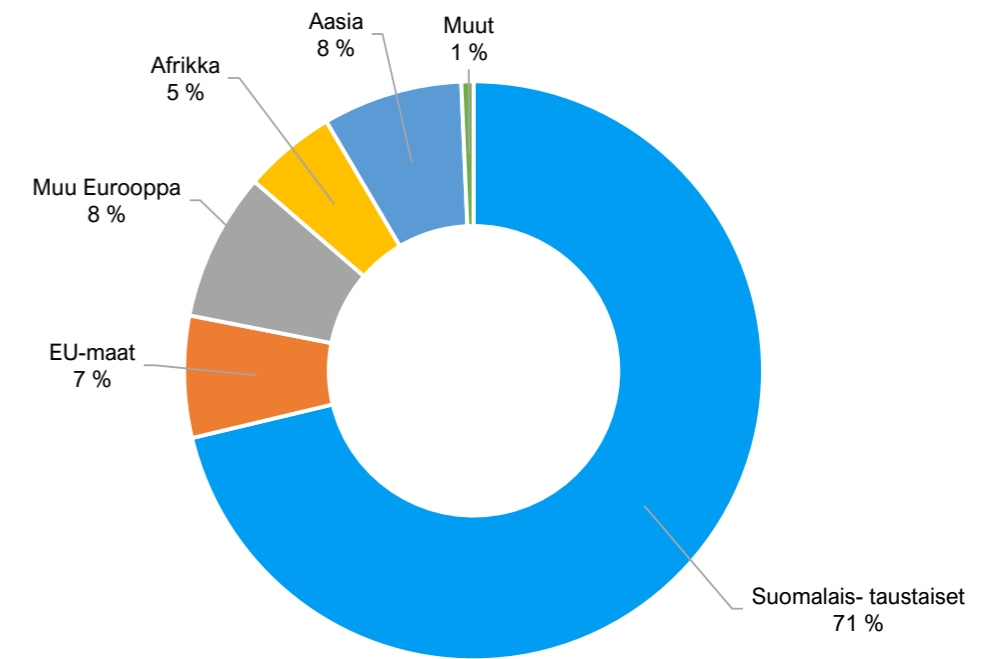
Mellunkylän peruspiiri

Kontula

Mellunmäki

Vesala

HAVAINNOINNIT: KONTULA JA MELLUNMÄKI

HAVAINNOINTIEN TOTEUTUS

Havainnointien tavoitteena oli lisätä ymmärrystä siitä, miten alueen jalankulun ja pyöräliikenteen reitit ja kaupunkitilat käytännössä toimivat sekä miten eri käyttäjäryhmät niitä käyttävät eri vuorokauden aikoina.

Ajankohdat

Havainnointitoteutettiin seuraavasti:
Torstai 10.10.2019, kello 13.00 – 17.00
Keskiviikko 16.10.2019, kello 7.30 – 10.00
Perjantai 18.10.2019, kello 16.00 – 18.30

Toinen ja kolmas havainnointikerta ajoittuivat syyslomalle, mikä vaikutti lasten ja nuorten liikkumiseen. Havainnointitoteutettiin lokakuussa, mikä osaltaan vaikutti reittien ja tilojen käyttäytymiseen. Oleskelua ja vapaa-ajan liikkumista on lokakuussa oletettavasti vähemmän kuin kesäkuukausina.

Toteutustapa

Havainnoinneissa selvitettiin tarkkailtavien kohteiden käyttäjämääriä sekä käyttäjien liikkumista ja käyttäytymistä. Havainnoiteihin ei kuulunut vuorovaikutusta käyttäjien kanssa. Havainnointitoteutettiin kolmesta osa-alueesta:

- 1. Laskenta** alueen käyttäjämääristä ja toiminnasta käyttäjäryhmittäin
- 2. Kartoitus:** liikkumisen, käyttäytymisen ja toiminnan sijoittaminen kartalle

Havainnoinneissa alueella toteutettiin laadulliset arvioinnit, laskennat ja kartoitukset.

3. Laadullinen arviointi mukailee Gehl Architects -toimiston kaupunkitilan 12 laatukriteerin arviointia ja Söderströmin jalankulun aseman arviointikriteeristöä.

Toisella ja kolmannella havainnointikerralla täydennettiin ensimmäisen havainnoinnin laadullista arviointia sekä hyödynnettiin 360°-kameraa laskennassa ja kartoituksessa.

Laadullisessa arvioinnissa yhdisteltiin Gehlin ja Söderströmin arviointimenetelmiä liitteissä esitettävän arviointilomakkeen mukaisesti, koska arvioitavissa alueissa työn kannalta olennaista oli tuoda esiin Gehlin laatukriteerien lisäksi myös jalankulun asema.

Havainnointialueet

Havainnointialueet valittiin lähtötietoanalyysin ja aiempien töiden perusteella. Kohteiksi pyrittiin valitsemaan merkittäviä jalankulun ja pyöräliikenteen väylien risteyskohtia, vilkkaita kaupunkitiloja sekä veto-voimakohteita, joten ne eivät anna täysin kokonaista käsitystä koko alueen liikkumisesta ja oleskelusta.

1. Metron sisäänkäynti A, Mellunmäki
2. Metron sisäänkäynti B, Mellunmäki
3. Kontulantien ja Länsimäentien alikulut, Mellunmäki
4. Aarrepoisto, Mellunmäki
5. Emännänpolun alikulku (pohjoinen), Kontula
6. Metron sisäänkäynti C, Kontula
7. Leikkipoisto Lampi, Kontula

1. METRO MELLUNMÄKI A

Alueen kuvaus

Väylät

Yhdistetty pyöräily ja jalankulku Aarteenetsijänsillan suuntaan. Radan suuntaisilla kaduilla yhdistetty pyöräily ja jalankulku. Linja-autoasemalla jalankulku eroteltu autoliikenteestä.

Liikenne

Pääosin jalankulkua asemalle/asemalta. Jonkin verran metroaseman ohittavaa liikennettä. Linja-autot jättivät matkustajia metron läheisyyteen oven eteläpuolelle, joista useat menivät metron.

Oleskelu

Oleskelua (aikuiset) metron oven suussa: Tapaamisia, tupakanpolttua, odottelua sekä seisoskelua. Muutama istuja aseman eteläpuolella. Poliisit korjasivat talteen henkilöä metron sisältä. Virkaajoneuvot oven suussa.

Alueen vaikutelma

Vilkas liikennepaikka, jossa kuvastuu liityntäliikenne. Alueen vaikutelmassa korostuu korotetun metron ja korotetun jalankulkusillan väliin jäävä parkkipaikka alue. Parkkipaikan reunat epämääräisiä ja joutomaalta vaikuttavia. Parkkialueen aidat vääntyneitä. Yleinen epämääräisyys korostuu alueen kunnossa.

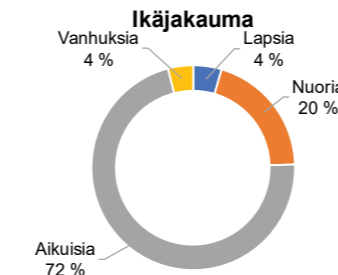
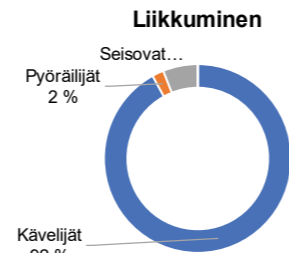
Hyvää

- Jouheva saumakohta kulkuvälineiden välillä
- Radan alta suojaisa ja lyhyt matka molempiin suuntiin
- Näkyvyys eri suuntiin hyvä, avoimuus
- Metroaseman suuntaisten katujen mittakaava ja puurivit viihtyisät
- Sisäänkäynnin valaistus
- Ympäristön puut ja muu kasvillisuus luovat viihtyisyyttä
- Monipuolinen ja hajanainen arkkitehtuuri

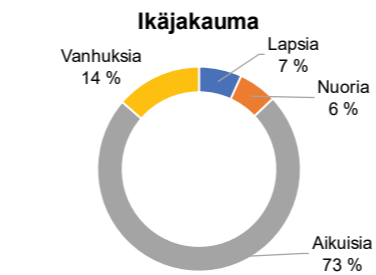
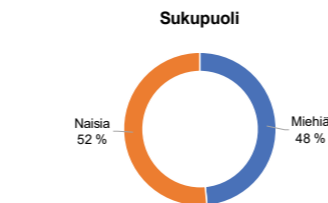
Parannettavaa

- Ei istuimia
- Pyörätelineet täynnä. Ei kaupunkipyöriä
- Varusteiden laatu heikkoa: ruostuneita, vääntyneitä, rikki ja ei käytettävissä.
- Melua auto- ja metroliikenteestä
- Pysäköintialueen reunat epämääräiset -> polut ja roskien lojuminen nurmella
- Alueen jäsentämättömyys
- Tyllyys betonirakentamisessa

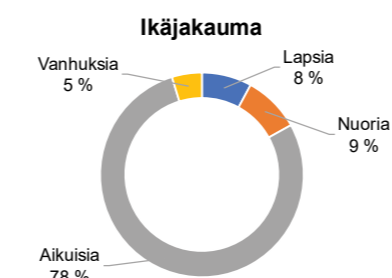
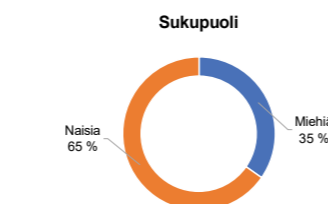
Havainnoinnit

Ajankohta: 10.10.2019 / 15.20 – 15.35
Sää: Pilvistä 8/8, + 8°C
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy
Käyttäjää yhteensä: 200
Sukupuolijakauma: N 52% / M 48%

Ajankohta: 16.10.2019 / 9.15 – 9.30
Sää: Pilvistä 7/8, + 8°C
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy
Käyttäjää yhteensä: 147
Sukupuolijakauma: N 65% / M 35%

Ajankohta: 18.10.2019 / 17.00 – 17.15
Sää: Pilvistä 7/8, + 9°C
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy
Käyttäjää yhteensä: 189
Sukupuolijakauma: N 50% / M 50%

2. METRO MELLUNMÄKI B

Alueen kuvaus

Väylät

Leveä betonikivipäällysteinen jalankulkuun ja pyöräilyyn varattu aukiotila, josta osan vievät epäkuntoiset ja tyhjät pyörätelineet metron sisäänkäynnin edustalla. Metron sisäänkäynnin edustalta pohjoiseen johtaa reitti kallioiden puistoalueelle.

Liikenne

Pääosin jalankulkua asemalle/asemalta. Jonkin verran aseman ohittavaa liikennettä, joissa korostui lasten rattaiden kanssa / pienten lasten kanssa liikkuvat aikuiset sekä vanhukset. Satunnaista huoltoajoa ajoneuvoilla, joka ei häiritse tai vaaranna jalankulkijoita tai pyöräilijöitä.

Oleskelu

Oleskelua (aikuiset) metron sisäänkäynnin sisä- ja ulkopuolella seisten. Ei mahdollisuutta istua. Ylemmällä tasolla pohjoisessa puisto, jossa selkeä oleskelupaikka penkkeineen. Viereisellä aukiolla vähän penkkejä.

Alueen vaikutelma

Alue vaikuttaa selkeältä ja sen rakennusten ja kulkuväylien mitta-kaava tuntuu sopivalta. Alue on rauhallinen ja viihtyisä, mutta käytössä tarkkailuajankohtina siirtymisiin eikä oleskeluun.

Hyvä

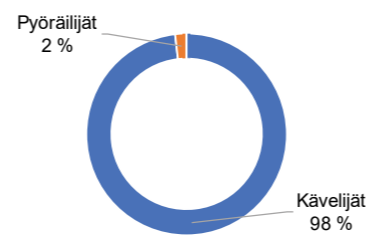
- Alue on ajoneuvoliikenteeltä ja -melulta suojassa
- Sosiaalinen valvonta
- Näkyvyys eri suuntiin hyvä, avoimuus
- Sopusointuinen arkkitehtuuri ja miellyttävä mittakaava
- Kaupunkitilat tiiviitä, osittain ”pikkusievää”
- Puut ja pensaat, rakennusten edustojen vihervyöhykkeet sekä kukkaistutukset
- Katutasossa/kivijalassa palveluja

Parannettavaa

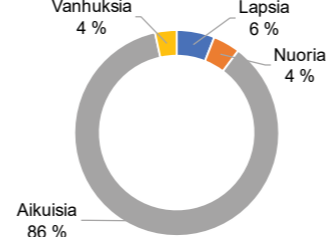
- Ei istuimia
- Pyörätelineet vandalisoitu rikki. Varusteiden laatu heikkoa: ruostuneita, vääntyneitä, rikki ja ei käytettävissä.
- Suuri määrä roska-astioita (7 kpl) metron sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä
- Alueen kalusteet: huono kunto ja vähäinen määrä
- Metron rakennus epäsiisti ja tyyli

Havainnoinnit

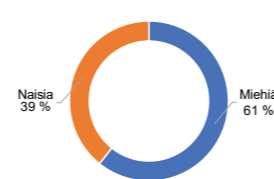
Liikkuminen

Ikäjakauma

Sukupuoli

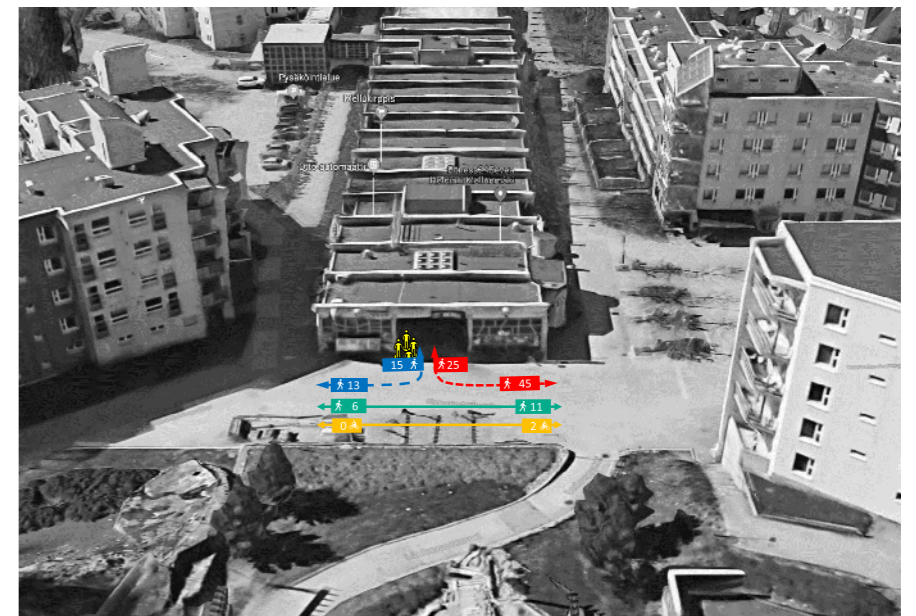
Ajankohta: 10.10.2019 / 15.55 – 16.10

Sää: Pilvistä 8/8, + 8°C

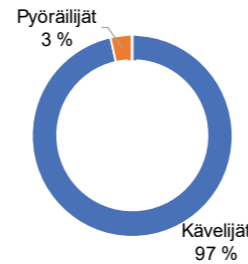
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjät yhteensä: 117

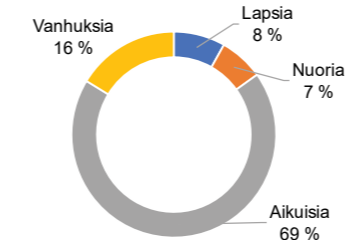
Sukupuolijakauma: N 39% / M 61%

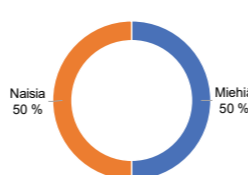
Liikkuminen

Ikäjakauma

Sukupuoli

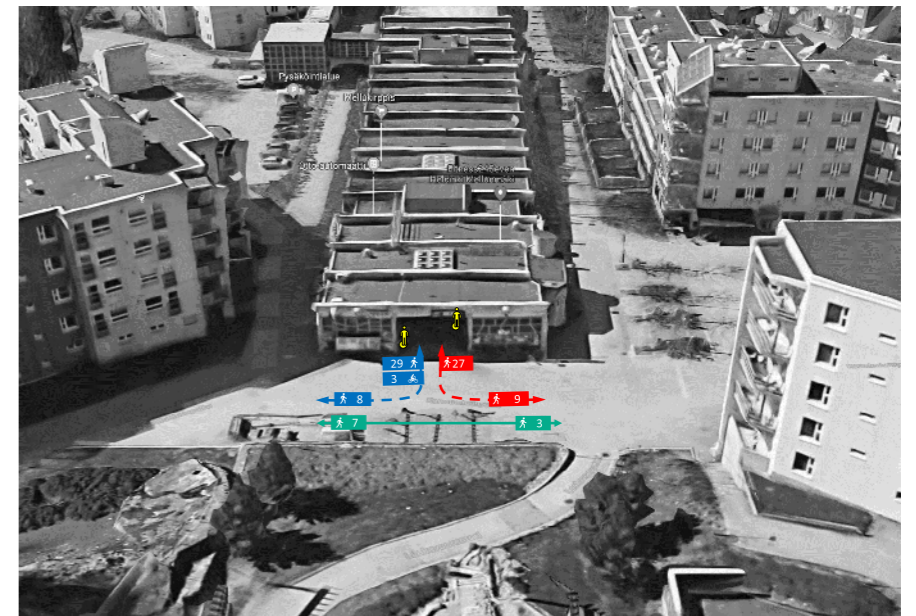
Ajankohta: 16.10.2019 / 08.55 – 09.10

Sää: Pilvistä 7/8, + 8°C

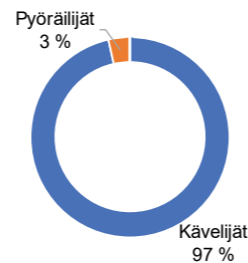
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjät yhteensä: 86

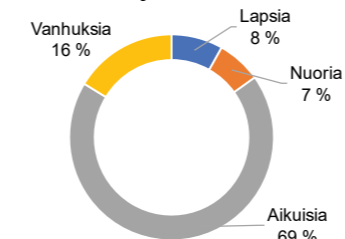
Sukupuolijakauma: N 50% / M 50%

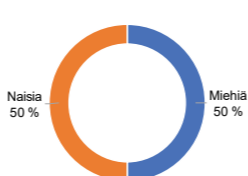
Liikkuminen

Ikäjakauma

Sukupuoli

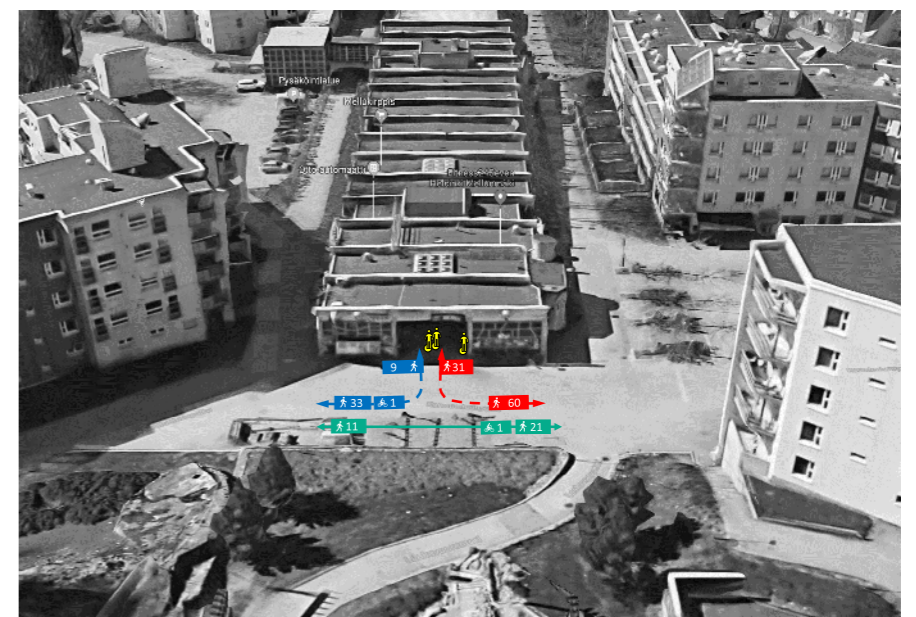
Ajankohta: 18.10.2019 / 16.30 – 16.45

Sää: Pilvistä 7/8, + 9°C

Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjät yhteensä: 172

Sukupuolijakauma: N 51% / M 49%

3. KONTULANTIEN JA LÄNSIMÄENTIEN ALIKULUT, MELLUNMÄKI

Alueen kuvaus

Väylät

Eroteltu pyöräily ja jalankulkuväylä Kontulantien suuntaisesti. Yhdistetty pyöräily ja jalankulku Länsimäentien suuntaisesti. Alikulut molempien teiden alitse.

Liikenne

Jalankulkua ja pyöräilyä. Ikäjakaumassa huomioitavaa: Useampi lastenrattaita työntävä vanhempi sekä vanhemman seurassa tai yksinään pyöräileviä lapsia ja nuoria.

Oleskelu

Ei oleskelua.

Alueen vaikutelma

Kontulantien alikulku on matala ja sen kattoon yltää kurottamalla. Alikulun valot on spraymaalattu umpeen ja loput irroitettu, jonka johdosta alikulku pimeä. Vastaantulevia liikkujoita vaikeaa hahmottaa päivälläkin, mikä aiheuttaa turvattomuuden tunnetta. Alikulut ja väylät liikkuksen kannalta vaarallisia. Länsimäentien alikulku betonikivellä kivetty, jolloin jalankulkua ja pyöräilyä ei erotella, vaikka muutoin erottelu sulkuviivalla. Jalankulkijat pyrkivät oikomaan tunnelin avauksien mukaisesti diagonaalisti, jolloin poikkeavat ”pyörätielle”. Havainnoinnin aikana nähtiin yksi vaaratilanne, jossa pyöräilijä lähes ajoi jalankulkijan ylitse.

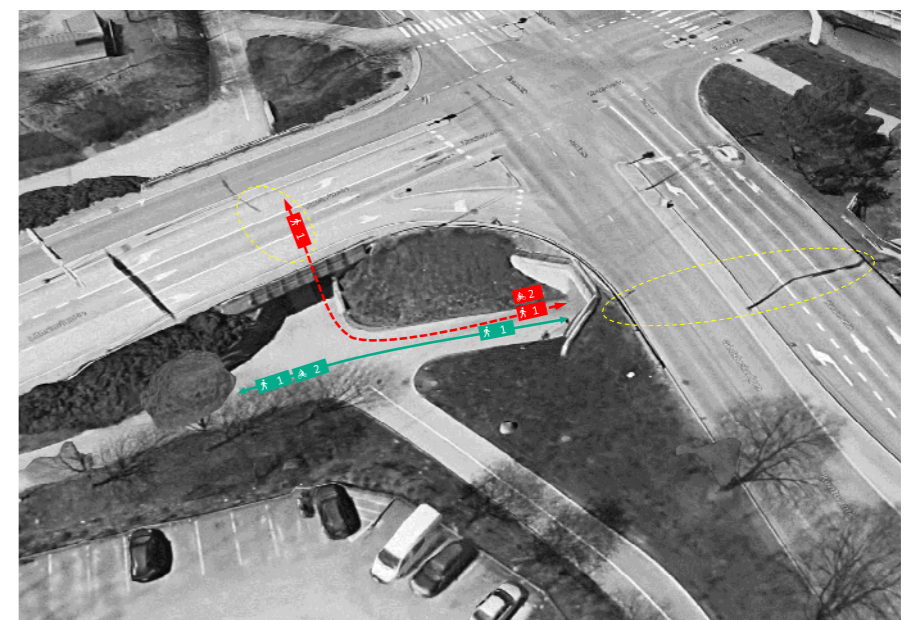
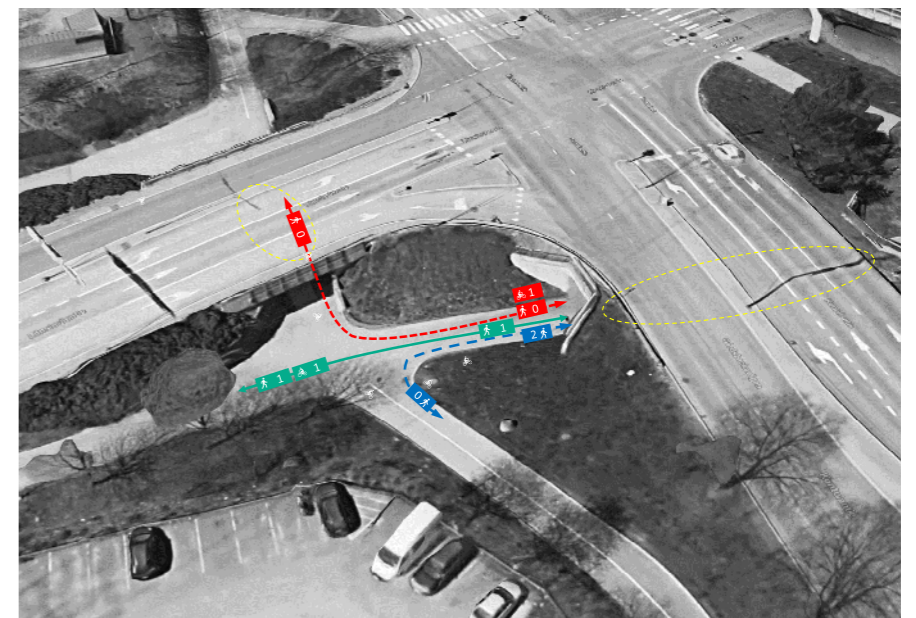
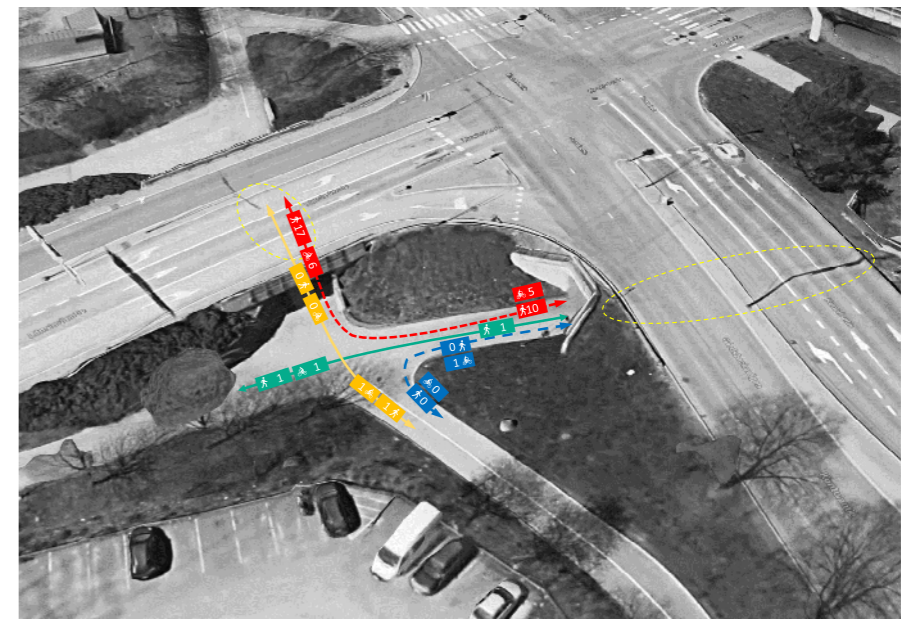
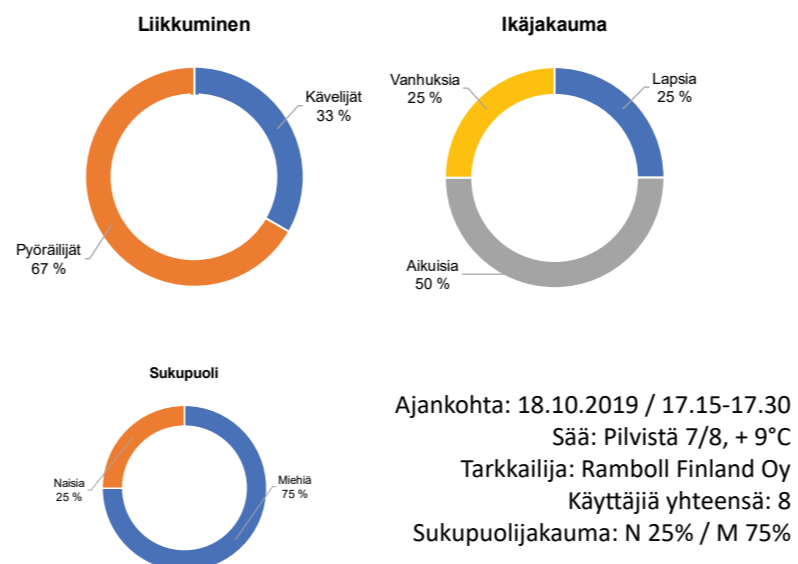
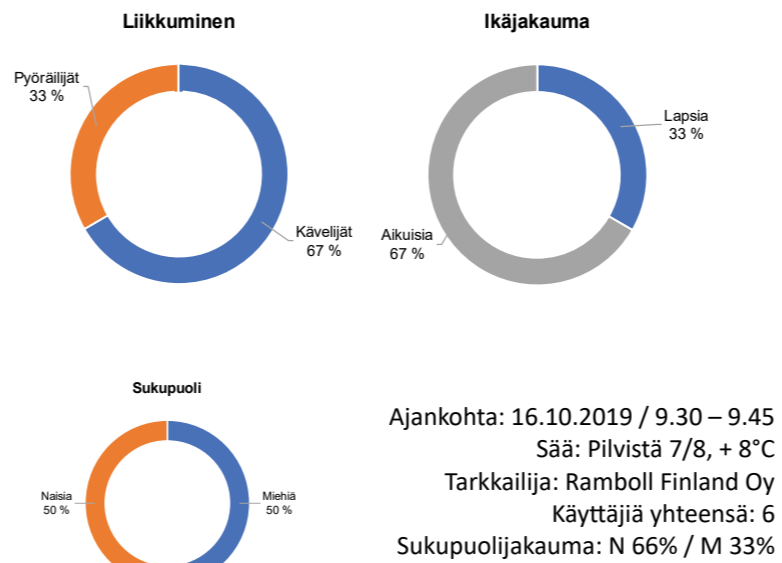
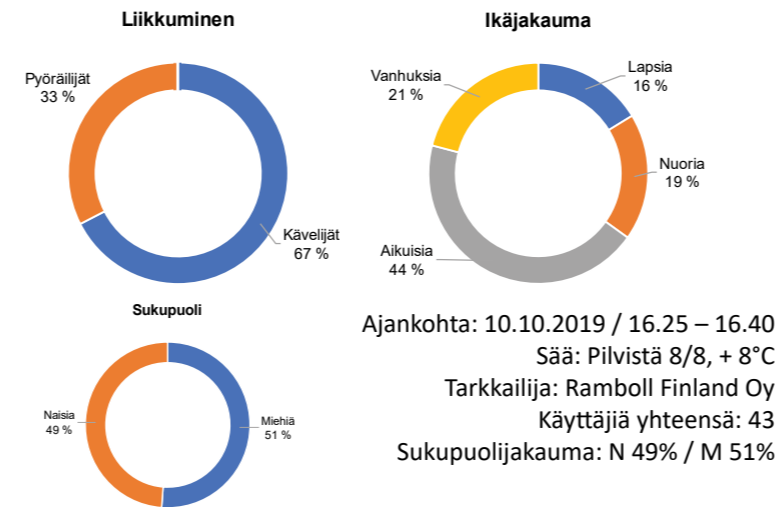
Hyvä

- Alue on ajoneuvoliikenteeltä syrjässä ja hiljainen
- Radan alta lyhyt matka molempiin suuntiin
- Näkyvyys eri suuntiin hyvä, avoimuus
- Katutilan mittakaava on hyvä
- Monilajinen puusto ja pensaas
- Uudehko kivikorimuuri elävöittävä elementtinä

Parannettavaa

- Alikulut matalia ja pimeitä
- Kiveys risteyalueilla häiritsee turvallista liikkumista
- Alikulun valaisimet spraymaalattu umpeen -> alikulut matalia ja helppo hajoittaa
- Katvealueita ja näkemät lyhyitä
- Autoliikenteen melu
- Reunakivet rikki

Havainnoinnit

4. AARREPUISTO, MELLUNMÄKI

Alueen kuvaus

Väylät

Hiekkapäällysteinen virkistysreitti puistossa. Ei talvikunnossapitoa. Yhteydet puistoon ympäröiviltä asuinkaduilta sekä idästä Länsimäentien suuntaiselta jalankulun ja pyöräilyn väylältä.

Liikenne

Ei liikennettä ensimmäisten havainnointien aikana. Kolmannella havainnointikerralla yksi iäkäs oleskelija sekä kaksi aikuista kävelijää. Havainnointialueen ulkopuolella muutama aikuinen koiran ulkoiluttaja.

Oleskelu

Ei oleskelua alueella ensimmäisten havainnointien aikana. Kolmannella havainnointikerralla yksi iäkäs oleskelija mäen laella olevalla oleskelualueella. Alueen ainoa penkki sijaitsee mäen laella.

Alueen vaikutelma

Idyllinen, viihtyisä ja hyväkuntoinen metsäinen puisto, jossa ei ensimmäisten havainnointien aikana käyttäjiä.

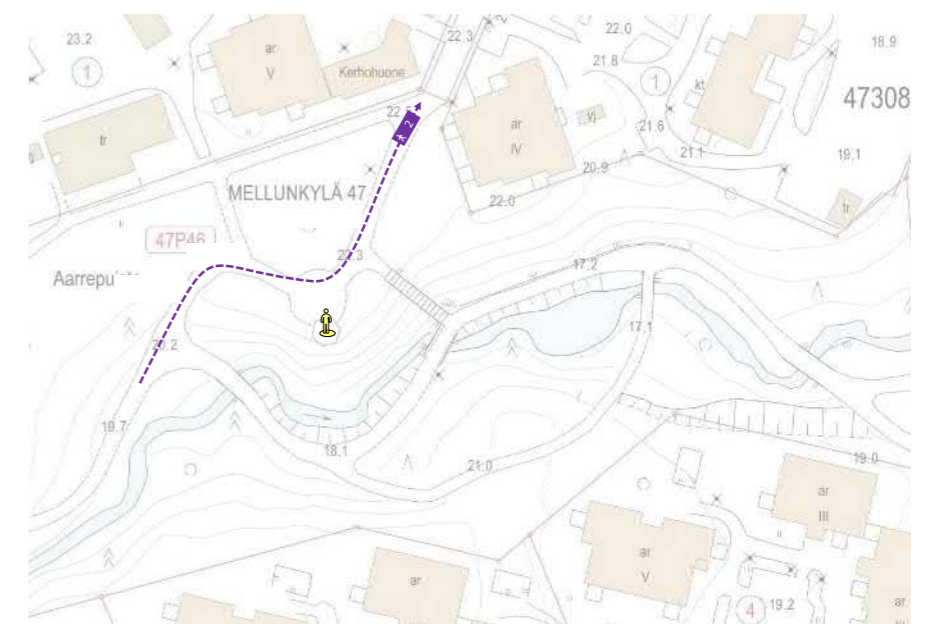
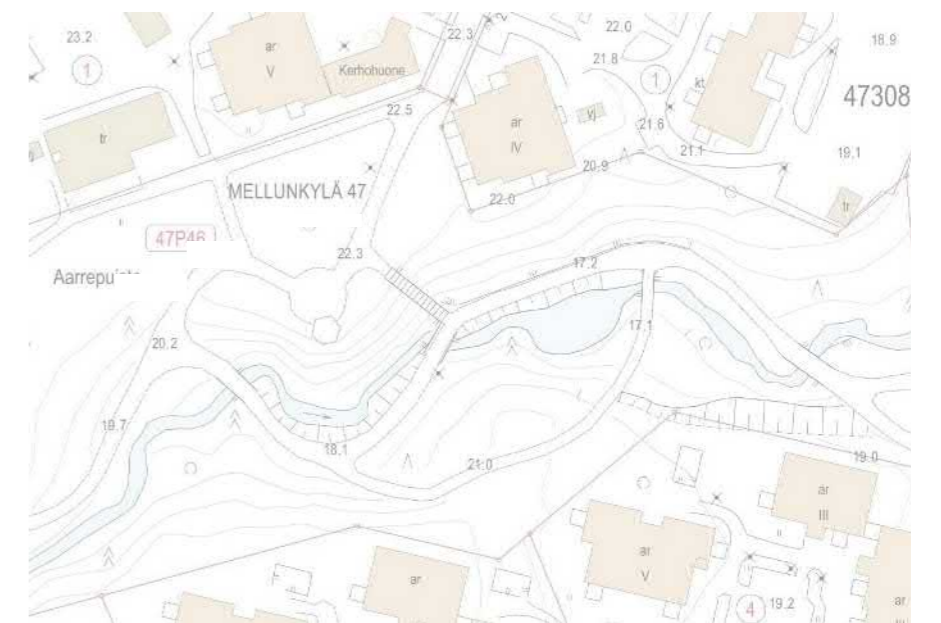
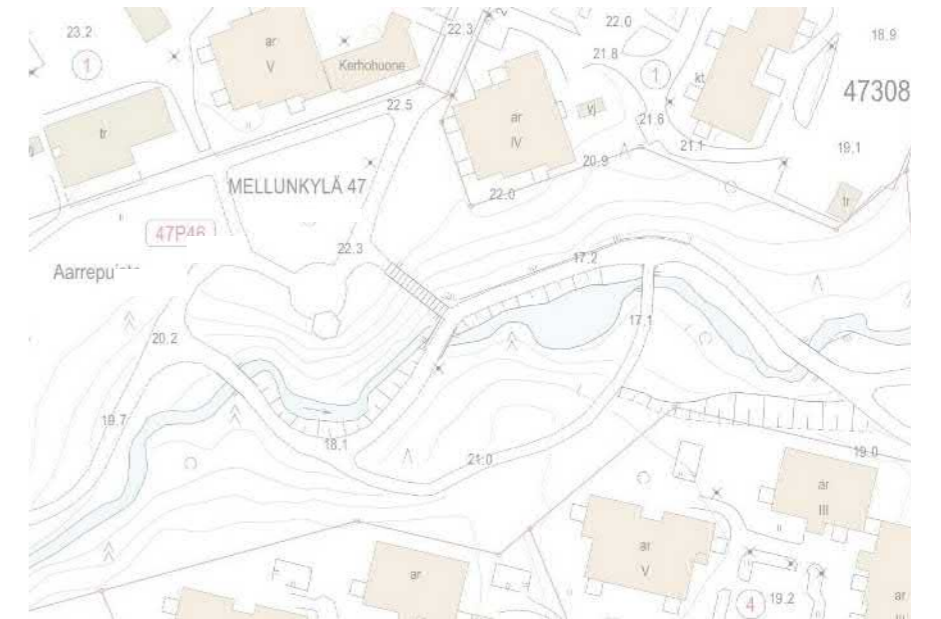
Hyvää

- Idyllinen, mielenkiintoinen ja viihtyisä reitti puron vartta pitkin
- Kasvillisuus
- Mittakaava mukava
- Tasoeroja, jotka lisäävät reitin ja ympäristön mielenkiintoa
- Yhdistyy hyvin ympäröivään rakennuskantaan

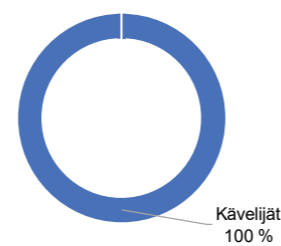
Parannettavaa

- Yhteyksien korostaminen puistoon
- Ei istuimia polun varrella
- Ei käyttäjiä
- Ei talvikunnossapitoa

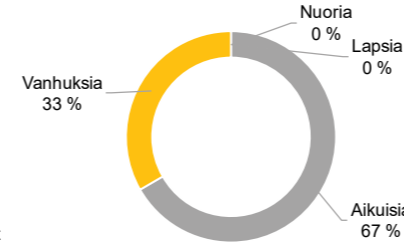
Havainnoinnit

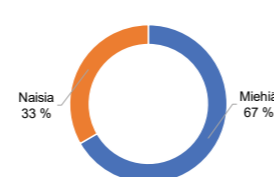
Liikkuminen

Ikäjakauma

Sukupuoli

5. EMÄNNÄNPOLUN ALIKULKU, KONTULA

Alueen kuvaus

Väylät

Alikulkutunneli Kontulantien alitse. Kevyenliiketeen väylät risteävät alikulkutunnelin ostoskeskuksen puoleisella suulla. Luiska jatkuu lounaaseen Kontulantien suuntaisesti. Pyörätie on epäjatkua koilliseen. Kontulan skeittihalli on aukion koillislaidassa. Portaat yhdistävät tunnelin aukion Kontulan ostoskeskukselle.

Liikenne

Pääosin jalankulkua ja vähäisemmässä määrin pyöräilyä. Ikäjakaumassa korostuu lasten, nuorten ja vanhusten suuri osuus.

Oleskelu

Metroradan kansirakenteen aukiolla oleskelua (aikuisia), istutusastoiden reunoilla. Nuorten oleskelua skeittihallin sisäänkäynnin edustalla ja vähäisemmissä määrin tunneliaukion laidoilla. Alueella ei oleskelua tukevia välineitä.

Alueen vaikutelma

Jalankulkupaikka, jossa oleskelijoita. Vaikutelma epämääräinen, sokkeloinen, turvaton ja ränsistynyt. Näkymät heikkoja ja luovat turvallisuudelle kulkemiselle haasteita.

Hyvä

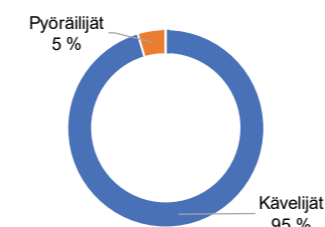
- Tunneli leveä
- Tunnelissa maalattu taidetta
- Katettuja (rikkinäisiä) pyöräkatoksia
- Tunnelin valaistus
- Skeittihallin sisäänkäynti vilkas ja luo sosiaalista valvontaa
- Käyttäjien monipuolinen ikäjakauma

Parannettavaa

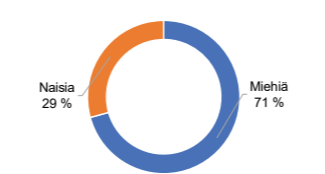
- Kannella epämääräistä oleskelua
- Sokkeloinen
- Ränsistyneet sään vaikutuksesta olevat betonirakenteet, ruostuneet kaiteet
- Katvealueet rakenteiden ja kasvillisuuden takia, näkymät lyhyitä
- Sosiaalinen valvonta puuttuu osittain
- Kapeita väyliä, joissa kohtaamiset voivat tuntua turvattomilta
- Ei turvakameroita

Havainnoinnit

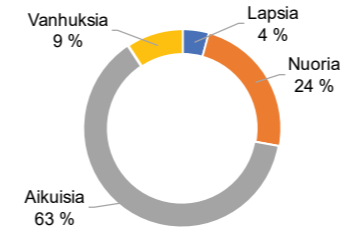
Liikkuminen

Sukupuoli

Ikäjakauma

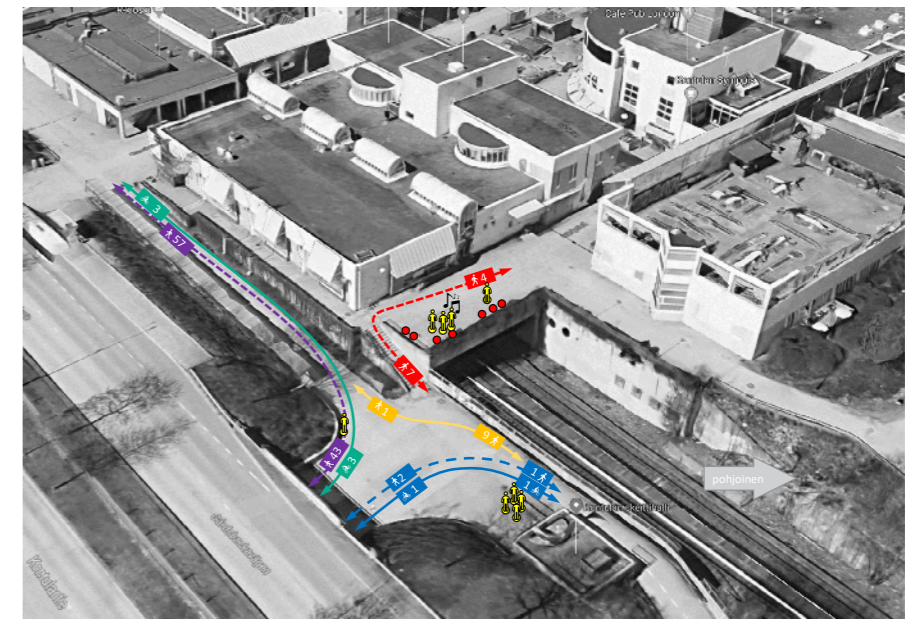
Ajankohta: 10.10.2019 / 14.25-14.40

Sää: Pilvistä 8/8, + 8°C

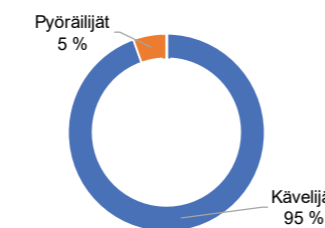
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjää yhteensä: 140

Sukupuolijakauma: N 29% / M 71%

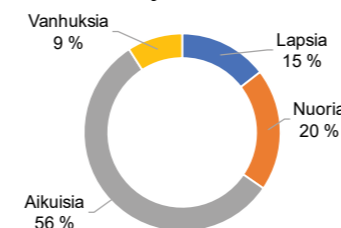
Liikkuminen

Sukupuoli

Ikäjakauma

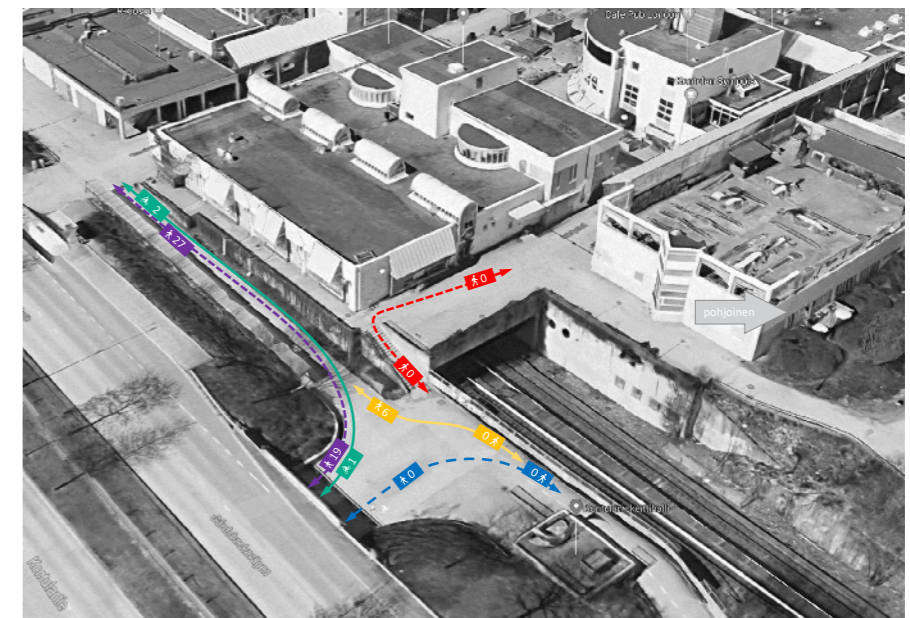
Ajankohta: 16.10.2019 / 08.00 – 08.15

Sää: Pilvistä 7/8, + 7°C

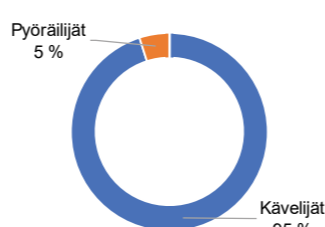
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjää yhteensä: 55

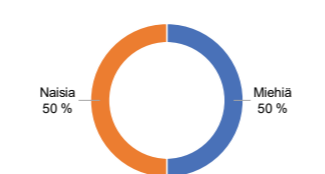
Sukupuolijakauma: N 48% / M 52%

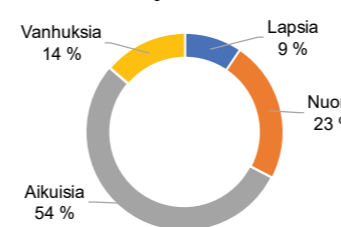
Liikkuminen

Sukupuoli

Ikäjakauma

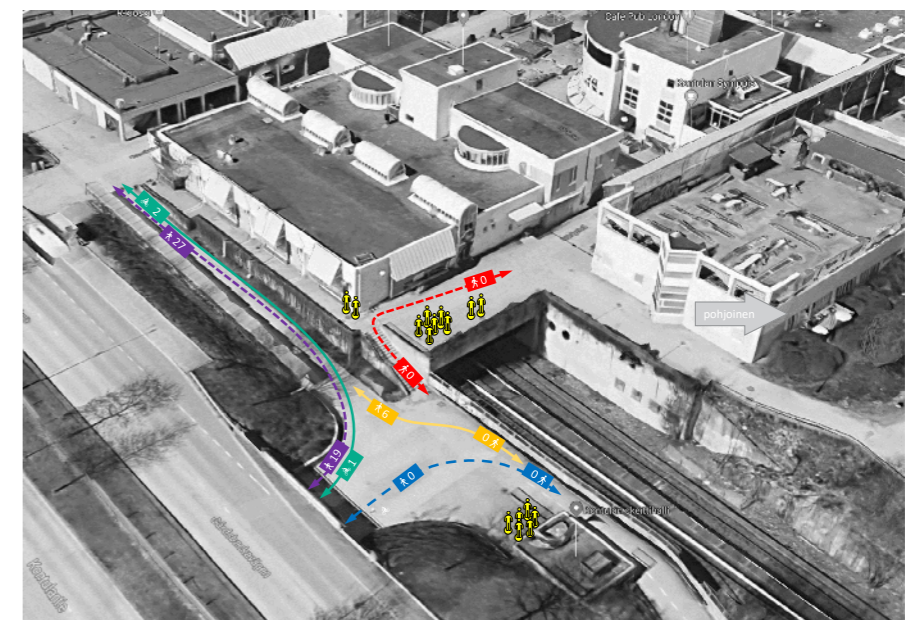
Ajankohta: 18.10.2019 / 18.15 – 18.30

Sää: Pilvistä 7/8, + 9°C

Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjää yhteensä: 138

Sukupuolijakauma: N 50% / M 50%

6. METRO KONTULA C

Alueen kuvaus

Väylät

Väyliä tarkkailualueella on kolme: Kontulantien suuntainen liikenne luoteesta, Ostaribulevardin liikenne koillisesta ja metrosta tuleva liikenne kaakosta.

Liikenne

Liikenne lähes kokonaan jalankulkua ja vähäisemmässä määrin pyöräilyä. Alueella on huoltoliikennettä Ostaribulevardilla. Aamulla korostuu työikäisten naisten liikenne metrolle ja edustalla sijaitsevalle linja-autopysäkille.

Oleskelu

Pitkäkestoista oleskelua ei juurikaan. Alueen luonne vilkas liikennepaikka. Linja-autopysäkillä matkustajia enimmillään noin 20.

Alueen vaikutelma

Alueen luonne vilkas liikennepaikka, jossa mennään metron, odotetaan linja-autoa tai mennään kohti ostoskeskuksen palveluita tai palataan sieltä.

Hyvää

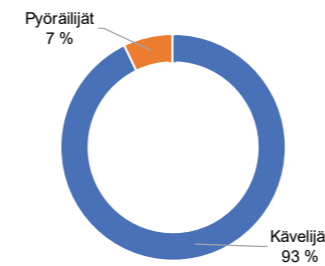
- Pyöräpysäköinti lähellä metron sisäänkäyntiä
- Runkolukitustelineet toimivat
- Bussipysäkki lähellä metron sisäänkäyntiä

Parannettavaa

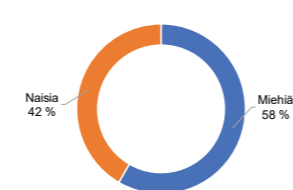
- Ei istumista
- Liikenteen (ja rakennustyömaan) melu
- Pyöräpysäköintialueen yhdistyminen kauppakeskuksen rakenteisiin luo turhia kulmia
- Ei katettuja pyörätelineitä

Havainnoinnit

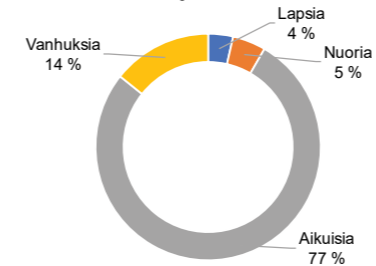
Liikkuminen

Sukupuoli

Ikäjakauma

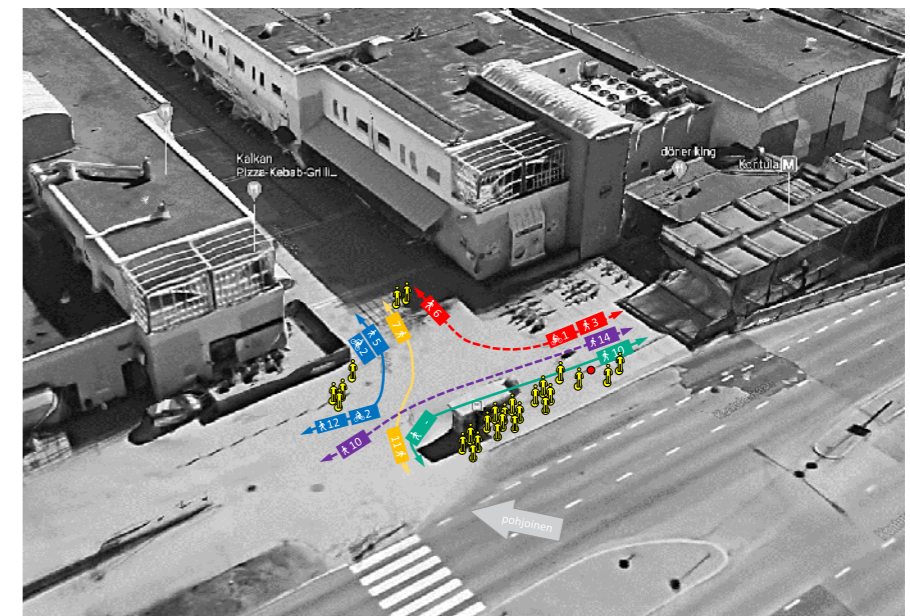
Ajankohta: 10.10.2019 / 13.40 – 13.55

Sää: Pilvistä 8/8, + 8°C

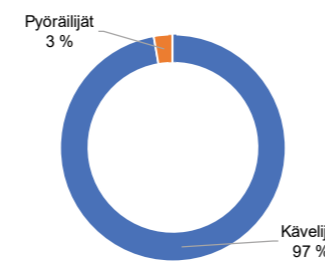
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjiä yhteensä: 84

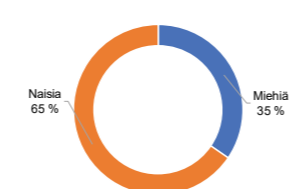
Sukupuolijakauma: N 42% / M 58%

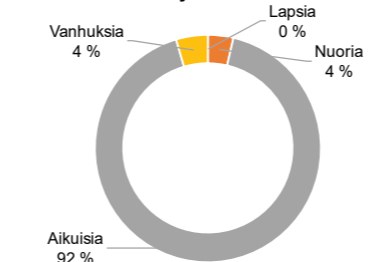
Liikkuminen

Sukupuoli

Ikäjakauma

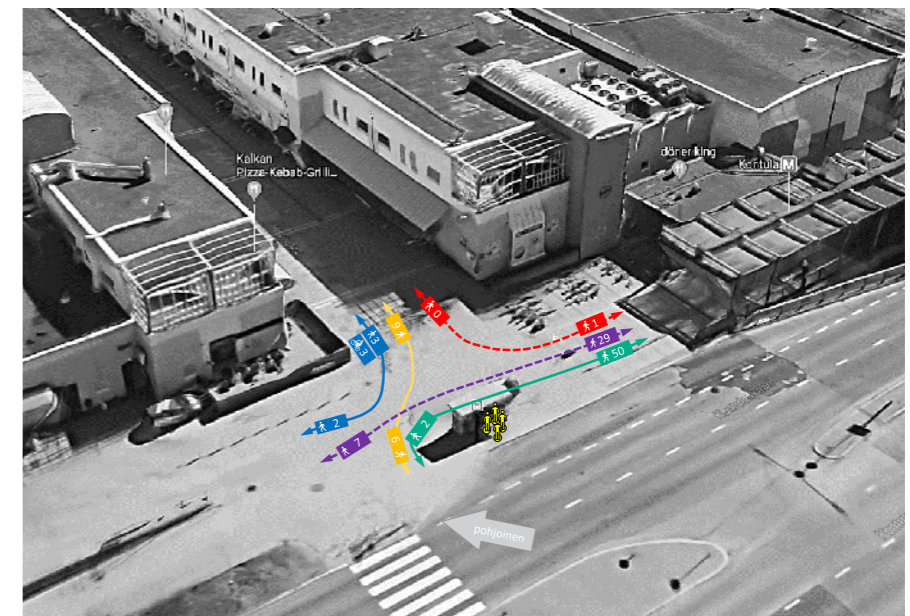
Ajankohta: 16.10.2019 / 7.35 - 7.50

Sää: Pilvistä 7/8, + 7°C

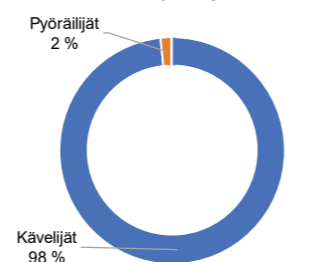
Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjiä yhteensä: 110

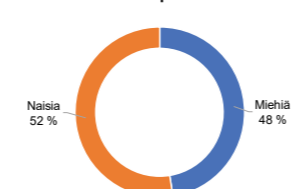
Sukupuolijakauma: N 65% / M 35%

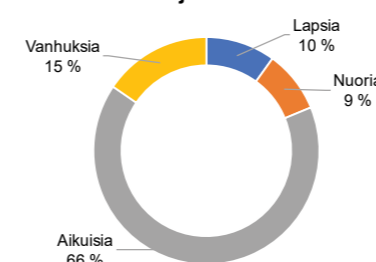
Liikkuminen

Sukupuoli

Ikäjakauma

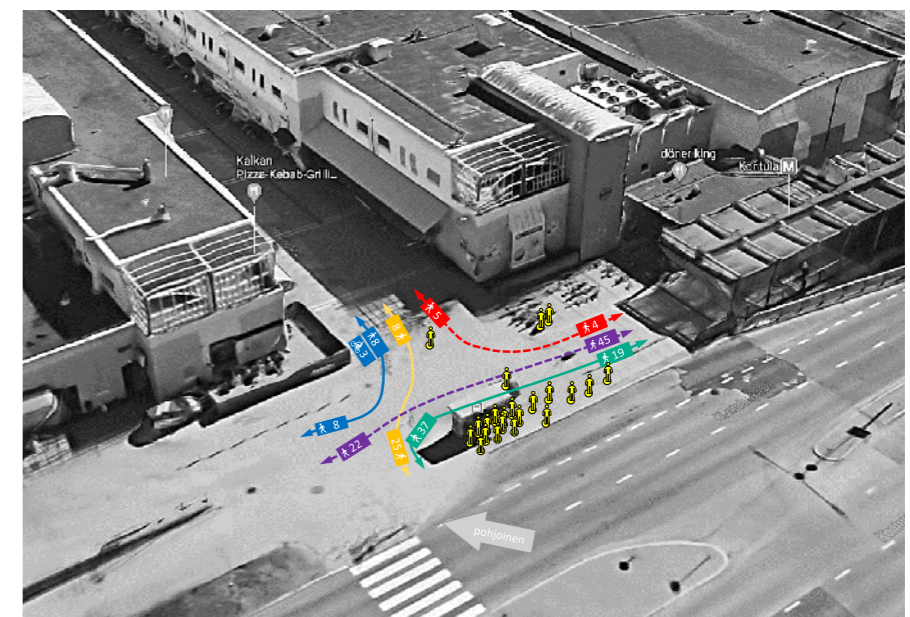
Ajankohta: 18.10.2019 / 16.00-16.15

Sää: Pilvistä 7/8, + 9°C

Tarkkailija: Ramboll Finland Oy

Käyttäjiä yhteensä: 181

Sukupuolijakauma: N 47% / M 53%

7. LEIKKIPUISTO LAMPI, KONTULA

Alueen kuvaus

Väylät

Avoin kenttä, jossa ei osoitettuja väyliä. Tilaa valita reitti.

Liikenne

Jalankulkua ja vähäisesti pyöräilyä. Puiston läpi koillis-lounas-suunnassa lasten läpikulkua jalkaisin koulun ja asuinalueen välillä. Tässä suunnassa olivat puukaarisillat. Alueen poikki ja ympäristössä koiranulkoiluttajia ja ulkoilijoita (aikuiset, vanhukset).

Oleskelu

Lapsia leikkimässä ensimmäisellä tarkkailukerralla keinussa (2) ja hiekkalaatikolla (1). Vanhuksia ulkoilutti koiria alueen ympärillä olevalla väylällä.

Alueen vaikutelma

Puisto oli avoin. Toimii leikkimisen lisäksi läpikulkupaikkana sekä koiran ulkoiluttamisen paikkana. Vaikutti rauhalliselta ja hiljaiselta. Alueelta ei ollut suoraa näkymää ympäröiviin rakennuksiin.

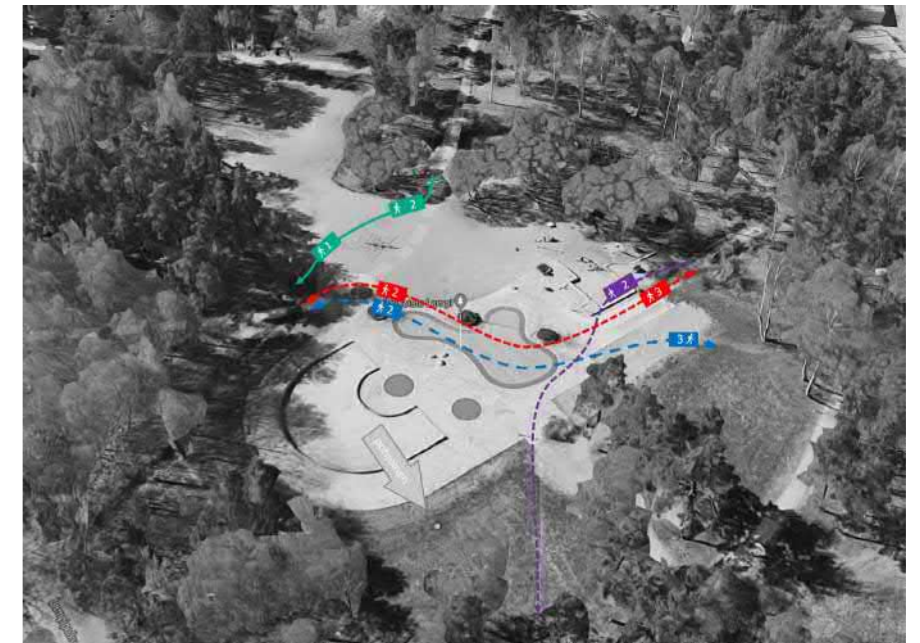
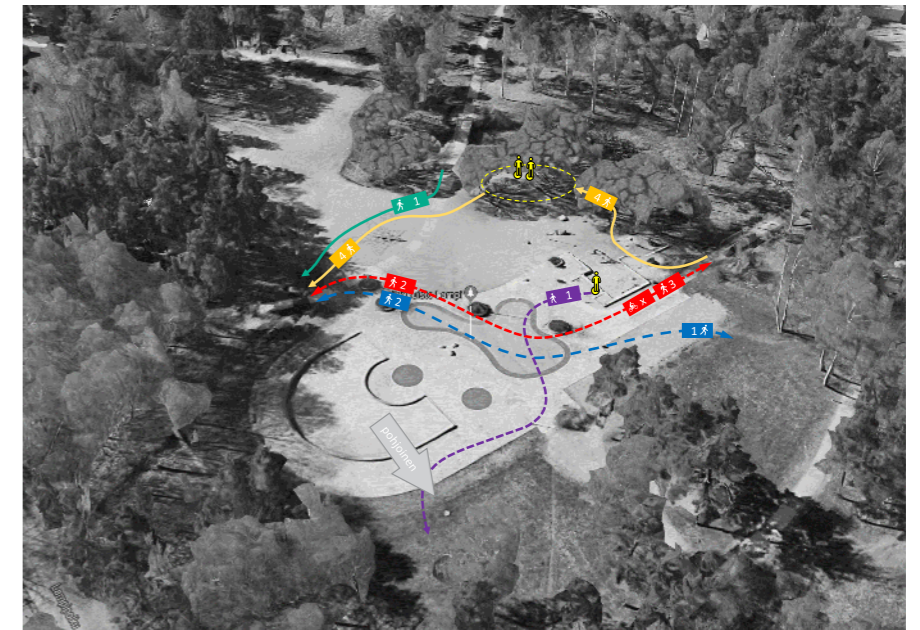
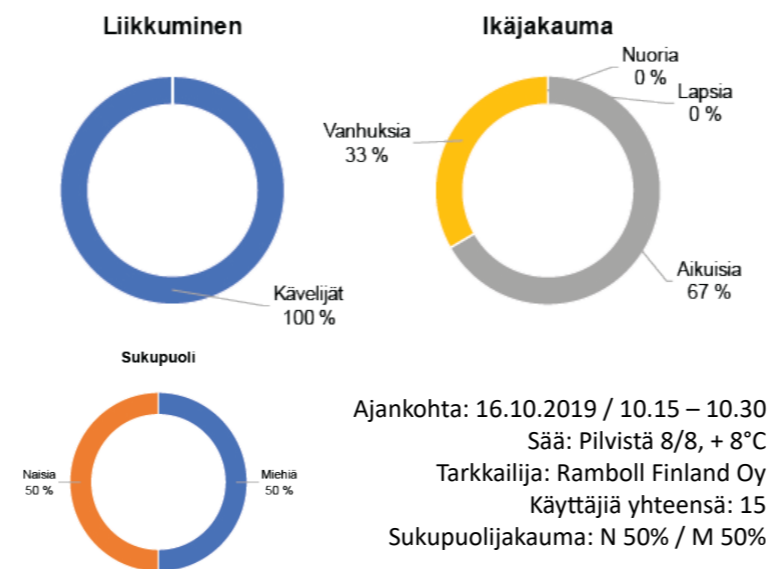
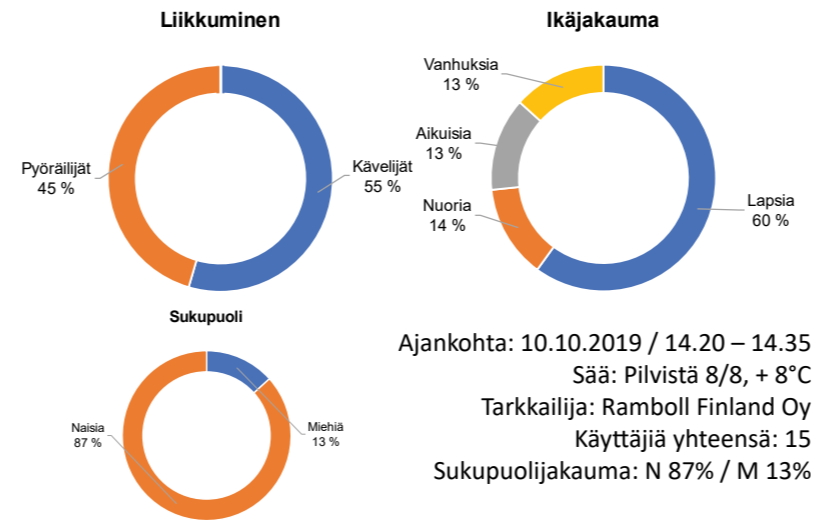
Hyvää

- Puisto on avoin ja turvalliselta vaikuttava
- Puusto on rehevää ja luo mukavan ympäristön
- Puisto on irrallaan muusta alueesta metsän keskellä ja täten rauhallinen
- Näkyvyys ja mahdollisuus valvontaan leikkialueen eri osiin
- Monipuoliset leikkivälineet
- Istuinpaikkoja eri puolilla tilaa

Parannettavaa

- Kaarisilta oli koholla tienpinnasta, jolloin pyörällä ajaminen/lastenkärryjen tuonti vaivalloista alueelle
- Toiminnallisuus vähäistä
- Ympäröivä metsä suojaa näkymiä rakennuksista ja estää sosiaalisen valvonnan toteutumisen

Havainnoinnit

YHTEENVETO HAVAINNOINNEISTA

Aamu 7-10

Liikenne pääosin työ- ja kouluikäisten julkiseen liikenteeseen suuntaavaa (metroasema, linja-autopysäkit). Huomioitavaa aikuisten naisten suuri osuus aamun liikkujista. Ei oleskelijoita.

Päivä 12-16

Alueet olivat vilkkaita päivisin. Liikkumisessa korostui paikan sisäinen liikenne ja asiointi, etenkin lapsissa, nuorissa ja vanhuksissa. Lisäksi oleskelua asemien ympäristöissä (aikuiset) iltapäivällä kello 13 alkaen.

Ilta 16-19

Työmatkaliikenteen paluuliikkumista ja -liikennettä sekä aikuisten oleskelua enemmän. Nuoria ja aikuisia miehiä oli muihin aikoihin verrattuna suhteellisesti enemmän liikkeellä.

Kulkumuodot

Jalankulku on selkeästi suosituin liikkumismuoto kaikissa käyttäjäryhmissä. Polkupyörien liityntäpysäköinti oli suosittua Mellunmäen metron läheisyydessä, mutta muutoin polkupyöräilyä oli suhteellisen vähän suhteessa liikkujien määrään.

Oleskelu

Oleskelua kuvasi paikkojen luonne. Puistoissa oli muutamia lapsia leikkimässä, kuten lokakuussa voidaan olettaa. Asemien oleskelua kuvasi lähinnä aikuisten odottelu, asiointin yhteydessä tapahtuvat tauot, tupakkatauot ja väylien läheisyydessä julkisen paikan anniskelu.

Asemien ympäristöt olivat odotetusti vilkkailta. Metro tuo pulseittain joka 7. minuutti noin 30-50 ihmistä per sisäänkäynti alueelle ja vie sieltä ihmisiä muualle. Vilkkain aika on työ/koulujen paluuliikenteen aikana, jolloin alueilla on lisäksi alueen sisäistä asiointia kello 15-18 välillä.

Nostot

- Vähän pyöräilyä
- Miesten osuus liikkujissa kasvaa kohti iltaa
- Lapset kulkivat usein pienissä ryhmissä

Kritiikki ja huomiot havainnointeihin

Toinen ja kolmas havainnointikerta ajoittui koulujen syyslomalle, joka näkyy vähäisenä lasten ja nuorten määränä tilastoissa erityisesti aamuliikenteessä. Havainnointitapahtuivat lokakuussa, jolloin voidaan olettaa, että oleskelua ja vapaa-ajan liikkumista on vähäisemmin kaikilla käyttäjäryhmillä. Havainnointitapahtumat on rajattu liikenteen solmupisteisiin, joten ne eivät anna täysin kokonaista käsitystä koko alueen liikkumisesta ja oleskelusta.

Sää oli pilvinen ja kostea, muttei sateinen. Sään voidaan olettaa vähentäneen oleskelun määrää tarkkailualueilla.

Kaikki havainnointitapahtumat tehtiin arkipäivisin. Iltahavainnointi toteutettiin perjantaina alkuillasta.

Havainnointitapahtumat toteutettiin eri vuorokaudenaikoina.

ASiantuntijahaastattelut

Työtä varten haastateltiin kahdeksaa asiantuntijaa. Haastateltavat valittiin heidän edustamansa asiantuntijuuden perusteella ja heiltä haluttiin kerätä monialaisia vastauksia työhön olennaisesti liittyviin teemoihin (lapset, nuoret, maahanmuuttajat, alueen omaleimaisuus, eriytymiskehitys ja turvallisuus).

Haastateltavilta oli tavoitteena saada heidän näkemyksiä alueen positiivista ja vaalittavista tekijöistä ja ominaisuuksista, mutta myös kerätä tietoa haasteista ja ongelmista, joihin tulevaisuudessa tulisi kiinnittää huomiota. Haastattelujen tarkoituksena oli selvittää eri asiantuntijoiden näkemykset, jotta väestöpohjan tarpeet voidaan huomioida kehittämisessä mahdollisimman aikaisin.

Teemahaastattelut tehtiin haastateltavien toiveiden mukaan joko puhelimitse, skypeillä tai kasvotusten. Osa haastatteluista toteutettiin paikan päällä alueella, mikäli sen nähtiin olevan työn kannalta olennaista. Osan haastateltavien kanssa käveltiin lisäksi tarkastelualueella. Haastattelut kestivät noin 45min - 90min.

Haastatellut:

- Asumisen ja kaupunkirakenteen tutkija, Helsingin kaupunginkanslia
- Nuorisotyön asiantuntija, Kontulan toimintakeskus
- Maahanmuuton osallistamisen asiantuntija, Helsingin kaupunginkanslia
- Nuorten syrjäytymisen ennalta ehkäisyn asiantuntija, Mukana-ohjelma
- Turvallisuuden tutkija, Helsingin kaupunginkanslia
- Poliisikoordinaattori, Helsingin kaupunginkanslia
- Rehtori, ala-aste
- Kaupunkiaktiivi ja asukas, Mellunkylä

ASUMISEN JA KAUPUNKIRAKENTEEN TUTKIJA, HELSINGIN KAUPUNGINKANSLIA

Haastateltava toimii tutkijana Helsingin kaupunginkansliassa. Hän on tutkinut muun muassa Helsingin asuinalueiden eriytymistä sekä asukkaiden kokemaa turvallisuutta ja havaitsemaa sosiaalista epäjärjestystä yhdeksässä eri kaupunginosassa Helsingissä. Tutkimuksen yksi kaupunginosista oli Kontula.

Vastaajan mukaan Mellunkylän alueen haasteet ovat moninaisia ja niihin on johtanut useiden asioiden yhteisvaikutus. Pääsyiksi hän arvioi **asukasrakenteen sosioekonomiset tekijät, kuten työttömyyden, pienituloisuuden ja alhaisen koulutustason**. Vastaaja mainitsi Helsingin tehneen paljon eri toimenpiteitä eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi ja lähiöiden parantamiseksi jo suhteellisen pitkään muun muassa lähiöohjelman ja EU:n Urban-yhteisöaloiteohjelman sekä positiivisen erityiskohtelun rahoituksin ja toimenpitein. Vastaaja kuitenkin pohti, että segregaatian kehityskulkuihin puuttuminen kokonaisvaltaisesti on vaikeaa ja usein yksittäisillä toimenpiteillä voidaan vain hidastaa kehityskulkuja.

Alueen kehitystä haastavaksi kehityskuluksi vastaaja mainitsi valikoivan muuttoliikkeen, jossa kantaväestön parempituloisia lapsiperheitä muuttaa alueelta pois ennen lasten kouluikää. Näin alueen kouluissa maahanmuuttajataustaisten ja heikompiosaiten osuus voi kasvaa ja alueiden eriytyminen muutoinkin lisääntyy. Kyseiseen kehityskulkuun vastaaja toivoi löydettävien ratkaisumalleja, joissa kaikenlaisille lapsiperheille löytyisi alueilla pitäviä ja niille muuttamaan houkuttavia tekijöitä.

Vastaaja korosti, että maahanmuuttajataustaiset asukkaat ovat moninainen ryhmä ja näin ollen myös integroituminen yhteiskuntaan vaihtelee. Toinen muuttajasukupolvi ja nuorella iällä maahan tulleet

ovat vastaajan mukaan sikäli paremmassa asemassa, että suomen kielen ja kulttuurin oppimiskyky ja mahdollisuudet opetukseen esim. kouluissa ovat hyvät. Vastaajan mukaan tutkimuksissa on käynyt ilmi, että suomea puhuvat toisen polven maahanmuuttajataustaiset asukkaat jatkokouluttautuvat kuten kantasuomalaiset ja tekevät esimerkiksi asumisvalintoja kantasuomalaisten tapaan.

Haastateltavan mukaan kaupunkitilassa voi olla heikosta turvallisuuden tunteesta johtuvia **”esteitä”**, jotka vaikuttavat **reitinvalintoihin, arkielämän toimivuuteen ja yleisesti luovat haittaa elämälle**. Muun muassa **jalankulun ja pyöräilyn** mahdollisuudet korostuvat **sosioekonomisesti eriytyneillä alueilla**, joissa käyttäjillä voi olla taloudellisia haasteita (ostaa julkisen liikenteen lippuja). Tällöin vastaajan mukaan korostuvat alueen reittien **monipuolisuus, ylläpito ja laatu sekä ympäristön vastaaminen liikkujien tarpeisiin**. Kaupunkitila vaikuttaa vastaajan mukaan suorasti ja epäsuorasti alueen vetovoimaan, turvallisuuteen ja toimivuuteen. Vastaaja halusi huomauttaa, **että turvallisten ja toimivien kaupunkitilojen ei tarvitse kuitenkaan olla monotonisia, pelkistettyjä tai tylsiä**. Paikka voidaan kokea turvallisenä vaikka se olisi **polveileva ja hieman arvoituksellinen**, kunhan sijaintiin ei yhdisty muiden kaupunkitilan käyttäjien käytöksen arvaamattomuutta.

Vastaaja mainitsi eri kulttuureissa päivät rytmittyvät eri tavoin ja vuorokaudenajat saavat eri merkityksiä esimerkiksi liikkumisessa. Näin julkisten tilojen tulisi vastata myös erilaisiin käyttäjatarpeisiin esim. vaihtoehtoisten reittien ja valaistuksen avulla. Huomioitavaa on lisäksi eri kulttuuritaustoista olevien asukkaiden erilaiset tavat **ymmärtää värien, merkkien, kuvien ja symboleiden merkitys-**

sisältöjä. Eri kulttuureissa värit ja symbolit saavat latautuneita poliittisia tai vaikkapa uhaksi koettuja merkityksiä, joita taas toisissa kulttuureissa ei ole tai merkitykset voivat olla jopa vastakkaisia. Näiden kulttuuristen erojen ja tunnuspiirteiden ymmärtäminen auttaa vastaajan mukaan suunnittelussakin tuottamaan neutraaleja ja kansainvälisesti toimivia tiloja.

Koettua turvallisuutta on pyritty lisäämään muun muassa turvakameroiden avulla, mutta vastaaja totesi niiden **vähäisen vaikutuksen itse ongelmaan**. Esimerkkinä hän nosti metroasemien koetun turvallisuuden, missä on kameroita, mutta ei jatkuvaa valvontaa. Tehokkaampaa puuttumista koetun turvallisuuden parantamiseen vastaajan mukaan olisi sosiaalisen kontrollin ja läsnäolevan valvonnan lisääminen.

Vastaaja toi esiin Myllypuron ostoskeskuksen muutoksen, jossa **uudis- ja täydennysrakentamisella** edistettiin alueen **muutosta positiiviseen suuntaan**. Mallin soveltamista sellaisenaan Mellunkylässä vastaaja ei nähnyt järkeväksi, mutta näki mallissa olevan **oleellisia piirteitä**: kaupunkitilan laatu, sosiaalisen valvonnan lisääntyminen, monipuolistuva asuntokanta, julkiset vetovoimastet palvelut ja koulu. Mellunkylän uudistuksessa vastaaja korosti tulevan huomioida erityispiirteet kuten tietynlaisen kulttuurisen rouheuden, joka näkyy esimerkiksi graffiteina tai muina merkkeinä ympäristössä, monikulttuurillisen väestön ja alueen suvaitsevan ilmapiirin. Vastaaja näki alueen paikallisidentiteetin vahvuudeksi, jota tulisi hyödyntää osana suunnittelua.

NUORISOTYÖN ASIANTUNTIJA, KONTULAN TOIMINTAKESKUS

Haastateltavalla on eri alueiden nuorisotoiminnasta 30 vuoden kokemus, josta Mellunkylän alueella neljän vuoden ajan. Luupin toimintakeskus sijaitsee Kontulan ostoskeskuksen yhteydessä, uimahallin ja kirjaston välissä. Luuppi tarjoaa nuorille mahdollisuuden hengailta ja sen tiloissa on muun muassa nuorisotalo, skeittihalli, puu- ja kivi-työpaja sekä äänistudio ja bänditreenitiloja. Mellunkylän alueella on yhteensä kolme nuorisotaloa. Haastattelussa keskityttiin Kontulan ostoskeskuksen sisällä toimivaan nuorisotalo Luuppiin.

Luuppi keskittyy 13-19-vuotiaisiin nuoriin ja on avoinna maanantaina, keskiviikkona ja torstaina kello 15-21 sekä perjantaina ja lauantaina kello 17-23. Keväällä 2019 iltaisin nuorisotalolla kävi yhteensä 100-200 nuorta. Vastaajan arvion mukaan nuoriso koostuu 70 prosenttisesti ulkomaalaistaustaisista nuorista ja kokonaisuus sukupuolien välillä on 60% miehiä ja 40% naisia. Vastaaja mainitsi kävijämäärien laskeneen syksyllä 2019 puolella. Hän arveli aikuisten **lisääntyneen julkijuopottelun ja yleisen epäjärjestyksen** osaltaan vaikuttavan siihen, etteivät nuoret halua tulla ostoskeskusalueelle eivätkä nuorisotalolle. Sukupuolijakauman muodostumisen vastaaja arveli johtuvan nuorisotalon palveluiden rakenteesta, jonka hän näki soveltuvan ehkä lähtökohtaisesti pojille paremmin.

Luupissa käyviä nuoria vastaaja kuvaili monipuoliseksi otannaksi alueen nuorista. Suuri osa Luupin nuorista on taustaltaan **Suomesta**,

Lähi-idästä, Venäjältä ja Virosta, mutta mainitsi eräässä toisessa nuorisotalossa käyvän 32 eri maan kansalaisuuksia. Vastaaja arvion mukaan nuoret, jotka käyvät nuorisotalolla, eivät välttämättä ole parhaimmista asemassa olevia. Maahanmuuttajataustaisista Kontulassa on vastaajan mukaan vielä keskimääräistä enemmän luku- ja kirjoitustaidottomia, mikä osaltaan vaikuttaa syrjäytymisen uhkaan. Kantaväestön monisukupolvinen vähäosaisuus, työttömyys sekä matala koulutustaso vaikuttavat myös siihen, että moniongelmaisuus kerääntyy Kontulaan. Luuppi tarjoaa nuorille valistusta, työelämään tähtääviä palveluita ja sisältöjä sekä yleisiä infopaketteja Suomen yhteiskunnasta. Nuorisotalo tarjoaa myös positiivisen kokoontumispaikan, jossa voi harrastaa ja tavata kavereita sekä oppia ja saada tietoa.

Haastateltavan mukaan Nuorisotalon läheisyydessä, takana sijaitsevassa "Mäyräpuistossa" (**Kontukallion puisto**) on huumeiden myynnin ja julkijuopottelun paikka. Kesällä 2019 siellä oli vilkasta toimintaa ja useana iltana myös poliisit olivat siellä. Puiston suunnittelussa on vastaajan mukaan huomioitu, että sinne pääsee poliisipakettiautolla. Haastateltavan mukaan häiriökäyttäytyminen ostoskeskuksen läheisyydessä on kasvanut vuoden 2019 aikana. Haastateltava kuvaili ongelmien tiivistyvän ostoskeskuksen alueelle ja ympäristöön. Hän epäili kuitenkin, **ettei Myllypuron ostoskeskuksen uudistus** suoraan sellaisenaan toimi ratkaisuna Kontulassa. Hän korosti alueen kaipa-

Nuorisotalo sijaitsee Kontulan ostoskeskuksen yhteydessä ja tarjoaa nuorille monipuolisia mahdollisuuksia harrastaa ja tavata kavereita

van kyllä jotain uudistuksia ja mainitsi ostoskeskuksen tuovan myös **paljon positiivisuutta** alueelle.

Vastaajasta ei tuntunut, että alueen yleinen turvattomuus olisi erityisesti kasvanut. Ongelmatoimintaa hän kuvaili seuraavasti: "kännisten älämölöä ja kähinointiä näkee päivittäin". Alueen väyliä vastaaja piti yleisesti toimivina. Huonoina piirteinä osa alueen alikulkutunneleista on pimeitä, matalia ja sotkettuja.

Vastaaja nosti segregaaation lisääntyneen alueittain eniten Kontulassa ja arvioi asuntopolitiikassa tehtyjen virheiden vaikuttaneen tähän osaltaan. Haastateltavan mukaan ongelmien rakenne on monisyistä ja vaatii kaikilla eri kehitystoimilla aktiivista kehitystä niin kaupunkiympäristössä, sosiaali- ja terveystoimissa, varhaiskasvatuksessa kuin muissakin. Näiden välillä tulee olla suoraa vuoropuhelua ja kehitystä tulee tehdä yhdessä.

Haasteista huolimatta vastaajan mukaan Kontulassa on paljon hyvää. Alueella on **paljon toimivia verkostoja** ja monia **hyviä tapahtumia**. **Asukkaat ovat aktiivisia ja ylpeitä** omasta alueestaan.

MAAHANMUUTON OSALLISTAMISEN ASIAANTUNTIJA, HELSINGIN KAUPUNGINKANSLIA

Haastateltava työskentelee Kanslian maahanmuuttotiimissä vastuualueinaan mm. kolmannen sektorin eli järjestöyhteistyön, viestinnän ja osallisuuden kehittäminen sekä koordinointi. Haastattelussa keskityttiin saamaan tietoa ja oppeja maahanmuuttajataustaisten kävelyhaastatteluiden järjestämiseen.

Maahanmuuttajia Helsingissä vastaaja kuvaili moninaiseksi ryhmäksi, joka sisältää niin matalasti koulutettuja ja heikolla kielitaidolla olevia ihmisiä, kuin myös akateemisia ja korkeasti palkattuja. Hän huomautti tärkeäksi profiloida, ketä halutaan kuulla ja sen mukaisesti suunnitella menetelmät vastaamaan otantaa. Yleiseksi virheeksi hän mainitsi kieliryhmien yleistämisen.

Vastaajan kokemuksen mukaan tavoittamiseen yleisesti hyviä kanavia ovat **erilaiset järjestöt**, joiden kautta on mahdollista tavoittaa edustuksellinen otanta. Vastaaja mainitsi myös kaupungin hankkeiden ja ohjelmien, kuten Mukana-ohjelman, kautta olevan mahdollista tavoittaa henkilöitä. Olennaiseksi hän mainitsi ensimmäisen kontaktin muodostumisen, jonka jälkeen viesti välittyy parhaiten puskaradion kautta eteenpäin. Vastaajan kokemuksen mukaan Facebookilla ja postissa toimitettavalla lehdykällä tavoittaminen ei tehokkaasti toimi. Äitien, lasten ja nuorten tavoittamiseksi vastaaja nosti esiin myös **leikkipuistot, koulut, nuorisotalot sekä harrastustoimintaa järjestävät seur**at. Kotivanhempien tavoittaminen on hänen mukaansa haasteellisinta ja toisinaan mahdollista vain neuvolan kautta.

Materiaalin valmisteluun haastateltava painotti niissä käytettävää kieltä. Materiaali tulee olla **selkosuomella** ja välttää monimutkaisia kielirakenteita. Kieliversiot tulee tarkastaa ja toimittaa Suomen ulkopuolelta muuttaneella. Haastateltavan kokemuksen mukaan yleisimpiä kieliä ovat **suomi, englanti, viro, venäjä, arabia ja somali**. Hän mainitsi useimmissa tilanteissa suomen ja englannin kielisillä versiolla pärjäävän riittävästi, tämä kuitenkin riippuu tavoiteltavasta kohdeyleisöstä. Haastattelutilanteeseen vastaajan mukaan kannattaa olla haastateltavalle oman kielinen haastattelija, naishaastateltavalle kannattaa mahdollisuuksien mukaan järjestää naistulkki. Huomionarvoista on, että kieliryhmät voivat olla varsin pieniä ja haastateltava sekä tulkki tuntee toisensa jo entuudestaan, millä saattaa olla vaikutusta haastattelutilanteeseen esimerkiksi arkaluontoisista asioista haastateltaessa. Pääasiallisesti tästä syystä tulkkauksessa suositaan henkilöitä, jotka eivät ole tuttuja keskenään. Vastaajan kokemuksen mukaan yleistä on myös, että vanhemmat kutsuvat omat lapsensa tulkeikseen.

Haastattelujen järjestämisen ajankohdalle vastaaja mainitsi välttämään esimerkiksi perjantaita. Monelle kulttuuriryhmälle **perjantait ovat pyhiä päiviä**, jolloin ei hänen kokemuksensa mukaan kannata järjestää tapahtumia. Myös monille vanhemmille illat voivat olla haastavia saada sopimaan, ellei ole järjestetty lasten hoitoa tapahtuman ajaksi.

Vastaaja nosti esiin eri kulttuuritaustojen käsitykset ja tottumukset julkisista tiloista. Haastateltava mainitsi Tampereella toteutetun tutkimuksen, jossa eri kulttuuritaustaisilla henkilöillä oli vaikeuksia hahmottaa julkiset ja yksityiset kaupunkitilat, esimerkiksi leikkipuistot. Tutkimuksessa havaittiin kyseisen haasteen esiintyvän muun muassa **uskalluksen puutteella käyttää leikkipuistoja**. Ratkaisuna havaittiin toimivan selkeä **ohjaus** esimerkiksi **opasteilla**. Myös ympäristöä selkiyttämällä, toiminnallisilla keinoilla ja **aitojen poistamisella** kyettiin osoittamaan, mihin voi mennä.

Toisena esimerkkinä vastaaja mainitsi Puhoksen kauppakeskuksessa toimivan monikielisen palveluneuvonnan, jossa huomioitiin asioivan vähän naisia. Vastaaja nosti esiin esimerkiksi joissain arabian ja somalinkielisissä yhteisöissä haasteena olevan näkökulman **naisten liikkumavapaudesta**. Tämä korostuu varsinkin, jos ympäröivä palvelurakenne tukee miehiä, jolloin naiset eivät koe voivansa mennä yksinään. Ratkaisuna naisten tavoittamiseen palveluihin ja sosiaalisen saavutettavuuden huomioimiseksi on esimerkiksi sijoittaa lasten hoitopaikkoja ja muita ”naisten palveluita” lähistölle. Vastaaja korosti myös kulttuuriryhmien sisällä esiintyvän variaatiota, joka tulee huomioida. Joissain perheissä naisen asema voi olla vahva ja muun muassa päättää, minne lapset menevät opiskelemaan.

Haastattelun lopuksi vastaaja halusi painottaa, että maahanmuuttajien ja kulttuuriryhmien sekä sosiaalisen saavutettavuuden huomioimisen tulee nykyaikana olla sisäänrakennettu näkökulma kaikessa toiminnassa.

NUORTEN SYRJÄYTYMISEN ENNALTAEHKÄISYN ASIANTUNTIJA, MUKANA-OHJELMA

Mukana-ohjelma on eriarvoisuutta ennaltaehkäisevä ohjelma, jonka alla on osahankkeita yli kaupungin toimialarajojen – koko kaupunki mukana. Ohjelmassa on keskitytty kuuden kaupunginosan segregaat-ion ennalta ehkäisevään työhön. Haastateltava on osallistunut hyvin kokemuksiin Itä-Helsingissä aluekehittämisen työpajoihin, joissa paikalliset ovat jakaneet kokemuksiaan ja näkökulmiaan.

Vastaajan mukaan olennaisimpia keinoja eriarvoistumisen ennalta ehkäisemiseksi on nuoriso- ja sosiaalityön lisäksi tasa-arvoinen ja laadukas kasvatus ja koulutus sekä alueen **monipuolinen asu- kanta**. Vastaaja korosti myös mielikuvien merkitystä yksittäisenä vaikuttavana tekijänä. Niiden avulla voidaan vaikuttaa, ja siten niitä tulee kehittää monipuolisella ja positiivisella viestinnällä nostamalla esimerkiksi arjen hyviä asioita ja tekoja näkyvästi esille. Myös esimerkiksi järjestämällä kokouksia Kontulassa, vastaajan mukaan voitaisiin kaupungin sisäisiä mielikuvia alueesta kehittää: ”Monella on mielipide alueesta, vaikei koskaan ole siellä käynytään.”

Haastateltavan mukaan on tärkeää huomioida arjen palveluiden riittävä määrä ja saavutettavuus. Niiden kehittämisessä, etenkin Mellunkylän alueella, tulee huomioida myös muun muassa maahanmuuttajat ja kulttuuritekijät. Positiivisena muutoksen esimerkkinä haastateltava toi esiin Myllypuron ostoskeskuksen. Hän kuitenkin huomautti, **ettei uudistuksissa tule hävittää esimerkiksi Kontulan ostoskeskuksen autenttisuutta uuden ja kliinisyiden tieltä**. Kontulan ostoskeskuksesta puhuttaessa haastateltava halusi nostaa esiin myös sen positiiviset näkökulmat, kuten monipuolinen ja laadukas kebab, edulliset parturit sekä muut moninaiset palvelut.

Vastaaja nosti esiin aluekoordinaattorit olennaisina hiljaisen tiedon asiantuntijoina alueella. Johtuen muun muassa Kontulan ostoskeskuksen alueella näkyvistä lieveilmiöistä ja niistä aiheutuvista turvattomuuden tunteista, osa vanhemmista ei uskalla päästää lapsiaan liikkumaan itsenäisesti iltaisin esimerkiksi harrastuksiin. Turvattomuuden tunteeseen vastaaja mainitsi Amsterdamista positiivisen muutoksen esimerkin, jossa opiskelijat on asutettu entiselle ongelma-alueelle ja ottaneet sen omakseen positiivisella vaikutuksella. Vastaaja kuvaili nuoria Instagram-sukupolveksi, joka osaa **irtautua normeista ja murtaa stereotyyppioita**. Olennainen tekijä esimerkiksi muutoksessa oli mielikuvan muuttaminen sisäisesti ja siten myös ulkoinen mielikuva seurasi perässä. Myllypuron profiilin muutoksen merkittäviksi tekijöiksi haastateltava nosti asuntojen ja palveluiden, kuten koulutuksen keskittämisen.

Haastattelun lopuksi vastaaja halusi korostaa, ettei syrjäytymisen ehkäisy ole vain nuoriso- ja sosiaalityötä. Kyseessä on vastaajan mukaan isompi, vyyhtimäinen kuva, jossa ongelmat kasvavat pienestä. Usein **lapsuusvaihe on nuoruutta ohjaavampi kehityksessä**. Myöhäisemmässä elämänvaiheessa vastaajan kokemuksen mukaan tarvitaan isompia tekijöitä syrjäytymiseen. Jo kaksivuotiaana koettu köyhyys ja heikot menestymisvalmiudet määräävät tulevaisuutta paljon. Vastaajan mukaan tulisikin huolehtia, ettei huonosaisuus kasaannu alueilla, vaan eri **sosioekonomiset** ryhmät **kanssikäyvät keskenään**.

TURVALLISUUDEN TUTKIJA, HELSINGIN KAUPUNGINKANSLIA

Haastateltava työskentelee muun muassa Turvallinen Helsinki -verkostossa, joka koostuu monialaisesta asiantuntijaryhmästä. Muun muassa poliisin ja kaupungin eri alojen asiantuntijoista koostuva ryhmä pyrkii ehkäisemään eriytymistä, väkivaltaa, vihapuhetta ja jengiytymistä. Haastateltava oli mukana myös Kontula-verkostossa, jossa etsittiin ratkaisuja, mitä voitaisiin tehdä ja mitä toimenpiteitä tarvittaisiin monesta eri näkökulmasta katsottuna. Haastateltava kuvaili tietävänsä Kontulasta alueella parhaiten.

Vastaajan mukaan Kontulan alueella on **arvokas oma identiteetti, jota voisi verrata Kallion identiteettiin**. Esimerkiksi ilmenemisestä vastaaja nosti rap-musiikin. Kontulassa vastaajan mukaan huomioitava, ettei alueen maine monille ulkopuolisille ole yhtä kuin sen identiteetti. Hän korosti alueella olevan paljon tyytyväisiä asukkaita, yhteisöllisyyttä sekä positiivisuutta tulevaan. Maahanmuuttajat ovat kertoneet haastateltavalle kokevansa Helsingin keskustan turvottomammaksi avoimen huutelun ja tönimisen vuoksi, ja viihtyvän muun muassa siksi hyvin Kontulassa.

Suomen Kotiseutuliitto palkitsi vuonna 2006 Kontulan Vuoden kaupunginosa -palkinnolla. Tämän vastaaja mainitsi tulleen yllätyksenä hänelle aikoinaan ja mainitsi ihmetelleensä, miten voinut kääntyä nykyiseen tilanteeseen ja vallitsevaan maineeseen. Hän huomautti mahdollisena vaikutuksena muutoksen, jossa henkilöt, jotka päättivät kääntää alueen maineen ja näkivät sen eteen kovasti vaivaa, olivat perheellisiä ja nykyisin jo suurimmalta osin eläkeläisiä. Vastaaja pohti, miten saataisiin luonnollinen jatkumo vastuuseen. Vastaaja nosti esiin myös aiemmat raportit alueesta, jotka ovat saataneet olla huonoa mainosta kaupungille. Vastaaja pohti myös suunnitelmien olevan toisinaan liian taivaita maalailevia, kun tarvetta olisi **investoida rakenteisiin**.

Vastaaja näkikin ensiarvoisen tärkeäksi kohdentaa investointeja **rakennetun ympäristön lisäksi** kansalaisia tavoittaviin, **julkisiin tai ilmaisiin palveluihin**, kuten kirjastoihin, koulutukseen, sosiaali-toimeen ja lastensuojeluun. Vastaaja korosti nuorille tarvittavan huomiota koulutuspolkujen jatkumoon sekä jatkuvaan tuen mahdollisuuteen, jotta mahdollisestaan tavoittaminen oikea-aikaisesti. Moni nuori oireilee ja tällöin apua tulisi saada tarjottua heti, sillä käynnistynyttä syöksykierrettä on vaikea katkaista. Vastaaja mainitsi

haastattelun yhteydessä muutamaan kertaan olevan hyvä, että suunnittelussakin kiinnitetään huomiota ja ollaan kiinnostuneita näistä asioista.

Vastaaja näki hyötyä siinä, että eri asiantuntijoilta kysytään, voidaanko suunnittelulla parantaa eri toimijoiden mahdollisuuksia onnistua toiminnassaan ja mihin asioihin tällöin suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota. Vastaajan mielestä olennaista on onnistumisten ja tietouden jakaminen, sillä hän uskoo, että esimerkiksi kaupungilla on sopivia asiantuntijoita. Vastaajan mukaan ratkaisuihin tulisi myös tähdätä pitkäjänteisesti, sillä systeemiset ratkaisut maksavat itsensä takaisin. Pidempien ratkaisujen kohdalla prosessin aikana on mahdollista huomioida tuloksia, mikä ei ole mahdollista kahden kuukauden hankkeessa.

Vastaaja nosti esiin kirjaston, jonka on havaittu toimivan luonnollisesti yhteisenä, positiivisena kohtaamispaikka, mutta jolla ei ole riittävästi resursseja järjestää tarvittavaa **kerhotoimintaa ja kohtaamisen paikkoja**. Vastaaja mainitsi ostoskeskuksen kapakoiden keräävän asiakkaita myös kauempaa, johon Kontulalla ei ole kantokykyä. Vastaaja pohti, **voitaisiinko kapakoita vähentää** ja tilalle tulla esimerkiksi **nuorille ilmaista harrastetoimintaa**. Vastaaja näkisi kyseisellä toiminnalla olevan mahdollista saada aikaan positiivinen vaikutus ja sen voisi mahdollistaa ”Mini-Oodi” tai ”Kontulan Guggenheim” ostoskeskuksella. Seinäjoen kirjasto yllätti vastaajan positiivisesti ja koki sen olevan ”huipputoimiva”. Vastaaja haluaisi nähdä, miltä alueen identiteetissä oleva rouheus näyttäisi käännettynä julkiseksi palveluksi tai toiminnoksi.

Vastaaja koki yhteisöllisyyttä kaupunkitiloissa tulevan saada lisättyä, jolloin niistä pidettäisiin huolta, mikä vähentää tutkimuksienkin mukaan rikollisuutta. Yleisesti alueella vastaaja näki tulevan kiinnittää huomiota **ylläpitoon**, jottei rikkinäisellä ympäristöllä tuettaisi häiriökäyttäytymistä. Vastaaja nosti esiin myös, että alueet, joiden kauneuteen ja siisteyteen kiinnitetään huomiota, vetävät myös puoleensa hyvää ja positiivista käyttäytymistä. Esimerkiksi **viheralueiden suunnittelussa** vastaajan mukaan iso kysymys tulisi olla, miten huomioida, **ettei tueta huumekauppaa ja rikollisuutta, vaan tervettä yhteiseloä**.

Vastaaja mainitsi saaneensa palautetta alueen **huonosta valaistuksesta** ja yleisestä siisteydestä. Näiden korjaamiset olisivat vastaajan mielestä konkreettisia ratkaisuja, joilla ympäristön viihtyisyyteen voitaisiin suuresti vaikuttaa. Vastaaja nosti valaistukseen vertauksen: Siinä missä jossain muualla hämärä luo idyllisyyttä ja tunnelmaa, Kontulassa huumekauppaa ja turvattomuutta. Kostinkallioon on vastaajan mukaan luvattu asentaa valvontakameroita, mutta joita ei ole sinne asennettu. Vastaaja korosti, ettei valvontakameroilla kyetä vaikuttamaan yksinään huumekauppaan, sillä kauppakeskuksen alue **tukee sitä sokkeloisuudellaan** ja huonolla valaistuksella. Arkkitehtuurissa vastaajan mukaan tulisikin tulevaisuudessa huomioida **aukeat ja valvottavat tilat**, mikä ei nykyisellään toteudu ostoskeskuksen alueella. Ostoskeskuksen alueelle vastaaja toivoisi kiinnitettävän huomiota varsinkin, kun nykyinen vuokrasopimus kattaa seuraavat 5 vuotta. Ostoskeskuksen kontrasti päivästä yöhön tekee vastaajan mukaan siitä ongelmallisen. Vastaaja näkisi mahdollisuutena turvallisuuden tunteen lisäämiseksi, mikäli kapakat vähentyisivät, sillä ne edesauttavat päihdekäyttäytymistä ja huumeiden myyntiä (kapakat eivät itse myy).

Positiiviseksi taustatekijäksi vastaaja mainitsi alueen **pienet tuloerot**. Vastaaja nosti esiin huomioitavana asiana alueen ikärakenteen, jossa yli 75-vuotiaita sekä lapsia on muuta kaupunkia enemmän. Tulevaisuudessa yli 75-vuotiaiden osuus tulee alueella vähenemään muuta kaupunkia enemmän ja lasten määrä tulee kasvamaan. Vastaaja esitti: Perheitä siellä, missä pieniä lapsia. Suunnittelussa tulisikin vastaajan mukaan huomioida, millaisia **palveluita** on tarjolla kasvaville lapsille. Yleisesti idässä tullaan tarvitsemaan erityistä huomiota kouluihin, varhaiskasvatukseen, nuorten mielenterveyspalveluihin ym. Vastaaja nosti esiin myös, kun alueella paljon lapsia ja vanhuksia, **korostuu esteettömyys**. Lastenrattaat, rollaattorit ja huono liikkuvuus on huomioitava alueella; esimerkiksi kaiteita, hissejä, liukuportaita ja keskitettyjä palveluita tarvitaan alueella. Palveluissa korostuvat tällöin erityisesti julkiset/ilmaiset palvelut sekä muut välttämättömät palvelut (esimerkiksi apteekki).

POLIISIKOORDINAATTORI, HELSINGIN KAUPUNGINKANSLIA

Haastateltava on toiminut aiemmin kenttäpoliisina ja toimii nykyisin Helsingin kaupungin poliisikoordinaattorina. Poliisikoordinaattoritoiminta on kaupungin ja poliisin välistä yhteistyötä, jonka avulla edistetään ja koordinoidaan kaupunkiturvallisuuskohteiden ja -hankkeiden yhteistoimintaa sekä konsultoidaan virastoja ja laitoksia turvallisuusasioissa. Poliisikoordinaattorin rooli painottuu kaupungin ja poliisilaitoksen rajapintaan ja yhteistyöverkostoihin. Haastateltava kertoi osaavansa kertoa Mellunkylässä parhaiten Kontulasta alueena ja etenkin ostoskeskuksen alueesta.

Tilastojen mukaan rikollisuus Kontulan ostoskeskuksen alueella on pysynyt tasaisena. Yleisimmin rikoslajikkeet Kontulassa liittyvät omaisuusrikollisuuteen, kiinniottoihin, pahoinpitelyihin sekä huume- ja alkoholirikollisuuteen. Haastateltava esitti näkökulman keskusteltaessa alueen nykytilanteesta verrattuna menneisyyteen: Rikokset eivät ole vähentyneet, vaan ennemminkin ehkä kansalaisten ilmoitusherkkyys niille turtumisen seurauksena, jolloin esimerkiksi päih-teet ja pikkurikokset koetaan jo osittain normaaliksi. Rikollisuus alueella keskittyy ostoskeskusalueen sisälle, **alikulkuihin sekä ostoskeskuksen lähiympäristöön**. Haastateltava mainitsi myös olevan havaittavissa muutoksia rikoksenteijöiden ikärakenteessa. Nuorten syrjäytyminen synnyttänyt nuorisoryhmiä, joiden käytös luo uudenlaisia turvallisuusuhkia aiempaan.

Vastaajan kokemuksen mukaan **sosiaalisen kontrollin** ja positiivisen pohinan lisääntyminen **auttaa paikallisesti häiriön syntymisen estämisessä**. Hän mainitsi huomioitava asiana, että häiriötoiminta useimmiten **säteilee ja siirtyy** toimenpiteiden (sosiaalinen kontrolli tai valvonta) johdosta **muualle ympäristöön**, usein **seuraavaan säänsuojaa** tarjoavaan paikkaan. Kyseiset paikat sijaitsevat usein asutuksen ja keskuksien **väliin jäävällä julkisella alueella**, nykyisin esimerkiksi Kontukallion puistoon ja kirkon ympäristöön. Nämä alueet vastaaja näki haasteellisiksi, ja joihin hän toivoi kaupungin voivan vaikuttaa positiivisesti hyödyntäen yhteistyötä alueen tuntevien ja heidän kontaktien kanssa. Olennaista olisi, ettei investoinneilla ja rakentamisella myötävaikutettaisi ongelmien syntymiseen.

Haastateltavan mukaan alueen uudistusprosessi tulisi nähdä isompana palapelinä, jossa välttämättä yksittäisellä ratkaisulla, ei voida vaikuttaa kaikkiin haasteisiin. Sen sijaan nuorten syrjäytyminen ja siitä syntyvät lieveilmiöt voitaisiin saada lievennettyä **yhtäaikaisella kaupunki-uudistusprosessilla**, jalkautuvalla nuorisotyöllä, alueen **aktiivisella ja positiivisella toimintatarjonnalla** sekä paikallistuntemuksen hyödyntämisellä ja moniviranomaisyhteistyöllä, jossa myös kaupungin johto on näkyvästi mukana. Haastateltava mainitsi maailmalla toteutetuista onnistuneista yhteiskehittämisen malleista, joilla haasteisiin on kyetty vastaamaan.

Alueen identiteettiin vastaaja näki ostoskeskuksella olevan merkittävä rooli, kuvaillen sitä paikalliseksi **symboliksi**, jonka tulisi säilyä myös tulevaisuudessa. Alueen ilmapiiriä hän kuvasi odottavaksi. Alueen asukkaat odottavat suurta uudistusta epätietoisina tulevasta. Haastateltava näkikin ensiarvoisen tärkeäksi kiinnittää nykyisellään huomiota ylläpitoon, ettei **rapistuva ja huonokuntoinen ympäristö** kannusta välinpitämättömyyteen ja rikollisuuteen. Hän nosti myös ostoskeskuksen palvelurakenteen ongelmalliseksi. Anniskeluravintoloiden suuren määrän myötä ostoskeskuksen päihdekäyttäytyminen ja häiriöt ajoittain ylikorostuvat (ilta-yö). Lisäksi huumeiden levitys ja siihen liittyvät häiriöt luovat turvattomuutta.

Haastattelun lopuksi haastateltava halusi antaa tunnustusta kaupungin toimille yrittää eheyttää aluetta. Esille hän nosti myös ostoskeskuksen yrittäjien halukkaan asenteen ja panostukset turvallisuuteen, muun muassa vartijoiden palkkaaminen. Haastateltava oli kuitenkin huolissaan kokonaisuudesta, pysytäänkö kuitenkin epäsuotuisan kehityksen vauhdissa. Mainitsi myös nykyisen positiivisen aktiivisuuden olevan suhteellisen pienen ryhmän harteilla, jossa yksittäisten asukkaiden rooli on merkittävä.

REHTORI, ALA-ASTE

Haastateltava on Mellunkylän alueella sijaitsevan ala-asteen rehtori. Oppilaita koulussa on noin 300 käsittäen 1.–6. luokat. Koulussa on erityisen tuen pienluokkia 5. Oppilaat työskentelevät yhdessä oppitunneilla inklusiivisesti. Pöydät on asemoitu ryhmiin ja oppilaat ovat ”pienryhmissä”.

Vastaaja arvio, että kouluun opiskelijoista noin **kolmasosa** kulkee **polkupyörällä** ja loput **pääosin kävelen**. Opiskelijat pyörällä saa pyörällä jo ensimmäiseltä luokalta lähtien, jos varusteet ja reitti näytetty ja opeteltu. Erityisluokan oppilaat tulevat laajemmalta alueelta, jolloin he kulkevat autokuljetuksilla. (Vuosaari, Kontula, Jakomäki, Herttoniemi).

Vastaaja arveli, että **koulujen merkitys** alueen lapsiperheille on **merkittävä**. Esimerkiksi Mellunmäen alueella ei ole omaa yläastetta ja opiskelijat siirtyvät pääasiassa Kontulaan (HYL), mutta myös jonkin verran Vuosaaren tai Vartiokylään. Koulujen maine ja taso **lisäävät alueiden viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta**. Vastaaja käytti alasteestaan termiä ”alueen ankkuri”. Vastaaja toi esiin, että **koulujen toimialueiden rajat** eivät noudata asuinalueiden rajoja, jolloin koulujen toimialueiden rajat voivat tuntua epäreiluilta vanhemmista, jotka haluavat lapsensa kouluun mikä on lähimpänä heitä. Vastaajan mukaan tilanteessa missä vanhemmat haluaisivat lapsensa toiselta alueelta esimerkiksi heidän kouluun, tulee erikseen anoa sitä ja jos luokkakoot mahdollistavat opiskelijan ottamisen niin tällöin se voi olla mahdollista.

Aluetta vastaaja kuvaili rauhalliseksi ja mukavaksi pientaloalueeksi. Vastaajan mukaan lähialueen urheilukenttä ei vastaa koulun tarpeisiin ja tämän vuoksi oppilaat joutuvat siirtymään koulupäivän aikana eri kentälle esimerkiksi luistelussa. Haastateltava toivoisikin koulun läheisyyteen tarpeita vastaavaa urheilukenttää.

Uudet oppilaat voivat tulla **ulkomailta sijoitettuna** kouluun, jolloin Maahanmuuttovirastolta tulee ilmoitus, että uusi oppilas on saapumassa. Vastaajan kritiikin mukaan heidät sijoitetaan kouluun ilman suurempaa ”perehdytystä” alueeseen. Voi aiheuttaa haasteita oppilaan navigoinnille, ymmärtämiselle jne. riippuen siitä, mistä oppilaat ovat lähtöisin. Vastaaja piti alueen opastusta tämän suhteen heikkona. Kansainvälisyys asettaa haasteita niin opettajille kuin oppilaille. Kouluun onkin rekrytoitu ulkomaalaistaustaisia opettajia vastaamaan paremmin arkipäivän haasteisiin.

Ala-asteella pöydät on asemoitu pienryhmiin.

Ala-asteen opiskelijat ovat kansainvälisiä ja eri taustoista lähtöisin. Vuoden 2019 kevään kotikielet ovat ala-asteella ovat:

- albania
- amhara
- arabia
- bini
- bulgaria
- englantia
- espanja
- igbo
- islanti
- filipino
- kurdi
- ranska
- ruotsi
- saksa
- somali
- suomi
- tamili
- thai
- tigrinja
- tsetseeni
- tsekki
- uiguuri
- venäjä
- vietnam
- viro
- wolof

KAUPUNKIAKTIIVI JA ASUKAS, MELLUNKYLÄ

Haastateltavalla on monen kymmenen vuoden vahva kokemus Mellunkylästä sekä erityisesti Kontulasta. Hän on toiminut paikallisissa yhdistyksissä sekä ollut mukana aktiivisena toimijana kehittämässä useita tapahtumia, kuten KontuFestaria ja OstariFestaria.

Haasteltavan mukaan **Kontula on vahvan identiteetin omaava alue.**

Ostari on Kontulan sydän, mikä palvelee Mellunkylän alueen 40 000 asukasta. Vastaajan mukaan ostoskeskus kerää asiakkaita myös ympäröiviltä alueilta Vuosaaresta Myllypuroon. Yhdeksi vahvaksi syyksi vastaaja mainitsi ostoskeskuksen kolme kilpailevaa päivittäistavara-kauppaa sekä pienempiä erikoistuneita liikkeitä, joiden johdosta vastaajan mukaan esimerkiksi *”tarjousten perässä on helppoa juosta liikkeestä toiseen”*. Toiseksi ostoskeskuksen vahvuudeksi vastaaja **nosti monipuolisen palvelu- ja omistajarakenteen**: Ostoskeskuksella on lukuisien julkisten palvelujen (mm. terveysasema, kirjasto, nuorisotalo ja uimahalli) lisäksi useita maahanmuuttajataustaisten yrittäjien perustamia etnisiä ravintoloita ja kauppoja. Omistajarakenteen osalta omistajina toimii useita tahoja, mikä toisaalta edistää yhteistä kehittämistä yksittäisen tahon määräämisoikeuden sijaan. Kontutalon Symppiksen toiminnan hyvin tuntevana ja myös sen kehityksen *”kaikille avoimesta vain aineenkäyttäjille suunnatusta tilasta”* nähneenä, vastaaja ehdotti ratkaisua, jossa **Kontulan ja Itäkeskuksen Symppisten paineiden hellittämiseksi perustettaisiin lisäksi samantyyppisiä paikkoja myös muualle Helsinkiin.**

Haastattelua edeltävänä päivänä Helsingin Sanomissa julkaistiin kontulalaisen (marraskuu 2019) *”Kimmon”* haastattelu alueesta, joka oli vastikään muuttanut ja ihastunut alueeseen. Vastaaja kertoi allekirjoittavansa artikkelin sisällön ja toivoisikin enemmän vastaavaa **positiivista huomiota kohdistettavan alueelle**. Vastaaja nosti esiin aluetta haittaavan vanhan maineen kummittelevan toisinaan vieläkin, ja korosti esimerkiksi aluetta ja sen mainetta tietämättömien ihailevan ostoskeskuksen välitöntä ilmapiiriä. Vastaaja korosti ostoskeskuksella olevan tiedostetut heikkoutensa, mutta sen roolia **tulevaisuuden kulmakivenä** ei voi väheksyä. Vastaaja kuvaili ostoskeskusta alueen olohuoneeksi, joka mahdollistaa myös **positiivisia ja matalan kynnyksen sosiaalisia kohtaamisia muun muassa yksinäisille ja työttömille**. Vastaaja onkin huolissaan Myllypuron uudistuksen kopiaimisesta Kontulaan, jolloin uhkana on myös ihmisten kaikkoinen ostoskeskukselta. *”Kahdeksan kerroksisten kerrostalojen”* sijaan vastaaja toivoisi keskittyttävän enemmän alueen ehostukseen. Hän näkee mahdollisuuden myös vuonna 2020 järjestettävässä arkkitehtuurikilpailussa tarjota *”lennokkaita ja innovatiivisia”* ratkaisuja huomioiden esimerkiksi ostoskeskuksen vanhan osan arvon.

Alueen ilmapiiriä vastaaja kuvaili *”elämänmakaiseksi ja välittömäksi meiningiksi”*. Kaupunginosan aktiivisessa kulttuuritoiminnassa vahvasti vaikuttanut vastaaja nosti esiin tarjonnan monipuolisuuden, muun muassa musiikin, elokuvien ja kirjallisuuden ympärillä. Vastaaja korosti myös, että **kulttuuritapahtumien järjestäminen alueella on aloitettu ilman varsinaisia niille osoitettuja tilanteita**. Kulttuuri-

toiminnan aktiivisen jatkumon alueella vastaaja näki olevan tulevaisuudessa olevan taattu uusien, nuorten aktiivien ansiosta. Kulttuuri-toiminnan varjopuolena vastaaja mainitsi kaupunginosayhdistysten näivettymisen. Vastaaja nosti esiin Kallio-seuran, jossa aktiivien määrä on vähentynyt, kun taas Block Party ja muut *”yhden asian Facebook-liikkeet”* keräävät tehokkaasti aktiiveja. Tällöin **arkiset kehitysteemat ja pitkäaikaisemmat kehitysprojektit voivat tuntua hitailta ja vähemmän mielenkiintoisilta uusille sukupolville.**

Osallistuvan budjetoinnin nykyisessä muodossaan (2019) vastaaja kuvaili **vain osittain onnistuneeksi** ja pohti, ollaanko kaupunginosien välillä pian vastakkain, kun **pitäisi olla yhdessä**. Mallia tulisi vastaajan mukaan kehittää siten, että budjetointi tapahtuisi kaupunginosittain ja summat määriteltäisiin asukasluvun mukaan. Vastaaja huomautti myös suurimman osan toimenpide-ehdotuksista koskeneen **peruspalveluita ja kaupungin ylläpitämää ympäristöä, jotka hänen mukaansa tulisi irrottaa osallistuvasta budjetoinnista, sillä niiden ylläpito on kaupungin perustehtäviä muutenkin**. Vastaaja kommentoi budjetoinnin tavoittamaa pientä osuutta asukkaista (itäisemmässä Helsingissä) harmilliseksi ja kritisoi täten kyseisen osallistamisen mallin hyväksyttävyyttä.

ASIAANTUNTIJAHAASTATTELUIDEN YHTEENVETO

Eri aloja edustavat haastatellut toivat esiin monipuolisesti Mellunkylän nykytilannetta. Haastattelujen pohjalta tunnistettiin alueeseen liitettyjä mielikuvia, mainetta ja paikallisidentiteettiä muovavia tekijöitä sekä kehittämisalueita ja nykyisiä vahvuuksia.

Mellunmäki ja Kontula profiloituvat liikkumisen ja siihen liittyvien tekijöiden osalta pitkälti metroasemiin ja niiden saavutettavuuteen. Metro kytkee kaupunginosat tiiviisti muuhun kaupunkiin. Alueen asemat ovat vilkkaita ja niiden käyttöaste hyvä. Haasteltavat korostivat, että vaikka metroasemien ympäristöt korostuvat alueen maineessa negatiivisesti, Mellunkylässä on valtava määrä hienoja vähemmän tunnettuja asuinalueita ja paikkoja, joissa on paljon positiivista hyödyntämätöntä potentiaalia.

Kontulassa ostoskeskus on liikkumisen ja asioinnin keskiö, johon yhdistetään sekä positiivisia, että negatiivisia mielleyhtymiä. Positiivisessa mielessä se kokoaa yhteen useita erilaisia palveluita, on helposti saavutettava ja on mittakaavaltaan sopiva. Negatiivisia seikkoja sen sijaan ovat mm. häiriökäyttäytyminen, rikollisuus, epäsiisteys, turvattomuuden tunne ja kaupunkirakenteiden kunto.

Haastateltavien mukaan maahanmuuttajat näkyvät alueen katukuvassa, mutta liittyvät myös vahvasti alueesta muodostuneisiin mielikuviin. Kantaväestön alueelta pois muuttaminen ja väestöpohjan rakenne huolettivat useita haastateltuja. Lisäksi alueella nähtiin haasteena sosioekonominen eriytymiskehitys ja siihen liittyvät riskit.

Ohessa esitellään muutamia keskeisiä haastatteluissa esiin nousseita kysymyksiä ja näkökulmia.

PAIKAT, KÄYTTÖ, OMISTAJUUS JA VASTUUT

- Paikkoja, joissa toteutuu sosiaalinen kontrolli ja positiivinen pohinä
- Suunnittelussa huomioitava, että häiriötoimintaa saattaa siirtyä toimenpiteiden johdosta muualle tai sään suojaan
- Haasteena asutuksen ja keskuksien väliin jäävä ei-kenenkään-maa, esim. Mäyräpuisto (Kontukallion puisto)
- Alikulkujen kunnostaminen
- Skeittipuisto ja -halli Kontulassa hyvä

LIKKUMINEN JA REITIT

- Jalankulussa ja pyöräilyssä korostuu sosioekonominen ja kulttuurinen tasa-arvoisuus: kiinnitettävä huomiota reittien monipuolisuuteen, ylläpitoon, laatuun ja ympäristöön
- Esteettömyys on oleellista huomioida suunnittelussa, etenkin kun alueella paljon lapsia ja vanhoja ihmisiä
- Opastus alueella on puutteellista

KOETTU TURVALLISUUS JA AKTUAALINEN TURVALLISUUS

- Valvontakamerat jakoivat mielipiteitä
- Valaistusratkaisuilla on iso merkitys sosiaalisen kontrollin ja turvallisuudentunteen kannalta

ALUEEN IDENTITEETTI, MIELIKUVAT JA VIESTINTÄ

- Kontulan ostoskeskuksella keskeinen rooli alueeseen liitetyissä mielikuvissa ja paikallisena symbolina
- Positiivinen viestintä ja mielikuvaan vaikuttaminen

ASUMINEN JA VETOVOIMA

- Ratkaisuja, joiden myötä kaikenlaiset perheet kokisivat alueen houkuttelevana
- Koulujen hallinnolliset rajat voivat tuntua epäreiluilta vanhemmista

PALVELUT JA TOIMINNOT

- Aktiivisen ja positiivisen toimintatarjonnan tukeminen
- Palvelut kattavia Kontulassa
- Hyvät koulut toimivat ankkureina
- Tulevaisuudessa lapsien osuus kasvamassa ja vanhempien pienee: miten huomioida suunnittelussa?
  - Julkiset palvelut
  - Harrastustoiminta
  - Yhteisöllisyys
  - Koulut, päiväkodit, neuvola, sosiaalitoimi
  - Leikkipuistot
  - Ilmaiset / julkiset palvelut

KOKEMUKSET JA KULTTUURIT

- Eri kulttuuritaustaiset hahmottavat julkiset kaupunkitilat eri tavoin. Esimerkiksi leikkipuistoihin voidaan ohjata ja kannustaa opasteilla ja aitojen poistamisella
- Huomioidaan eri kulttuuritaustoista olevien asukkaiden kaupunkitilojen käyttö eri vuorokaudenaikoina
- Värien, symbolien ja diagrammien lukeminen
- Lapsuuden sosioekonomisella taustalla ja ympäristöllä vaikutus myöhempään syrjäytymiseen
- Naisille suunnattujen palvelujen keskittäminen kulttuurierojen huomioimiseksi

ALUEKEHITTÄMINEN

- Myllypuro voi toimia esimerkkinä, muttei tule kopioida suoraan
- Suunnitteluprosessissa tulisi hyödyntää vahvasti aluetta tuntevia ja eri alan asiantuntijoita, huomioiden asioiden ja ongelmien liittyminen toisiinsa
- Opiskelija-asumisen lisääminen alueella, monipuolisempi väestörakenne tavoitteena
- Ekologisuus näkökulmana
- Mini-Oodi

POP-UP-TYÖPAJAT, NUORISO JA MAAHANMUUTTAJAT

Työpajan valmistelua nuorisotalon tiloissa.

Kontulan skeittihalli sijaitsee maan alla ja sen käyttöaste on korkea.

Kontulan nuorisotalon kivi- ja puutyöpajat.

Kontulan nuorisotalon aulassa toteutettiin pop-up -työpaja marraskuun 20. päivä kello 17-20. Työpajaan osallistui kaksi konsulttia. Paikan päällä 13-19-vuotiaita nuoria oli kyseisenä ajankohtana vaihtelevasti, kerrallaan noin 35 nuorta. Nuorista tyttöjä oli noin 25-30% ja poikia 70-75%. Karttatehtävään mielipiteitään ja ajatuksia kertomaan tavoitettiin 33 nuorta. Nuorisotyöntekijät ohjasivat osan nuorista vastaamaan ja osa tuli omaehtoisesti kertomaan näkemyksiään. **Vastaajat olivat suomalaistaustaisia, toisen polven maahanmuuttajia sekä pakolaisena Suomeen saapuneita.** Pakolaistaustaisista nuorista miehistä yksi oli saapunut Irakista 6 kuukautta sitten, yksi Afganistanista noin 15 vuotta sitten ja muut pääosin Irakista noin 4 vuotta sitten. Useat vastaajat ilmoittavat olevansa Bagdadista.

Lähes jokainen vastaaja nosti esiin, etenkin Kontulan ostoskeskuksen alueella, oleskelevat **humalaiset aikuiset negatiivisena ilmiönä.** Osa nuorista oli kohdannut heiltä huutelua ja muutama mainitsi humalaisten haastaneen riitaa. Muutamit ulkomaalaistaustaiset nostivat esiin myös rassistiset kommentit. Etenkin ulkomaalaistaustaisten poikien vastauksissa korostuivat paheksuva asenne juopotteluun sekä ostoskeskuksen alueen baareihin. Monien nuorten, niin suomalaistaustaisten kuin ulkomaalaistaustaisten, vastauksissa ostoskeskuksen epämiellyttävimmäksi alueeksi mainittiin "Suomi-siipi" (tällä oletettavasti viitattiin siipeen, jossa sijaitsee paljon suomalaisten pitämiä baareja). Negatiivisena kommentoitiin myös ostoskeskuksen **yleistä siisteyttä, roskaisuutta ja rikkinäisiä välineitä.** Erikseen

nostettiin myös spray tagien määrä negatiivisena piirteenä alueella suhteessa muihin asuinalueisiin.

Osa nuorten vanhemmista on kieltänyt lapsiansa liikkumasta ostoskeskuksen alueella. Esimerkiksi **koulumatkoillaan nuoret kiertävät ostoskeskuksen ja Kontukallion puiston hyödyntämällä vaihtoehtoisia reittejä.** Osalla nuorista on kotiintuloajat, jotka vaihtelivat vuodenajan mukaan. Monella nuorella kotiintuloaikana on kello 20 ja kesäisin kello 22. Nuoriso-ohjaajat mainitsivat tunnistavansa kyseiset ajat omassa työssään.

Nuorten positiivissa kommentissa alueella korostui **Kontulan nuorisotalo.** Moni vastaaja mainitsi myös **Vesalan koulun, kirjaston sekä Kontulan kentän** alueen positiivisina paikkoina. Kontulan

Nuurilta saatuja vastauksia alueen positiivisista ja negatiivisista paikoista.

skeittihalli koettiin tärkeäksi, vaikkakin skeittihallin porukka vietti aikaa pääosin itse hallissa. Lisäksi useat nuoret sanoivat kotia positiiviseksi ja hyväksi paikaksi. Mainintoja saivat myös kaupat, pikaruokaravintolat ja muut ”nuorten lompakolle sopivat palvelut”. **Ostoskeskuksen ulkopuolella aluetta kuvailtiin rauhalliseksi, viihtyisäksi ja turvalliseksi.**

Menetelmän arviointi

Karttatehtävä osoittautui osalle nuorista haastavaksi, sillä he eivät tunnistaneet keskeisiä paikkoja (kuten Konttulan ostoskeskusta) kartalla. Näiden nuorten kanssa aluetta tarkasteltiin Google Earth -sovelluksella tabletilla, jolloin käsitys parani. Vastaajat puhuivat enimmäkseen suomea, mutta joidenkin nuorten kanssa keskustel-

tiin myös englanniksi. Osa vastaajista oli saapunut Suomeen kuusi kuukautta aiemmin eikä osannut kumpaakaan kieltä, jolloin kaverit tulkkasivat esimerkiksi arabiaksi kysymyksiä paikoista. **Nuoret olivat aktiivisia** ja käyttivät vastauksiin noin 5-10 minuuttia. He esittivät kysymyksiä ja paikoitellen keskusteltiin. Pidempi aika nuorten osalta tuntui vähän haastavalta, koska aihe ei sinällään ole niin helposti käsiteltävä. Karttatehtävä oli helposti lähestyttävä ja sen omaksuminen vastaustapana oli nopeaa, vaikkakin kartanlukutaidoissa oli selkeitä eroja. Nuoret tulivat vastaamaan kyselyyn usein 3-5 hengen ryhmissä, joten vastaustapojen tuli olla helppoja ja nopeita.

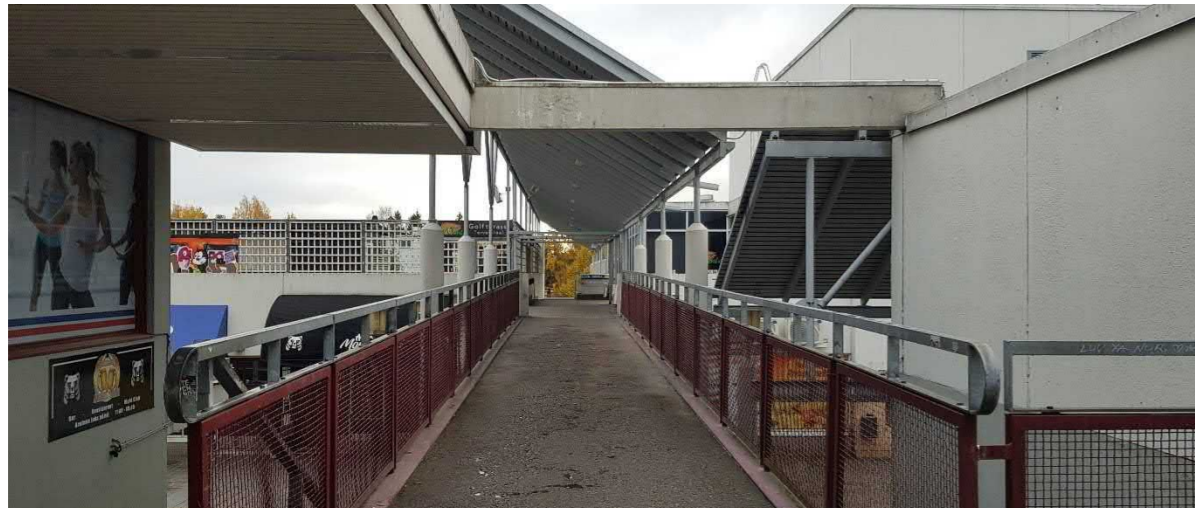
Pop-up-työpajaa nuorisotalolla toteutustapana voidaan suositella välittömien palautteiden keräämiseen. Lisäksi nuorisotaloilta ei vaadi juurikaan erityisjärjestelyitä. Nuorille voi tarjota jotain pientä

purtavaa esimerkiksi vastauspöydillä. Lisäkysymyksiä kannattaa esittää. **Turhan formaalit asenteet ja ammattikieli tulee jättää pois.** Voi kertoa, että nuorten antavat vastaukset auttavat, jolloin vastaajille tulee ”valta” ja heidän on helpompi lähestyä tilannetta. Jos kartta on pöydällä, kannattaa olla sijoittuneena esimerkiksi pöydän molemmin puolin. Tällöin vastaajille voi tarjota apua sekä antaa vaikutelman, ettei tilanne ole ”kuulustelu”, vaan keskustelu. Tuoleja voi jättää pöydän läheisyyteen, jos jotkin haluavat keskustella kauemmin. Vastauslappuja ja kyniä tulee olla vaivattomasti saatavilla.

Pääosin nuoret olivat **tyytyväisiä omaan asuinympäristöönsä.** Koulut, palvelut, puistot ja yleinen kaupunkirakenne saivat kiitosta. Alueen ongelmat ovat pistemäisiä ja keskittyneet metron läheisyyteen.

Kontulankaaren alikulku on matala ja päivällä hämärä. Alikulku päättyy tiukkaan mutkaan ostoskeskuksen puolella.

Kontulan ostoskeskuksessa on useita tasoja. Ostoskeskuksen palvelurakenne sai kiitosta sekä moitteita.

Kontulan metroaseman kannella tapahtui oleskelua.

Raput alikulkuun Kontulassa.

Mellunmäen asema vasemmalla. Liityntäpyöräköinnin pyöriä jätettiin asemalta vähän sivummas, koska telineet olivat pääosin rikki asemarakennuksen vieressä.

Kontulantien alikulku Mellunmäessä on matala. Valot ovat matalalla ja ne on spraymaalattu osittain umpeen. Päivisin pimeys korostuu.

TYÖPAJAT LAPSILLE

Mellunmäen ala-aste tarjoaa luokkatiloillaan ja innoikkalla oppilaillaan loistavan ympäristön työpajan järjestämiselle.

Mellunmäen ala-asteen koulussa toteutettiin oppituntien mittaiset työpajat 4A- ja 4B-luokille joulukuun 10. päivä kello 11.15-12.00 ja 12.15-13.00. Työpajaan osallistui kaksi konsulttia. Työpaja sisälsi kaksi tehtävää: ensimmäisessä tehtävässä oppilaat vastasivat interaktiiviseen Mentimeter-verkkokyselyyn kannettavilla tietokoneillaan ja toisessa tehtävässä osoittivat näkemyksiään alueesta paperisille kartoille 3-6 oppilaan pienryhmissä. Interaktiivisella verkkokyselyllä oppilailta kysyttiin heidän koulumatkoihin liittyen reitin pituutta, kulkumuotoja, reitin infrastruktuuria, tapoja käyttäytyä liikenteessä sekä mieltymyksiä reitin valintaan. Kartoille oppilaat piirsivät ensiksi koulureittejensä, jonka jälkeen osoittivat punaisilla tarralapuilla kehitettäviä asioita ja vihreillä alueen jo positiivisia asioita. Yhteensä vastauksia saatiin 43 lapselta (21 tyttöä, 22 poikaa).

Suurimmalla osalla oppilaista koulumatkan pituus on alle kilometrin: vastaajista 25% mainitsi koulumatkakseen alle 250 metriä, 20%:lla koulumatkan pituus 250-500 metriä ja lähes puolella vastaajista 500-1000 metriä. Viidellä vastaajalla koulumatkan pituus oli yli kilometrin, joista yhdellä noin 5 kilometriä toisesta kaupunginosasta.

Kulkumuotoihin oppilailla oli mahdollista valita useampia (maksimissaan 4) vaihtoehtoja. **Kävely kuului jokaisen lapsen kouluun tulon kulkumuotoihin.** Lisäksi 50% ilmoitti tulewansa kouluun joskus pyörällä ja 40% joskus auton kyydissä. Muita kevyen liikenteen kulkumuotoja (skoottaus ja rullalautailu) käyttää noin viidesosa ja julkisia kulkumuotoja (bussi ja metro) noin kymmenesosa.

Oppilaiden koulureitin infra kysyttiin monivalintakysymyksellä "Minun reitillä on?". Vastaukset olivat monilta osin yhteneväisiä luokkien kesken, mutta muutamaaan vastausvaihtoehtoon syntyi eroavaisuuksiakin. Toisella luokalla 22% mainitsi koulureittiinsä, joista moni ainoana vastauksena, "Ei mitään, helppoa", kun taas toisella luokalla vain 4% vastaajista. Niin ikään mutkikkaaksi reittiinsä toinen luokka vastasi 10%, kun taas toisella luokalla 0%. Eniten vastaajien reitillä on suojateitä (33% ja 20%). Alikulktunneleita on 16%:n ja liikennevaloja 11%:n reitillä. Mäkiseksi reittiinsä kokee noin 15% vastaajista ja pimeitä kohtia ilman valoja tunnisti noin 5%.

Oppilaiden tapoja käyttäytyä liikenteessä kysyttiin väittämäkysymyksillä. Vastausvaihtoehtoina väittämille oli "En ollenkaan = 0", "Joskus = 1" ja "Useasti viikossa = 2". Väittämään "Jään tekemään jotain hauskaa matkalla koulusta kotiin" useimmin vastattiin joskus, mutta muutoin vastaukset jakaantuivat kaikkiin vastausvaihtoehtoihin. Yhtä lailla vastauksia jakaantui väittämässä "Liikun usein kavereiden kanssa ja vähemmän yksin", jossa vastauksien keskiarvo oli 1,25. Oppilaat vastasivat noudattavansa melko yksimielisesti liikennesääntöjä usein (keskiarvo 1,8). Puhelimen karttasovelluksia vastaajat käyttävät liikkumisessa apuna joskus tai eivät ollenkaan (keskiarvo 0,35) ja vain harva vastaajista oli joskus eksynyt kotialueella (keskiarvo 0,1). Väittämän "Saan liikkua yksin iltaisin kello kuuden jälkeen" vastaukset jakaantuivat tasaisesti pääasiassa vaihtoehtojen "joskus" ja "useasti viikossa" kesken (keskiarvo 1,35). Liikennevalojen ei koettu hidastavan liikkumista tai hidastavuutta koettiin vain joskus.

Vastaajista 55% valitsisi ensisijaisesti reitin, joka olisi nopea ja suora, tasainen asfalttipäällysteinen. 20% valitsisi ennemmin reitin, joka

kulkisi viihtyisän puiston läpi tai paikan ohitse, jossa voi esimerkiksi skootata. Hieman yli 15% vastaajista valitsi jännittävän reitin, jossa on mutkia, mäkiä, polkuja ja oikoreittejä, kun taas vain muutama oppilas vastasi suosivansa "infratonta" reittiä (ei tienilytyksiä, ei suojateitä, ei valaistusta).

Oppilaat saivat avoimiin vastauskenttiin kertoa, mikä on alueella huonoa. Vastauksissa nousi esiin **negatiivisina kokemuksina humalaiset aikuiset**, etenkin koulun läheisellä K-Marketilla, sekä huumekauppiat. Myös yksittäisissä vastauksissa metron ympäristöä kommentoitiin likaiseksi, kävelyreittien valaistusta puutteelliseksi ja talvikunnossapitoa alueella riittämättömäksi. **Moni vastasi positiivisesti kysymyksen kannalta, ettei alueella ole mitään huonoa.** Karttatehtävässä punaisen tarralapun eli **negatiivisen merkinnän sai useimmin Kontulan ostoskeskus, Mellunmäen metroasema ja koulun lähellä sijaitseva K-Market.** Muita yksittäisiä paikkoja merkittiin myös negatiivisina, lähinnä heikon valaistuksen / pimeän vuoksi.

Niin ikään avoimiin vastauskenttiin oppilaat saivat kertoa, mikä alueella on hyvää. Työpajan **tuloksissa ja kommentoissa korostui lasten tyytyväisyys asuinympäristöönsä.** Useimmissa vastauksissa mainittiin **koti ja kaverit**, mutta myös **harrastusmahdollisuudet (liikunta-**

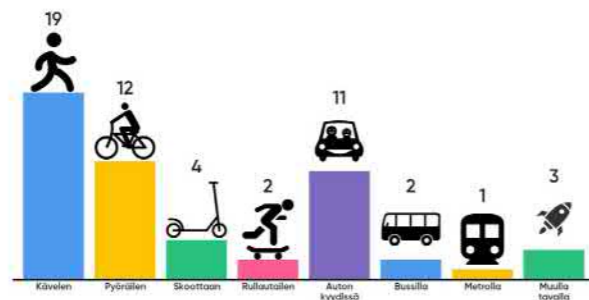
Työpajan valmistelua ala-asteen luokkatilassa.

Minun koulumatkan pituus on?

19

Millä tavalla menen kouluun?

19

Tuloksia Mentimeter-kyselystä.

paikat), koulu ja viihtyisä asuinympäristö (rauhallisuus, puistot, koirapuistot, metsät, tervehtivät aikuiset) nousivat esiin vastauksissa säännöllisesti. Karttatehtävässä esiintyi yhdenmukaisuus verkkokyselyn vastauksien kanssa.

Menetelmän arviointi

Työpaja alakoulussa menetelmineen osoittautui toimivaksi tavaksi kerätä tietoa alakouluikäisiltä oppilailta. Oppilaat kykenivät pääosin omatoimisesti suorittamaan verkkokyselyn kannettavilla tietokoneillaan sekä osasivat lukea ja tulkita karttaa hyvin. Oppilaiden järjestäytymiselle, tietokoneiden hakemiselle ja käynnistymisille tulee varata aikataulusta vähintään kymmenen minuuttia sekä tuoda mukanaan muutama päätelaite, joita voi lainata oppilaille tarvittaessa käytettäväksi. Opettajan kanssa on hyvä sopia etukäteen, miten oppilaat saa järjestäytymään tehokkaasti sekä miten levottomuuden kanssa kannattaa toimia. Etenkin odotusajat kysymyksen välillä olivat vilkkaammille lapsille haastavaa olla rauhallisina ja häiritsemättä muuta luokkaa odottaessaan.

Tehtävänannot kannattaa muotoilla mahdollisimman selkeiksi, ja ohjeistaa vaihe kerrallaan, jotta lapset ymmärtävät varmasti seuraavan tehtävänsä. Opettajan kanssa on hyvä keskustella etukäteen koulun toimintatavoista ja toimia heidän kokemuksiansa mukaan, mikä toimii missäkin tilanteessa parhaiten. Mikäli luokkaa jaetaan tehtävissä ryhmiin, kannattaa tiedustella mahdollisuutta käyttää eri tiloja (kullekin ryhmälle oma tila). Ryhmän eriytyminen muusta luokasta vähentää ympäröivää hälinää ja auttaa keskittymään tehtävään.

Lapsien kanssa kannattaa jättää turhan formaalit asenteet ja ammattikieli pois ja keskustella lasten kanssa enemmän näkökulmista, jotka ovat heitä lähellä ja joihin he kokevat osaavansa antaa arvokkaita näkemyksiä. Fasilitaattorin tulee huomata antaa mahdollisuuksia myös hiljaisemmille lapsille tuoda ajatuksiaan esiin. Tärkeää on myös aikuisen olla oikeasti **kiinnostunut lapsen näkemyksistä ja muistaa kysyä tarkentavia kysymyksiä**, jotta lapsi pääsee perustelemaan niitä.

Oppilaiden karttatehtävän vastauksia.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarkkailujen, haastatteluiden ja työpajojen kautta kävi ilmi lukuisia eri teemoja, joiden kehittäminen suunnittelualueella olisi tärkeää. Useat kehitysteemat ovat monisyisiä ja toisiaan sivuavia, mikä asettaa haasteita ja vaatii eri yhtäaikaista kehittämistä yhteistyössä. Tässä työssä keskityttiin kävely- ja pyöräilyreitteihin sekä kaupunkitiloihin, mikä rajauksena asettaa jo omat reunaehdonsa. Teemat ovat haastavuudessaan mielenkiintoisia ja vaativat kokonaisvaltaista kehittämistä ja usein toimia pitkällä aikavälillä.

Tiedonhankinnan perusteella voidaan erotella suunnittelualueeseen liittyviä erilaisia teemoja, jotka toistuivat. Ne on luokiteltu positiivisiin ja negatiivisiin tekijöihin. Luokittelun tarkoituksena on purkaa tiedonhankintavaiheen tuloksia helpommin käsiteltäviksi. Tekijät eivät ole luonteeltaan yhdenvertaisia ja ne voidaan luokitella myös toisin. Seuraavan aukeaman taulukoissa havainnot on tarkemmin avattu esimerkkien avulla.

Palvelurakennetta suhteessa kaupunkitilaan tulee pohtia kokonaisuutena. Haastatteluista nousi esiin kysymys päihdehuoltoa järjestävän päivätoimintakeskus Sympin sijainnista Kontulan ostoskeskuksessa. Lisäksi palveluiden suhteet muihin vastaaviin palveluihin tulee tiedostaa. Tästä nostettiin esimerkki Itäkeskuksen päivätoimintakeskus Sympinestä ja sen sekä Stoaan läheisyydessä olevasta huumeiden myynnistä. Jos jokin palvelu kuitenkin lopetetaan, se ei tarkoita ongelman loppumista. Haastateltavat arvelivat, että jos Kontulan tai Itäkeskuksen päivätoimintakeskus Sympin lopetetaan, todennäköisesti käyttäjät vaihtavat paikasta toiseen, jolloin ongelmat vain vaihtavat paikkaa.

Ongelmien ja heikkojen kohtien esiin nostaminen on tarpeellista, jotta voidaan tiedostaa kehitettävät kohteet. Haasteena tässä on, että huonot uutiset kantavat kauemmas ja ne myös usein myyvät itsenä paremmin tiedostusvälineissä. Negatiiviset mielikuvat jäävät elämään ja siirtyvät kokemuksina ihmisiltä toisille. Positiivisten ominaisuuksien esiin nostaminen on vähintään yhtä tärkeää kehittämisen kannalta, jotta tunnustetaan jo nykyiset hyvät kehitysteemat, joiden ympärille voidaan jatkokehittää parempaa elinympäristöä.

Suunnittelussa on tärkeää hakea ratkaisuja ja kehitysehdotuksia nykytilan haasteisiin.

- Sosiaalinen valvonta kriittiset kohteet / mustat aukot: asuinrakennusten / asumisen etäisyydet eri kaupunkitiloista, ei yli 50 metriä.
- Asemien laadun nosto: siisteys, pintojen uusinta, valot.
- Sokkelomaisuus ja katvealueet asemansseuduilla pienemmiksi.
- Kameravalvontaa sinne, missä katveja ja jossa sen on todella mahdollista vähentää rikollisuutta.
- Matalat alikulut tasoon tai niiden uusiminen.
- Kaupunkitilan laatu: varusteet ehjiä, rakenteet ja ratkaisut viimeistelyjä. Otetaan huomioon koneellisen puhdistuksen vaatimukset.
- Vastuut: asukkailla mahdollisuus ottaa vastuuta.
- Sosiaalinen toiminta, osoitetaan ja ohjeistetaan tiloja käyttöön, kerrotaan niistä.
- Palveluiden suhde kaupunkirakenteeseen. Suositetaan ympäri- vuorokautista toimintaa ja toimintojen sekoittamista.

Yhteenvetona voidaan todeta, että suunnittelualueella on sekä haasteita että vahvuuksia ja positiivisia tekijöitä. Vahvuuksia korostamalla alueen omalaatuinen identiteetti vahvistuu. Näitä tulee erityisesti jatkokehittää sekä systemaattisesti viestittää myös ulospäin. Seuraavan aukeaman kaavioihin on koottu vahvuuksia suunnittelualueelta nykytilassa sekä listattu tiedonhankinnan perusteella potentiaalisia teemoja.

YHTEENVETOKAAVIO: VAHVUUDET JA HAASTEET

Vahvuudet	Esimerkit, nostot
Kaupunkirakenne	
Hienoja ja viihtyisiä yksittäisiä viheralueita	Aarrepuisto, Leikkipuisto Lampi, vehreät asuinalueet
Tasapainoista ja väljää lähiörakentamista	Kontulan 60-luvun puistomaiset kerrostalovaltaiset asuinalueet, jotka ovat ehtineet kehittyä omaleimaisiksi
Lähimetsät	Mellunmäki
Rauhallisuus	Mellunmäki
Asuminen	
Edulliset asumiskustannukset	Asumiskustannukset keskimääräisesti edullisemmat kuin muualla Helsingissä Esimerkiksi Mellunmäen metroaseman lähistöllä sijaitsevien yksiöiden ja kaksioiden vuokratiltojen markkinoinnin mediaaniaika on vain kuusi päivää Puolet alueen asunnoista poistuu vuokramarkkinoilta alle viikossa
Joukkoliikenne	
Metro	Metroasemat keskeisillä paikoilla, Kontula ja Mellunmäki
Linja-autot	Linja-autoliikenne lähellä metroa, poikittaisliikenne
Identiteetti	
Kontula	Rosoinen ja vahva, luonnollinen, elämänmakuinen, monikulttuurinen
Mellunmäki	Luonnonläheinen
Palvelut	
Julkisia palveluita paljon lähellä	Kontulan ostoskeskus, useita kaupungin palveluita lähellä
Pienyrittäjyyttä	Kontulan ostoskeskus, pieniä vuokratiloja lähellä kuluttajia
Yksityisiä palveluita lähellä	Kontulan ostoskeskus, useita päivittäistavarakauppoja lähekkäin
Toiminta ja kulttuuri	
Liikuntaseurat	Erittäin aktiivisia toimijoita, joilla hyvät käyttäjämäärät
Skeittaaminen	Vuoden ympäri käytettävät tilat, jotka ovat aktiivisessa käytössä
Aktiivista omaehtoista kehittämistä	KontuFestari, Kontula Film Festival, Kontula Electronic, Kontula Book City, Lähiöfest, Kontula kesäpäivä, OstariFestari, Vetoa ja voimaa Mellunkylään jne.

Haasteet	Esimerkit, nostot
Turvallisuus	
Rikollisuus	Rikokset ja häiriökäyttäytyminen korostuu Kontulan ostoskeskuksella
Sosiaalinen valvonta	Sosiaalinen valvonta puutteellista ja lisää turvattomuutta Kyseiset paikat sijaitsevat usein asutuksen ja keskuksien väliin jäävällä alueella
Roskaisuus, epäsiisteys ja kunto	Epäjärjestys ja epäsiisteys ruokivat itseänsä ja lisää turvattomuuden tunnetta Korostuu liikennepaikoilla
Kaupunkirakenne	
Väylät, alikulut	Alikulut asemien luona vaativat kehittämistä Osa alikuluista matalia ja pimeitä Osa väylistä ei jatkuvia ja epäjohdonmukaisia
Välineiden ja varusteiden laatu	Osa rikkiäisiä, vanhoja
Valaistus	Valaistus osin puuttuu tai se on rikottu Tunnelmat kolkkoja paikoitellen
Metroasemat	Kunto pinnoissa ja rakenteissa vaikuttaa epäsiistiltä Arkkitehtuuri suhteellisen ankeaa asemilla
Eriytyneisyys	
Työttömyys	Mellunkylän alueella Helsingin keskiarvoa enemmän työttömyyttä

YHTEENVETOKAAVIO: VAHVUUKSIEN HYÖDYNTÄMINEN TULEVAISUUDESSA

Kaupunkirakenne

Hienoja yksittäisiä viheraluita
Tasapainoista ja suhteellisen väljää rakentamista
Mittakaava

Asuminen

Kohtuulliset vuokrat ja asumiskustannukset

Metro- ja linja-autoliikenne

Toimivat liikennejärjestelyt

Identiteetti

Rosoinen ja vahva
Luonnollinen
Elämänmakuinen
Mutkaton

Nykytilan vahvuudet

*tekijöitä, joita tulee
vaalia ja tukea*

Palvelut

Paljon erilaisia palveluita lähellä
Pienyrittäjyyttä
Kontulan ostarin palvelut lähellä
Kaupungin palveluita ja kehittämistä
Kirjastojen toiminta ja paikka asukkaille
Nuorisotalojen toiminta
Seurakuntien toiminta

Toiminta ja aktivismi

Liikuntaseurat
Aktiivista omaehtoista kehittämistä
Kontula Film Festival
Kontula Electronic
Kontula Book City
LähiöFest
Kontulan kesäpäivä
Mellunmäen kevättrieha
Ostarifestarit
Vetoa ja voimaa Mellunkylään

Liikkuminen ja saavutettavuus

Opastus ja liikenneväylät ovat yhdenmukaiset ja kattavat
Kävely, pyöräily ja julkinen liikenne keskiössä
Kaupunkipyörät osa liikkumista Mellunkylässä
Liikennejärjestelyt ja saavutettavuus poikittaisliikenteessä vielä parempi
Mellunkylän liikenteellinen saavutettavuus monipuolinen
Raidejokeri ja Vantaan ratikka kytkevät alueet saumattomasti ympäröivään kaupunkiin
Alikulut ja reittien solmukohdat korjattu

Kaupunkirakenne ja laatu

Selkeämmät ja laadukkaammat kaupunkitilat
Tilojen omistajuus ja sosiaalinen valvonta parempaa
Uudis- ja korjausrakentamista tehdään kohdennetusti parantaen nykytilaa
Puistojen potentiaali hyödynnettävissä paremmin eri tapahtumien järjestämisessä
Kylmien julkisivujen määrää vähennetty ja tiloja tietoisesti tehty avoimiksi
Metroasemat kunnostettuja ja siistejä

Tulevaisuuden potentiaali

*tekijöitä, joihin panostamalla
saadaan lisää positiivista kehitystä*

Toimintapohjan laajentaminen ja tukeminen

Eri kaupunginosat tekevät enemmän yhteistyötä keskenään
Tapahtumien lisäksi yhteinen paikallisten aktiivinen osallistuminen
Tapahtumaluonteisuus ja pitkäaikainen kehittäminen tukevat toisiaan

Identiteetti, joka viestittää positiivista sanomaa

Alueella järjestetään ainutlaatuisia kulttuuritapahtumia
Alueidentiteetti: monikulttuurinen, demokraattinen, avoin ja tasa-arvoinen
Tuodaan eri kulttuurit vahvasti näkyviin

Asuminen ja eläminen on tasapainoista

Alueesta muodostuu entistäkin halutumpi paikka asua lapsiperheille
Turvallisuuden tunne on parantunut ja viihtyisyys kasvanut kaikissa käyttäjäryhmissä
Maahanmuuttajien osaamista hyödynnetään enemmän
Sosiekonominen tasa-arvo parantunut muuhun kaupunkiin nähden

Palvelut tukevat alueellista elämää ja luovat vetovoimaa

Palveluiden jakautuminen myös uusille joukkoliikennepaikoille
Yksityisen palveluliiketoiminnan monipuolistuminen
Pienyrittäjyyttä, pienet putiikit ja erikoistarjonta

3

KEHITTÄMISVISIO

Analyysien ja vuorovaikutuksen pohjalta tarkastelualueen kävely- ja pyöräilyreiteille sekä keskeisille kaupunkitiloille on laadittu visio. Tiivistyvän kaupunkirakenteen painopisteitä on tarkasteltu kävely- ja pyöräily-ympäristön kehittämisen kannalta. Kehittyvän alueen virkistysalueiden rajoja ja yhteyksiä tulee selkeyttää, jotta niiden asema säilyy ja paranee tiivistävässä kaupunkirakenteessa. Visiossa on pohjana Helsingin kaupungin työnaikainen suunnitelmien tilanne.

Visio esitellään tarkemmin eri teemojen kautta. Yleispiirteiset kaavioesitykset antavat suuntaviivoja asemakaavoitukselle ja ehdottavat toimenpiteitä tunnistettujen keskeisten ulkotilojen sekä reitistön johdonmukaisen rakenteen, hierarkian ja eri tyyppisten profiilien kehittämiseksi. Vision reitit, toiminnot ja ulkotilojen kehitysideat ovat suuntaa-antavia ja tulevat tarkentumaan alueen suunnittelun edetessä.

KOOSTE ANALYYSIN JA VUOROVAIKUTUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSISTÄ

SWOT

Koko suunnittelualueesta

Vahvuudet

- Hyvä saavutettavuus Helsingin keskustasta
- Sijainti kahden vihersormen välissä, monipuolinen maisema ja hyvät virkistysmahdollisuudet
- Lähipuistot: Mellunkylänpuro ja Aarrepuisto
- Kontulan aseman ostoskeskuksen mittakaava
- Metsäkaupunki, jossa luonto on lähellä
- Metroasemansetujen kattavat palvelut
- Monipuolinen ja kansainvälinen väestörakenne
- Kohtuulliset asumiskustannukset
- Paikallisidentiteetti, aktiivisuus

Mahdollisuudet

- Mellunkylän- ja Mustapuron laaksojen kehittäminen virkistysalueina
- Metroasemien muodostamat oman identiteetin omaavat aluekeskukset
- Täydennysrakentaminen metsälähiöiden ominaispiirteitä kunnioittaen ja arvokkaita piirteitä vahvistaen
- Kontulantien ja Länsimäentien kehittäminen katuna ja liittäminen muuhun kaupunkirakenteeseen
- Puistot ja aukiot alueen vetovoimaisuuden kohottajana
- Pysähtymispaikkojen lisääminen

Heikkoudet

- Keskusten kytkeytyneisyys muuhun kaupunkirakenteeseen heikko: kulkuyhteydet sekä visuaaliset yhteydet eri alueiden väleillä ovat puutteelliset
- Liikenteen estevaikutus: ylileveät tiet/katutilat, metrorata, voimajohtolinjat toiminnallisina ja visuaalisina esteinä
- Sokkeloisuus, eri tasot
- Sosiaalisen kontrollin puute
- Ulkotilojen toiminnallinen yksipuolisuus
- Mellunmäen metroaseman laaja autopysäköintialue
- Eri ihmisryhmien kokema turvattomuuden tunne
- Tilojen epäsiisteys ja materiaalien alhainen laatutaso
- Paikkaan sitoutumattomuus

Uhat

- Näkymien ja epävirallisten kulkuyhteyksien katkeaminen täydennysrakentamisen takia
- Ulkotilojen ja viheralueiden tason epätasainen jakaantuminen
- Paikallisille tärkeiden ”epäpaikkojen” hävittäminen täydennysrakentamisen takia
- Eriytyminen ja sosiaaliset ongelmat
- Ongelmakäyttäytymisen kasaantuminen
- Kantaväestön poismuutto

VETOVOIMATEKIJÄT - ANALYYSIN JA VUOROVAIKUTUKSEN YHTEENVETO

Vetovoimatekijät nyt

Kontulan asemanseutu päiväsaikaan
Kontulan aseman ostoskeskuksen mittakaava
Monipuoliset keskuksat kivijalkaliiketoineen, kattavat palvelut
Paikallisidentiteetti
Monipuolinen kaupunkirakenne

Koulut ja niihin liittyvät liikuntapuistot
Hyvä saavutettavuus
Viherverkosto ja puistot: Suopuisto, Aarrepuisto
Vehreä yleisilme

Monipuolinen väestörakenne
Kansainvälisyys
Asukkaiden ruohonjuuritason aktiivisuus
Kohtuulliset asumiskustannukset
Suvaitsevainen ilmapiiri
Ympäristössä näkyvä kulttuuri (katutaide ym.)

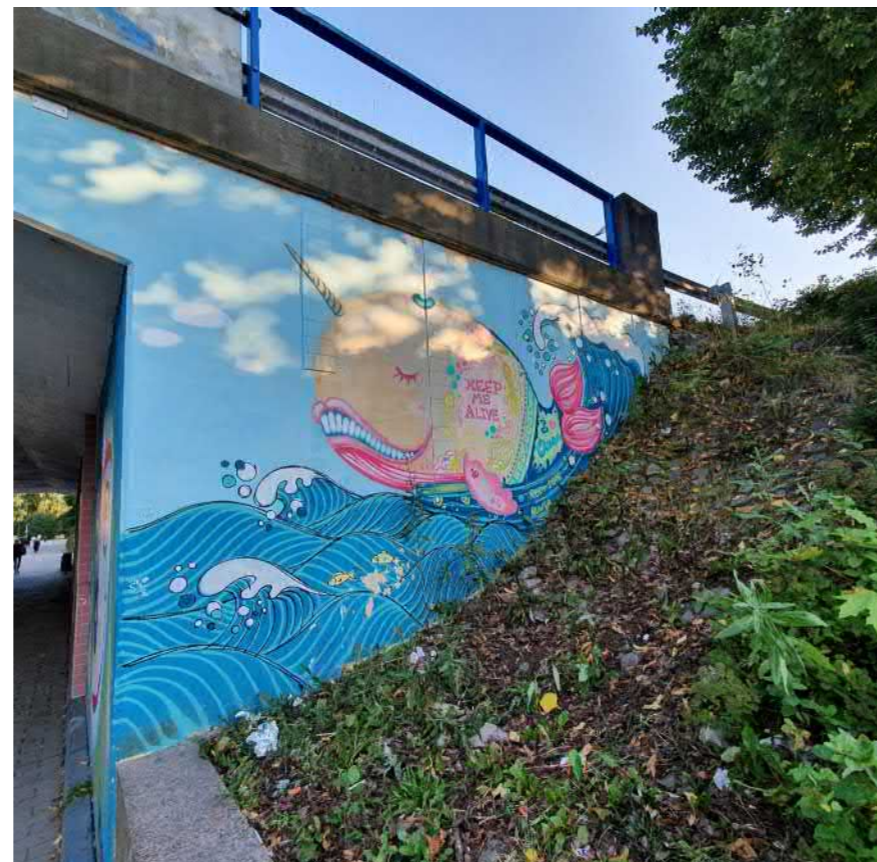
Viherverkosto: sijainti kahden vihersormen (Viikki-Kivikko ja Itä-Helsingin kulttuuripuisto) välissä, monipuolinen maisema ja hyvät virkistysmahdollisuudet
Metsäkaupunki: luonto lähellä ja suuret puut maisemassa
Asukaspuistot

Kontulankaarella lamellitalojen seinät on koristeltu muraaleilla.

Kontula mukailee metsälähiöideologian periaatteita. Kotikonnuntie.

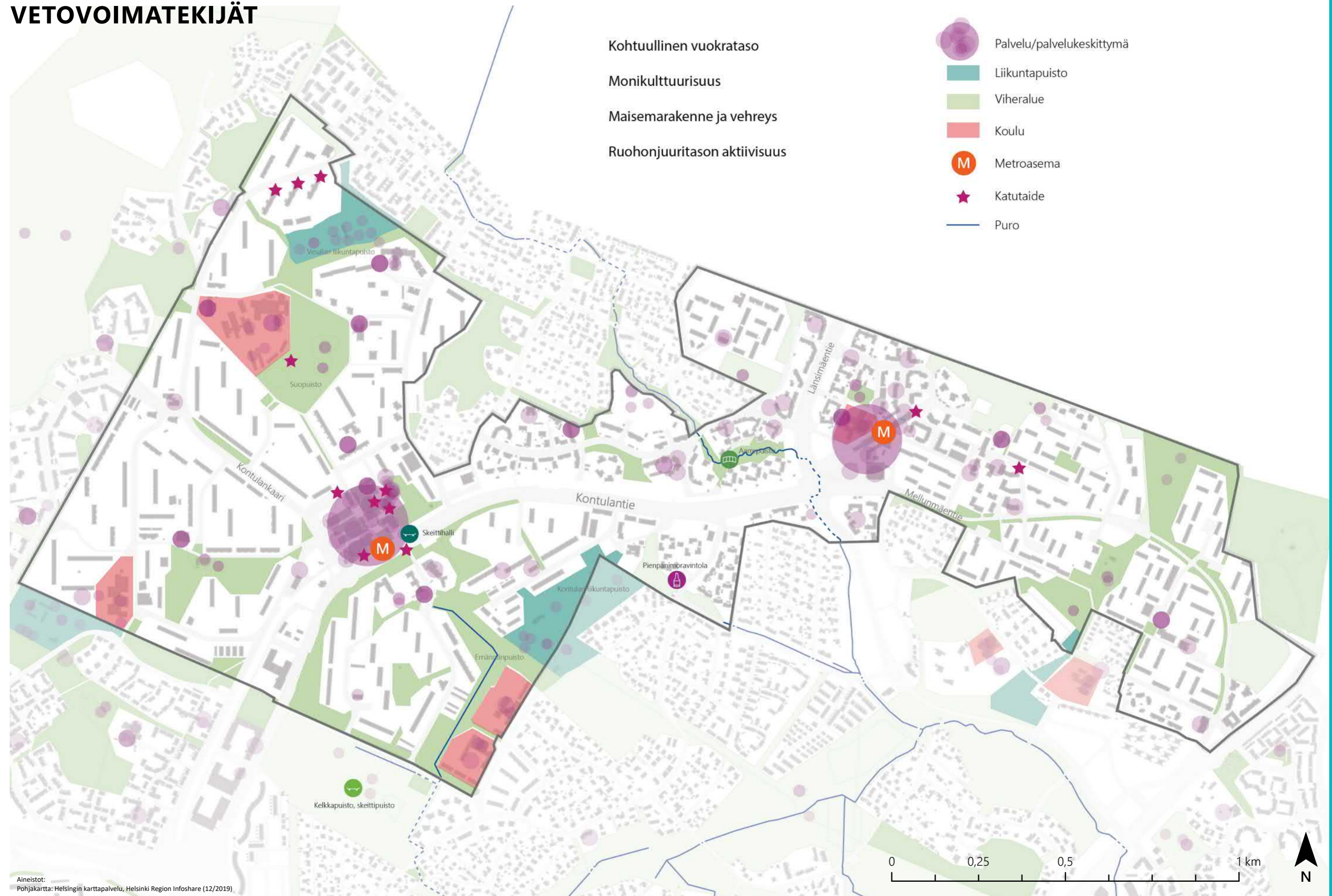
Emännänpolun alikulkua on pirstetty katutaidehankkeella.

Alueen läpi kulkeva Mellunkylänpuro pirstää useita puistoalueita.

VETOVOIMATEKIJÄT

KEHITTÄMISTARPEET - ANALYYSIN JA VUOROVAIKUTUKSEN YHTEENVETO

Yhteenvettoa eri tekijöiden summista

- Turvallisuuden puute
- Eriytyminen ja sosiaaliset ongelmat
- Ongelmakäyttäytymisen kasaantuminen
- Sosiaalisen kontrollin puute
- Keskusten kytkeytyneisyys muuhun kaupunkirakenteeseen heikko
- Paikkaan sitoutumattomuus
- Tilojen epäsiisteys ja materiaalien alhainen laatutaso
- Kantaväestön poismuutto
- Eri ihmisryhmien kokema turvattomuuden tunne

Alueen epäsuotuisaa kehitystä mahdollisesti tukevat fyysiset rakenteet

- Kävely- ja pyöräliikenteen risteykset eri tasoissa autoliikenteen kanssa
- Katvealueita rakenteiden ja kasvillisuuden takia
- Valaistuksen epätasaisuus
- Vaaratilanteita kävelijöiden ja pyöräilijöiden kohdatessa
- Vaarallisia oikoreittejä tasossa ajoradan yli
- Sokkeloisuus, eri tasot

Leveät ja epämääräisesti rajautuvat katutilat ja julkiset ulkotilat

- Eivät houkuttele pysähtymään
- Sosiaalinen kontrolli epätasainen
- Ei selkeää reitistöä pyöräilijöille
- Heikko opastus
- Liikenteen estevaikutus: ylileveät tiet/katutilat, metrorata, voimajohtolinjat toiminnallisina ja visuaalisina esteinä
- Mellunmäen metroaseman laaja autopysäköintialue

Palveluiden keskittyminen

- Kontulan asemansuudella monipuoliset palvelut
- Mellunmäen asemansuudella pienempi valikoima palveluita
- Keskusten kytkeytyneisyys muuhun kaupunkirakenteeseen heikko
- Ulkotilojen toiminnallinen yksipuolisuus

Keskusten eriytyminen muusta kaupunkirakenteeseen

- Asuminen ja palvelut erikseen
- Sosiaalisen kontrollin puute

Ali- ja ylikulut sekä leveät väylät jakavat aluetta sekä muodostavat reittien varteen epäjatkuvuuskohtia. Kuva Aarteenetsijänsillalta.

Alikulkujen läheisyydessä sosiaalinen kontrolli on heikkoa, mikä lisää koettua turvattomuutta. Kuva Emännänpolun alikulun päästä.

Useat ulkotilat kaipaavat lisää virikkeellisyttä. Kuva Mellunmäen metroasemalta.

Alueen yleisilme on paikoin epäsiisti ja opastus heikkoa. Kuva Kontulan metroaseman edustalta.

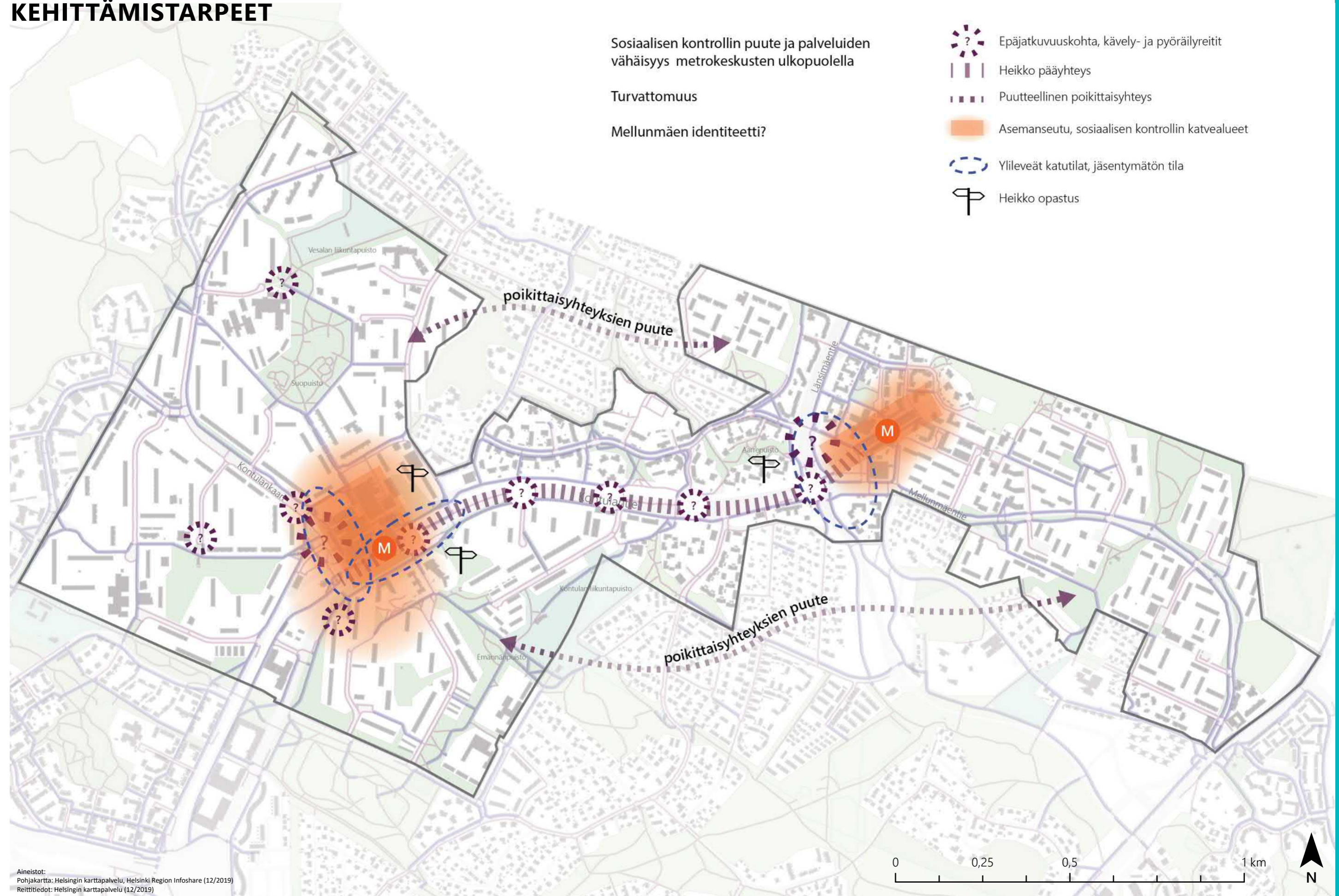
KEHITTÄMISTARPEET

Sosiaalisen kontrollin puute ja palveluiden vähäisyys metrokeskusten ulkopuolella

Turvattomuus

Mellunmäen identiteetti?

- Epäjatkuvuuskohta, kävely- ja pyöräilyreitit
- Heikko pääyhteys
- Puutteellinen poikittaisyhteys
- Asemanseutu, sosiaalisen kontrollin katvealueet
- Ylileveät katutilat, jäsentymätön tila
- Heikko opastus

Aineistot:
 Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare (12/2019)
 Reittitiedot: Helsingin karttapalvelu (12/2019)

VISIOSUUNNITELMA

VISIO

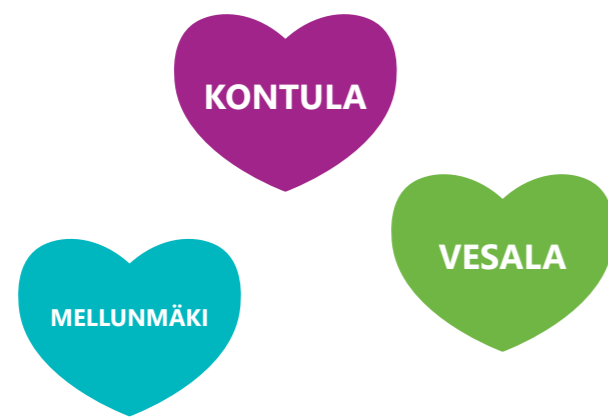

- Kehitettävä kävelyreitti
- Kehitettävä pyöräilyreitti
- Kehitettävä julkinen ulkotila ja liikumisen solmukohta
- Kehitettävät virkistysyhteydet
- Alueen viherverkosto
- Suunnitellut raitiotieyhteydet
- Kehitettävät asemaseudut ja palvelukeskukset
- Kehitettävä katualue
- eritasoristeysten kehittäminen
- täydennysrakentamispotentiaalin tutkiminen

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare (12/2019)

VISIO

Mahdollisuuksien Mellunkylä

Identiteetti

- Kulttuurihistorian säilyttäminen
- Asukkaiden mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä kasvattaa vastuu ympäristöstä
- Tilan hahmottaminen ja tilassa orientoituminen

Viihtyisyys

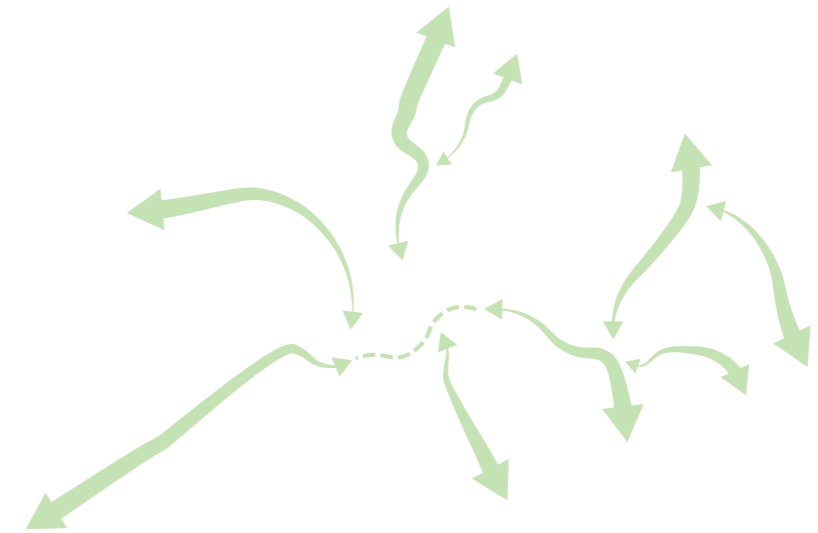
- Mittakaava ja tilan monipuolisuus
- Kasvillisuus lisää houkuttelevuutta ja mm. laskee stressitasoa
- Istuskelupaikat houkuttelevat istumaan ja tarkkailemaan ohikulkijoita
- Laadukas ja yksityiskohdat huomioiva suunnittelu ja ylläpito, mm. valaistussuunnittelu.

Turvallisuus

- Sosiaalinen kontrolli
- Yhteiset pelisäännöt ja järjestys
- Ei kaupunkia moottoriajoneuvojen ehdoilla

VISIO

Vetovoimatekijät ja kehityskohteet tulevaisuudessa

Asemanseudut

- Eri asukasryhmien kokoontumispaikkoina
- Julkisten ulkotilojen kehitys väliaikaisilla ja pidemmän aikavälin toimenpiteillä

Urbaani katuverkko

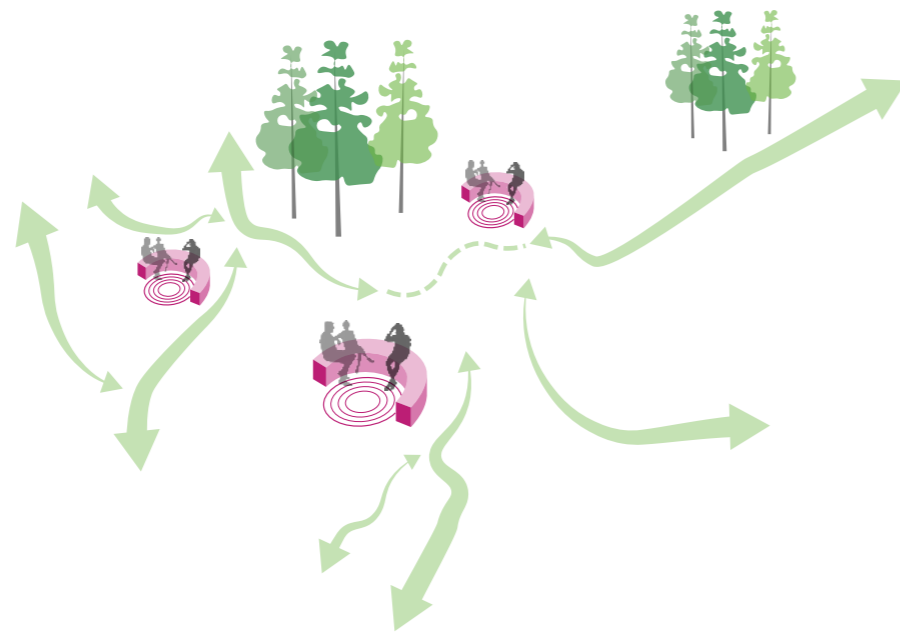
- Pääkatujen kehittäminen ja täydennysrakentamispotentiaalin tutkiminen
- Kävely- ja pyöräreittien aseman nostaminen
- Kävelyn ja pyöräilyn reittien solmukohtien sujuvoittaminen

Vehreä virkistysreitistö

- Virkistys- ja viheryhteyksien kehittäminen
- Kävely- ja pyöräreittien aseman nostaminen
- Kävelyn- ja pyöräilyn reittien solmukohtien sujuvoittaminen

VISIO - TEEMAT

Vision tarkempi tilallinen tarkastelu jakautuu neljään teemaan.

Kaupunkitilat ja viheralueet

Kävelyreitit

Kaupunkitilan kehitys ja tiivistäminen

Pyöräilyreitit

VISIO - HUOMIOITAVAT OSATEKIJÄT

Mittakaava

- Virikkeellinen kaupunkitila ihmisen mittakaavassa
- Jalankulun ja pyöräilyn ehdoilla kehittäminen

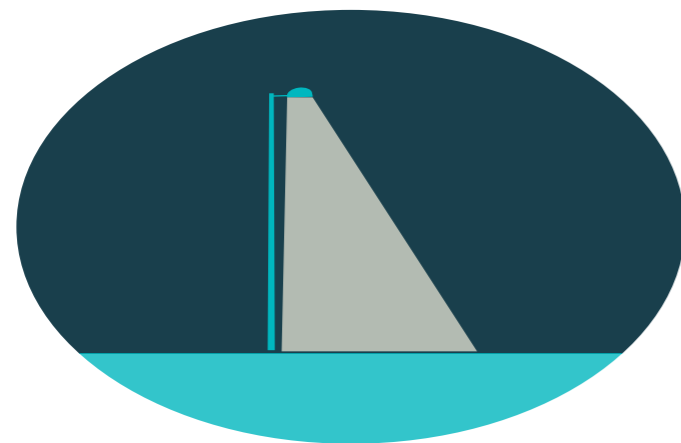
Kasvillisuus

- Vihreän yleisilmeen säilyminen
- Viihtyvyyden ja turvallisuuden tunteen edistäminen

Opastus

- Eri käyttäjien huomiointi
- Alueen sisäisten reittien sujuvoittaminen

Valaistus

- Koetun turvallisuuden vahvistaminen
- Ympäri vuotinen ja -vuorokautinen käyttö

Taide

- Alueen identiteetin vahvistaminen
- Asukkaiden osallistaminen

Pysähtymispaikat

- Eri käyttäjäryhmien tarpeet
- Oleskelun ja viihtymisen mahdollistava kaupunkitila

KAUPUNKITILAT JA VIHERALUEET

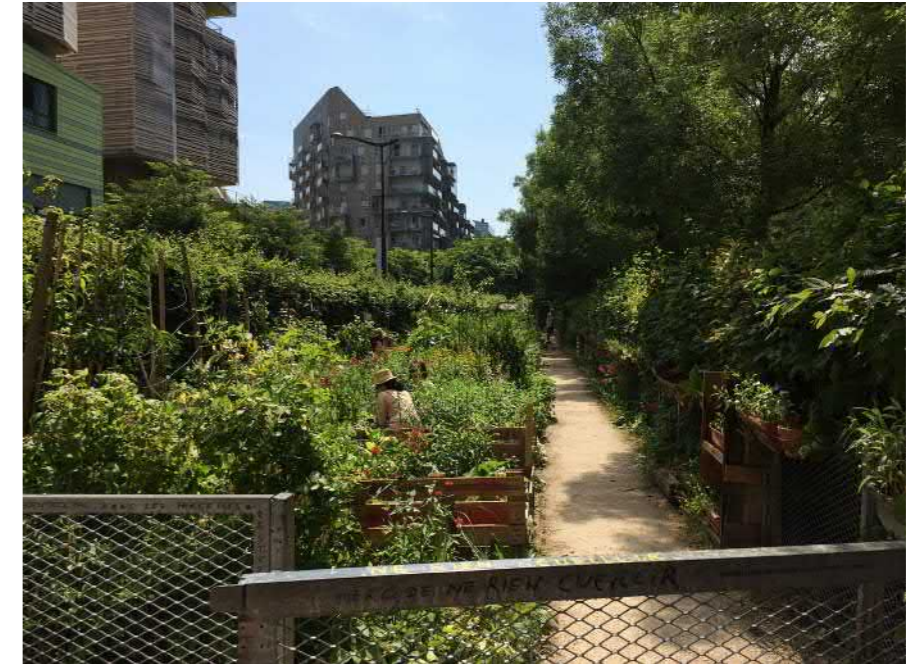
Tulevaisuuden Mellunkylässä on virikkeellinen ja vihreä virkistysverkosto, joka mahdollistaa asukkaille hyvät ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet. Alueen läpi kulkee viherlinja, jota pitkin verkosto jatkuu Kivikkoon.

Alueella on useita helmikohteita, kuten urheilupuistot, Suopuisto sekä Aarrepuisto. Aarrepuiston läpi virtaavan puron elämyksellistä roolia voidaan korostaa ennallistamalla puron putkitettu osuus.

Alueen metroasemat ovat alueen kaksi keskeisintä elävää kaupunkitilaa. Näiden välimaastoon muodostuu pienempi solmukohta.

Mellunmäen metroaseman edustan aukio voi mahdollistaa monenlaisia tapahtumia ja toimintoja. Kuva on Zürichistä.

Metsälähiössä julkisen ja yksityisen ulkotilan raja on usein häilyvä ja metsäiset pihat liukuvat viheralueille. Tiivistyvän kaupunkirakenteen myötä korttelien ja puistojen reunavyöhykkeille voidaan sijoittaa esimerkiksi puolijulkisia kaupunkiviljelyalueita. Kaupunkiviljelytoiminta voi luoda uutta yhteisöllisyyttä alueelle ja mahdollistaa asukkaiden vaikuttamisen lähiympäristönsä ilmeeseen.

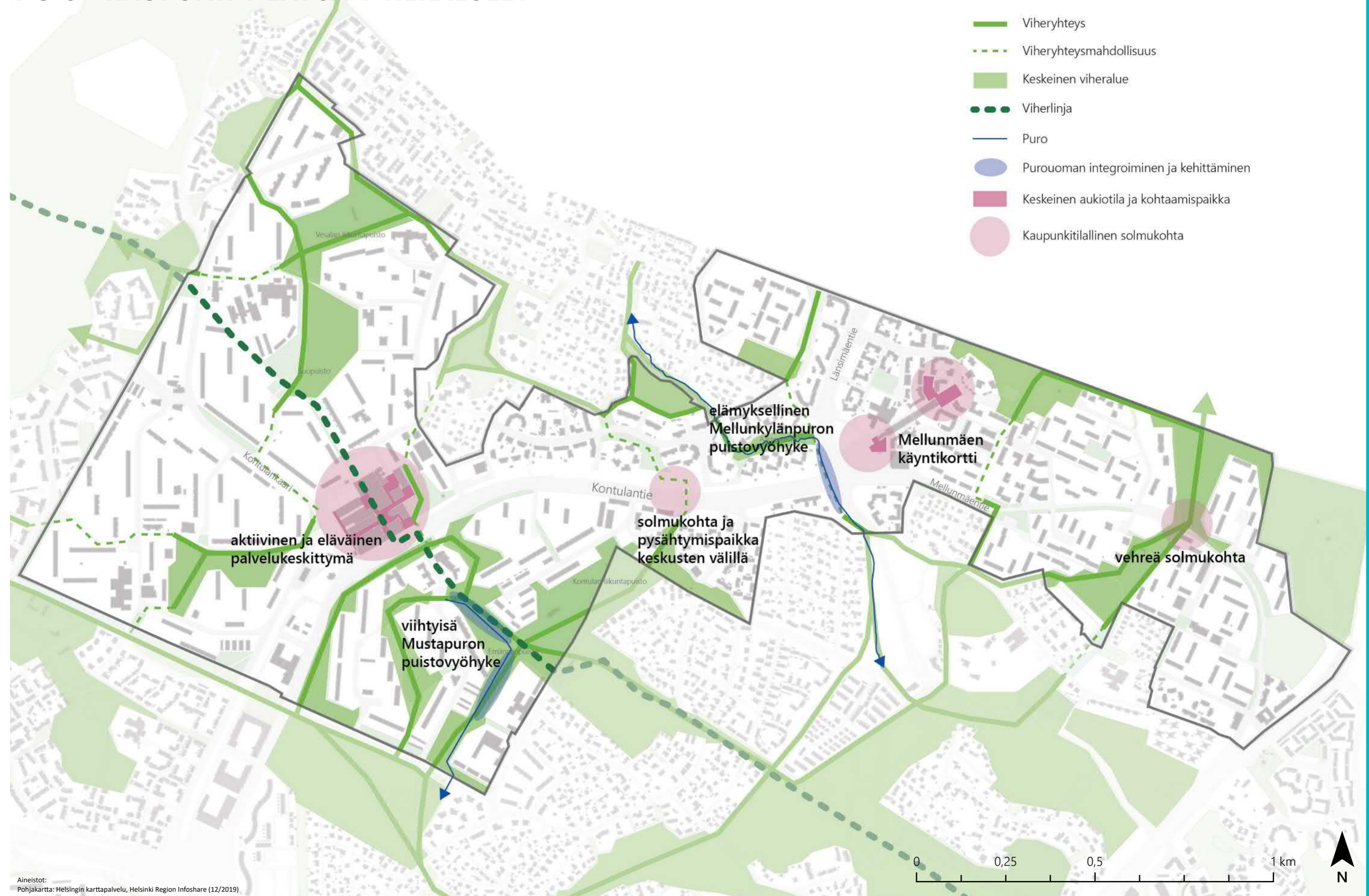

Veden käyttö leikkipuistoissa luo monimuotoisempaa leikkiympäristöä lapsille.

Toimintojen sijoittaminen kävelyreittien rinnalle lisää sosiaalista kontrollia ja luo paikkoja reittien varrelle. Kuva on Pariisista.

VISIO - KAUPUNKITILAT JA VIHERALUEET

KAUPUNKITILAN KEHITYS JA TIIVISTÄMINEN

Pääkaupunkiseudun kasvu heijastuu myös Mellunkylään. Tuleva tiivistyminen ja urbanisoituminen sijoittuu etenkin joukkoliikennedyteyksiin varrelle. Mellunkylän alueella Raidejokeri 2, Vantaan ratikka sekä nykyinen metrolinja ovat kehitystä ohjaavia keskeisiä tekijöitä. Kontulankaaren sekä Länsimäen-, Kontulan- ja Mellunmäen teiden paikoin väylämaisissä katu ympäristössä on paljon potentiaalia kehittää niitä elävämpinä ja tiiviimpinä katutiloina, joissa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa on nostettu liikemismuotojen hierarkiassa.

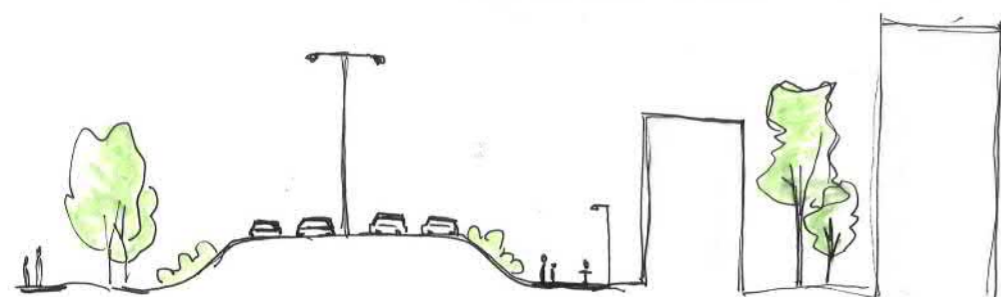
Kontulan paikoin pitkien ja yhtenäisten rakennusmassojen ja umpinaisten pohjakerrosten kehittämiseen sisältyy täydennysrakentamisen ja katutilan elävöittämisen kannalta mahdollisuuksia.

Raitioyhteydet kytkevät alueen joukkoliikenteen entistä paremmin Helsingin ja Vantaan laajuisiin verkostoihin. Hyvän saavutettavuuden kannalta ja elävien aseman seutujen ulkotilojen kannalta kaupunkirakennetta on hyvä tiivistää metroasemien tulevien raitiotiepysäkkien ympäristössä. Kuva on Strasbourgistä pikaraitiotien pysäkillä.

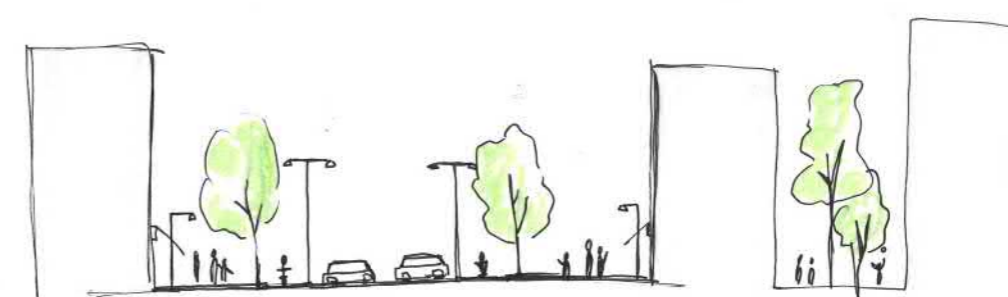

Alueen aukioita ja muita julkisia ulkotiloja voidaan elävöittää esimerkiksi kausikasvi-istutuksilla ja väliaikaisilla torikauppaa tai tapahtumia mahdollistavilla katoksilla. Kuva on aukiolta Strasbourgistä.

Tyypillinen tilanne Mellunkylän alueella nykyään

- Kevyt liikenne ja autoilu eroteltu toisistaan eri tasoille ali- ja ylikululla
- Leveät liikenneväylät, joita reunustavat viherkaistaleet

Tavoitetila

- Elävä ja tiivis kaupunkitila, jossa eri liikemismuodot ovat rinnakkain
- Laadukasta kaupunkivihreää reittien varrella

VISIO - KAUPUNKITILAN KEHITYS JA TIIVISTÄMINEN

KÄVELYREITIT

Kävely on tasa-arvoinen ja terveyshyötyjä tuova liikuntamuoto. Suunnittelualueen asukkaat ja alueella vierailevat kävelevät eri reittejä ja eri syistä. Tämän työn visiossa kävelyreitiprofiilit on jaettu asiointi-, koulu- ja virkistysreitteihin. Visio pyrkii vastaamaan alueen moninaisen asukaskunnan, kuten iältään ja kulttuuritaustaltaan erilaisten ihmisten, tarpeisiin eri reittiprofiileilla. Eri reittiprofiilit muodostavat alueelle aiempaa monipuolisemman verkoston, jolla on selkeä hierarkia.

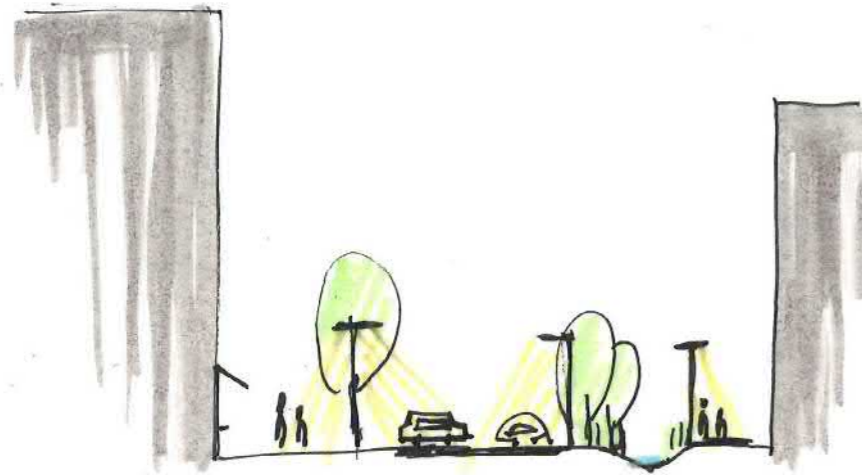

Kävelyreittien tunnistettavuutta ja elämyksellisyyttä voidaan vahvistaa esimerkiksi omaleimaisella valotaiteella. Kuva on lontoolaiselta puistokäytävältä.

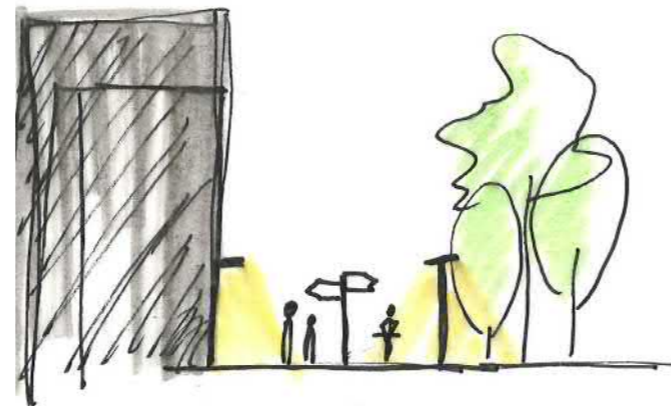
Kävelyreittien varrelle voidaan luoda suojaisia pysähtymispaikkoja sijoittamalla penkkejä puuston lomaan. Kuva on Oslon Dronning Eufemias gate -kadulta.

Asiointireitti

Asiointireitit kulkevat kohti palvelukeskittymiä eli Kontulan ja Mellunmäen asemansetuja ja niiden välillä. Asiointireitit kulkevat erityisesti julkisen liikenteen solmukohtiin metroasemien sisäänkäynneille, joista liikutaan kohti Helsingin muita palvelukeskittymiä. Selkeä asiointireitti on Kontulantie, joka yhdistää Mellunmäen ja Kontulan metroasemansetut Myllypuron metroaseman palvelukeskittymään. Reittien elävöittäminen ja pysähtymispaikkojen luominen myös taiteen keinoin. Katupuut ja muu kasvillisuus tekevät reiteistä miellyttävämpiä.

Koulureitti

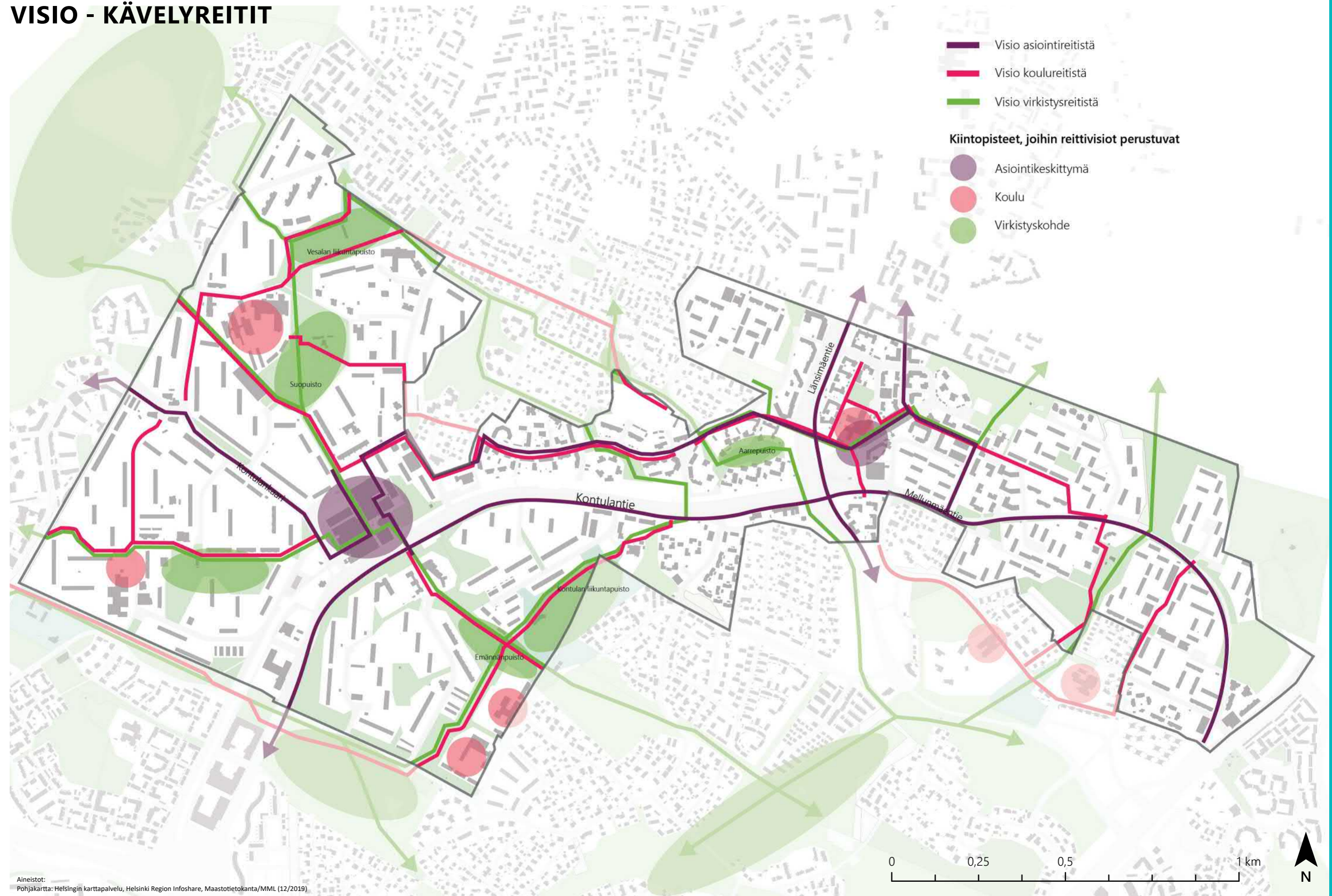
Koulureitit kulkevat kohti suunnittelualueen ja sen ympäristön kouluksia. Reiteillä kulkee erityisesti lapsia ja nuoria. Reittien tulee olla turvallisia ja selkeästi opastettuja, jotta eri kulttuuritaustoista olevat lapset kokevat koulumatkan miellyttävänä. Reitit kulkevat mahdollisuuksien mukaan erillään vilkkaasti liikennöidyistä kaduista kävely- ja pyöräilypainotteisessa ympäristössä. Opasteissa voidaan hyödyntää symboleja ja taiteen keinoja, jotta opasteet avautuvat myös vieraskielisille oppilaille. Reittien varrella olevat puistot houkuttelevat lapsia leikkimään ja liikkumaan. Koulureittejä kuljetaan myös hämärään aikaan, joten valaistuksella voidaan parantaa turvallisuudentunnetta ja orientoitumista.

Virkistysreitti

Virkistysreitit kulkevat alueen suurimmissa puistoissa ja niiden välisillä kapeilla puistokäytävillä. Suunnittelualueelta on mahdollisuus tehdä laajempia lenkkejä virkistysreiteille Viikki-Kivikon ja Itä-Helsingin kulttuuripuiston vihersormiin. Virkistysreiteillä kulkija haluaa irtaantua ja palautua arjesta. Virkistysreitistö tukee ihmisen arkiliikuntaa ja tarjoaa laajemmilla viheralueilla myös hiljaisuutta ja hämääryyttä. Vetovoimaisilla virkistysreiteillä kulkija voi kokea elämyksiä ja arjesta irtaantumista. Jotta kulkija löytää mielenkiintoisille virkistysalueille, tulee opastuksen olla selkeää eri käyttäjäryhmien kannalta. Virkistysreiteille voidaan sijoittaa sopivin välein pysähtymispaikkoja ja penkkejä sekä toiminnallisuutta tukevia rakenteita kuten ulkokuntoilulaitteita erityisesti asutuksen läheisyydessä. Valaistus tukee hämärän ajan virkistäytymistä, siten että reitin reuna-alueet valaistaan varsinaisen reitin lisäksi.

VISIO - KÄVELYREITIT

Aineistot:
Pohjakartta: Helsingin karttapalvelu, Helsinki Region Infoshare, Maastotietokanta/MML (12/2019)

PYÖRÄILYREITIT

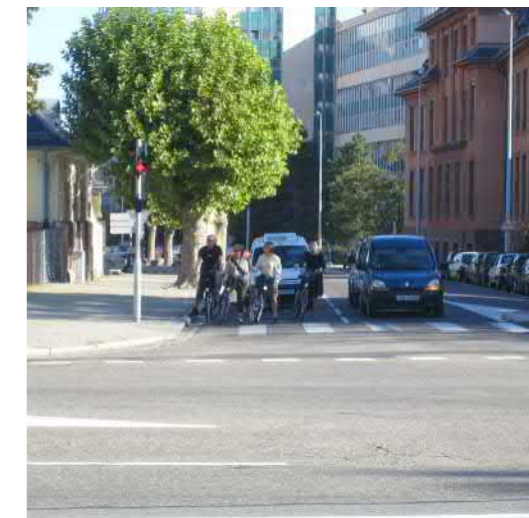
Pyöräily on tasa-arvoinen ja terveyshyötyjä tuova liikuntamuoto. Tämän työn aikana tehtyjen maastohavainnointien perusteella alueella pyöräillään verrattaen vähän. Tähän voivat olla syynä pyöräilyreitistön heikko asema alueen muiden liikumismuotojen rinnalla. Pyöräilyreitistön visio perustuu Helsingin kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkkoon (28.3.2018). Konsultti on visiossa tarkentanut ja täydentänyt yhteystarpeilla tavoiteverkon linjauksia. Suunnittelualueen asukkaat ja siellä vierailevat pyöräilevät alueella eri syistä. Tämän työn visiossa pyöräilyreitiprofiilit on jaettu pitkän matkan pyöräireitteihin, alueen sisäisen asioinnin pyöräilyreitihin ja virkistysreitihin. Visio pyrkii vastaamaan alueen moninaisen asukaskunnan, kuten iältään ja kulttuuritaustaltaan erilaisten ihmisten, tarpeisiin eri reittiprofileilla. Kaupunkipyöräverkoston laajentaminen suunnittelualueella on toivottavaa, jotta alueen palvelutaso olisi samalla tasolle muiden Helsingin metropysäkkien kanssa.

Autoliikenteestä erotettu pyöräily. Strasbourg.

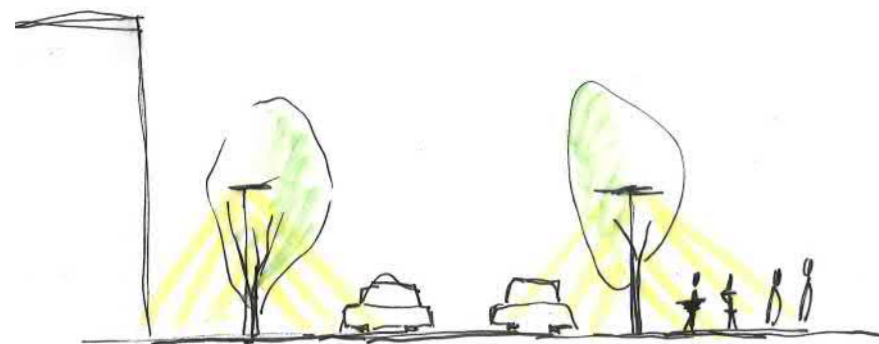

Tasoerolla kävelystä erotettu pyöräily. Rotterdam.

Pyöräiliikenne autoliikenteen yhteydessä. Strasbourg.

Pitkän matkan pyöräilyreitti

Pitkän matkan pyöräireitit yhdistävät Mellunmäen ja Kontulan metroasemien palvelukeskittymiä toisiinsa ja alueen ulkopuolisiin keskukseen kuten Myllypuroon ja Itäkeskukseen. Pitkän matkan pyöräireiteillä saatetaan kulkea arjen pyörteissä säässä kuin säässä töihin, kouluun tai harrastuksiin. Pitkän matkan pyöräilijä saattaa tehdä vapaaajallakin pitkiä ja vauhdikkaita lenkkejä. Pitkän matkan pyöräireiteillä on tärkeää risteysten ja pysähdysten vähyys, loivat maastonmuodot. Mahdollisuuksien mukaan reunakivellä muusta liikenteestä erotetut ja leveät pyöräkaistat sopivat nopeaan pyöräilyyn. Opasteet ja turvalliset ja selkeät risteysjärjestelyt ovat tärkeässä asemassa reiteillä.

Alueen sisäinen asiointireitti

Alueen sisäisen asioinnin pyöräireitit kulkevat nopeamman pyöräireitistön rinnalla suuntautuen alueen palvelukeskittymiin. Asiointireitit kulkevat äänimaailmaltaan ja autoliikenteeltään rauhallisemmilla reiteillä. Reitit kulkevat joko autokaistoilla tai erotettuina kävelytien rinnalla. Asiointipyöräilyn tekeminen helpommaksi kannustaa asukkaita pyöräilemään alueen sisäisiä matkoja autoilun sijaan.

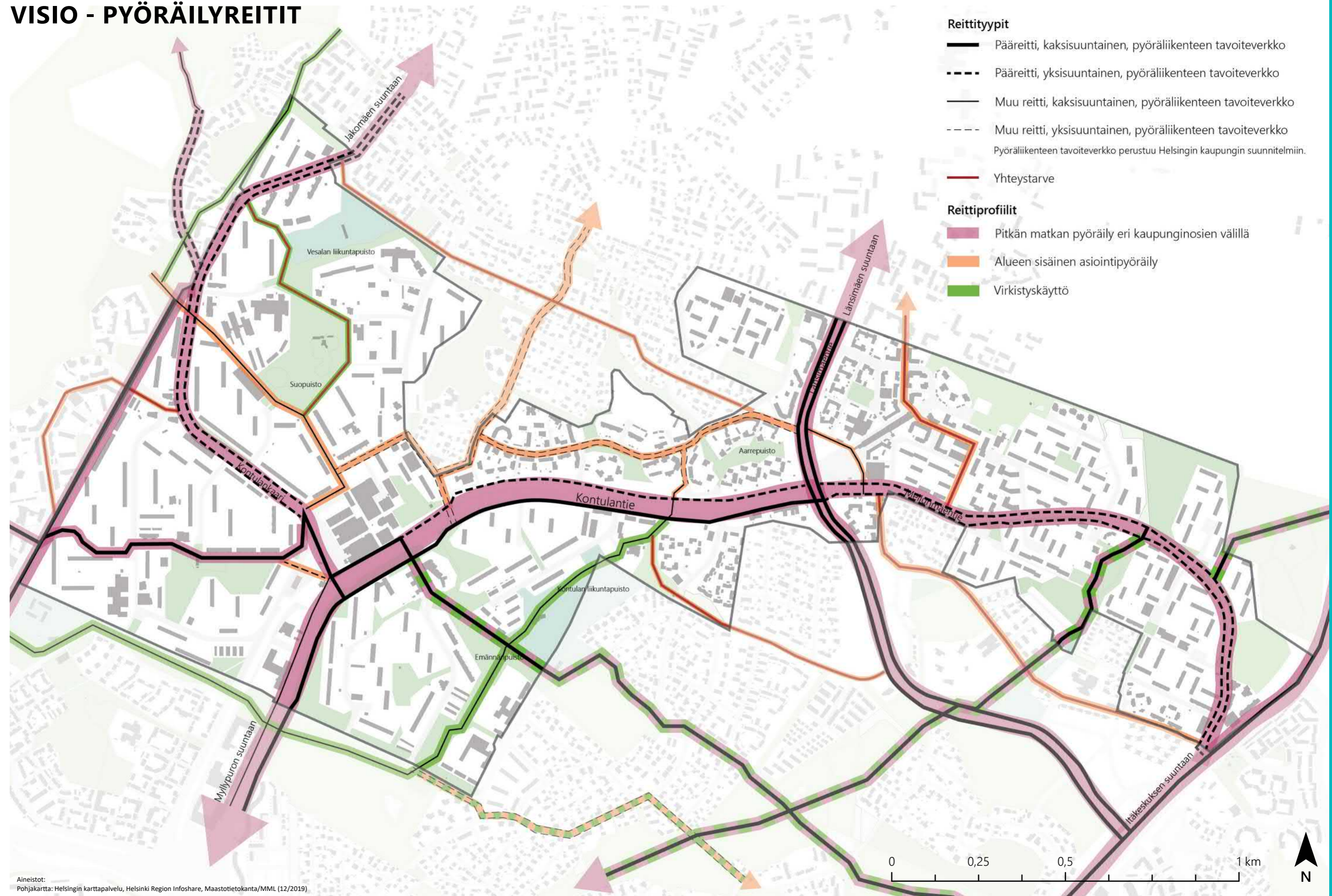
Virkistysreitti

Alueen viheralueverkosto tarjoaa mahdollisuuksia virkistäytymiseen pyöräillen reittejä pitkin tai maastossa. Virkistyspyöräily voi suuntautua lähipuistojen lisäksi läheisiin laajempiin vihersormien reitistöihin, jotka yhdistyvät seudullisiin virkistysreitihin. Lisäksi suunnittelualueen lounaispuolella oleva Kelkkapuisto on suosittu skeitti- ja BMX-pyöräilypaikka. Selkeä opastus on tärkeää virkistysreiteillä. Myös toimintojen visualisointi opasteisiin on toivottavaa, jotta ne houkuttelevat eri kulttuuritaustasta tulevia ihmisiä nauttimaan alueen sisäisistä ja läheisistä viheralueista.

VISIO - PYÖRÄILYREITIT

VÄLIAIKAISET KEHITYSEHDOTUKSET

MIKSI VÄLIAIKAISIA KEHITYSEHDOTUKSIA?

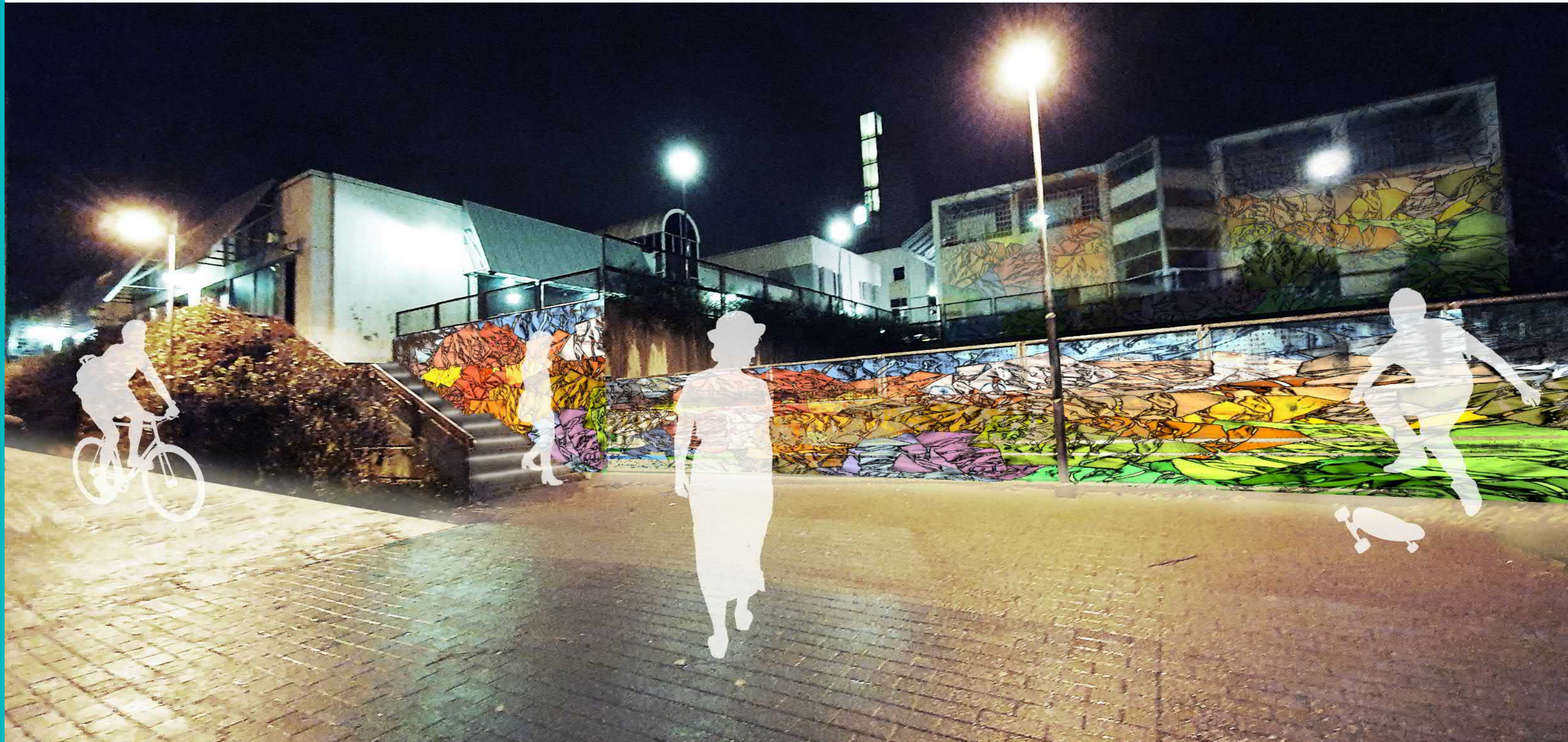
Mellunkylän kaupunki-uudistuksen myötä suunnittelualan kaupunkirakenne, liikennejärjestelmä ja palvelutarjonta tulevat kehittymään seuraavina vuosikymmeninä asemakaavoituksen ja tarkempien suunnitelmien edetessä. Väliaikaiset toimenpiteet ovat lyhyellä aikavälillä toteutettavia kehitystoimenpiteitä, joilla voidaan lievittää pitkän kaupunkikehityksen aikaisia vaikutuksia ja elävöittää alueen julkisia ulkotiloja. Jos osa toimenpiteistä koetaan onnistuneiksi ja toimiviksi myös osana tulevaisuuden kaupunki-kehityssuunnitelmia, voidaan ne säilyttää. Tällaisia pysyviä toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi valaistus- ja taidehankkeet.

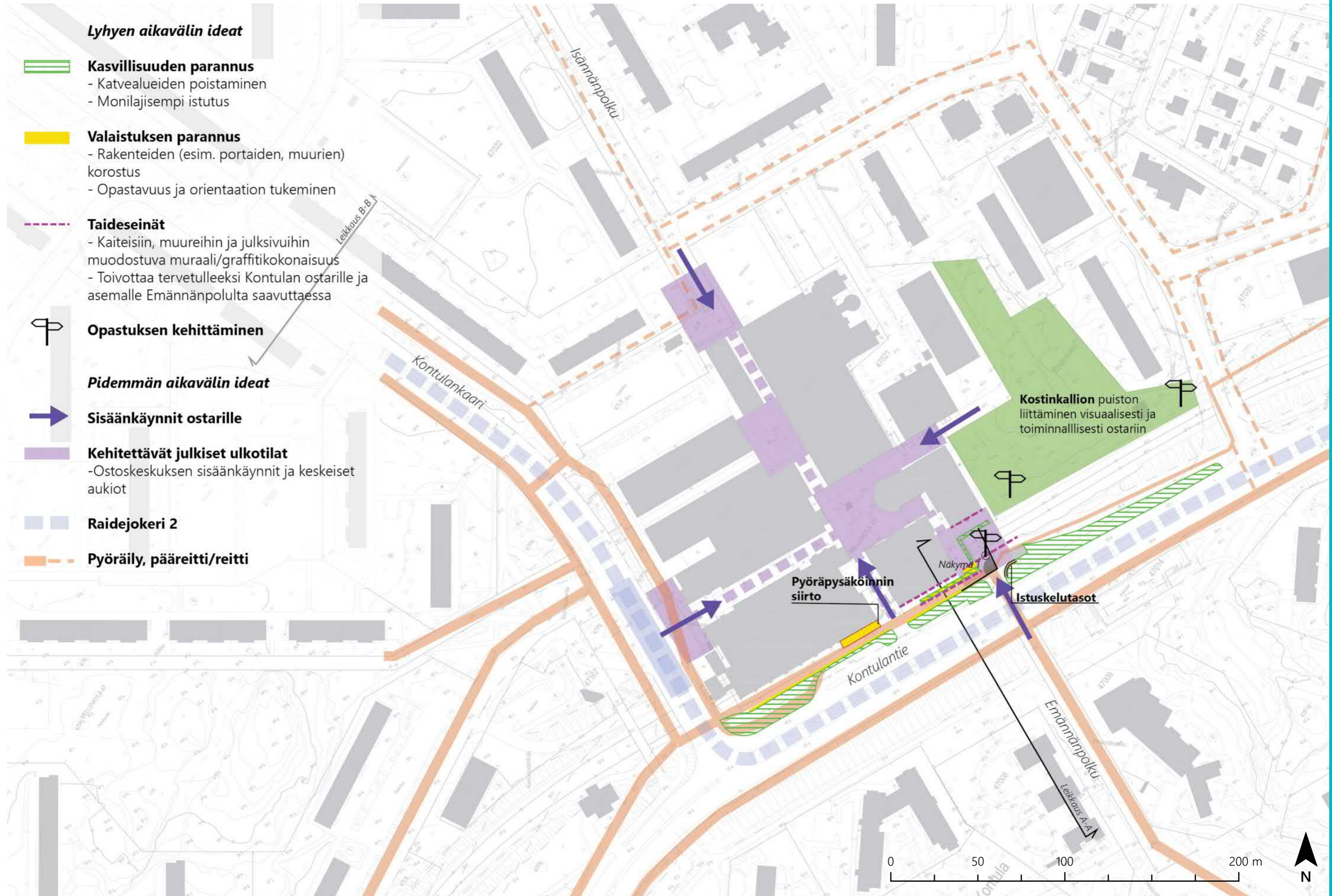
Tässä työssä väliaikaisia kehitysehdotuksia on esitetty Kontulan ja Mellunmäen metroasemaseuduille. Molemmat paikat ovat merkittäviä kävely- ja pyöräilyreittien ja joukkoliikenteen solmukohtia sekä niiden julkiset ulkotilat on tunnistettu työn aikana kehittämistä vaativiksi. Kehitysehdotuksia on havainnollistettu perspektiivikuvilla, asemapiirroksilla ja leikkaustarkasteluilla. Perspektiivikuvien paikoiksi valittiin Kontulassa Emännänpolun alikulun pohjoispää ja Mellunmäessä metroaseman eteläisen sisäänkäynnin edusta, sillä niissä on paljon potentiaalia väliaikaisten kehitysehdotusten toteuttamiselle.

KONTULA - VÄLIAIKAISET KEHITYSEHDOTUKSET

Kontulan asemanseutua voidaan elävöittää erilaisilla väliaikais-toimenpiteillä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää saapumiskohtiin, kuten alla kuvattuun Emännänpolun alikulun pohjoispäättyyn. Näkymäkuvassa on esitetty ehdotuksia miten alikulusta avautuva näkymän päätettä voitaisiin kehittää ja korostaa sen asemaa kaupunkirakenteen tärkeänä solmukohtana. Uusi katutaidekonsepti, valaistuksen elävöittäminen sekä kasvillisuuden ja istutusten karsiminen ja uusiminen tekevät paikasta viihtyisämmän ja lisäävät käyttäjien turvallisuuden tunnetta ympäristössä.

Lyhyen aikavälin ideat

- Kasvillisuuden parannus**
  - Katvealueiden poistaminen
  - Monilajisempi istutus
- Valaistuksen parannus**
  - Rakenteiden (esim. portaiden, muurien) korostus
  - Opastavuus ja orientaation tukeminen
- Taideseinät**
  - Kaiteisiin, muureihin ja julksivuihin muodostuva muraali/graffitikokonaisuus
  - Toivottaa tervetulleeksi Kontulan ostarille ja asemalle Emännänpöluilta saavuttaessa

Opastuksen kehittäminen

Pidemmän aikavälin ideat

- Sisäänkäynnit ostarille**
- Kehitettävät julkiset ulkotilat**
  - Ostoskeskuksen sisäänkäynnit ja keskeiset aukiot
- Raidejokeri 2**
- Pyöräily, pääreitti/reitti**

Kostinkallion puiston liittämisen visuaalisesti ja toiminnallisesti ostariin

Pyöräpysäköinnin siirto

Istuskelutasot

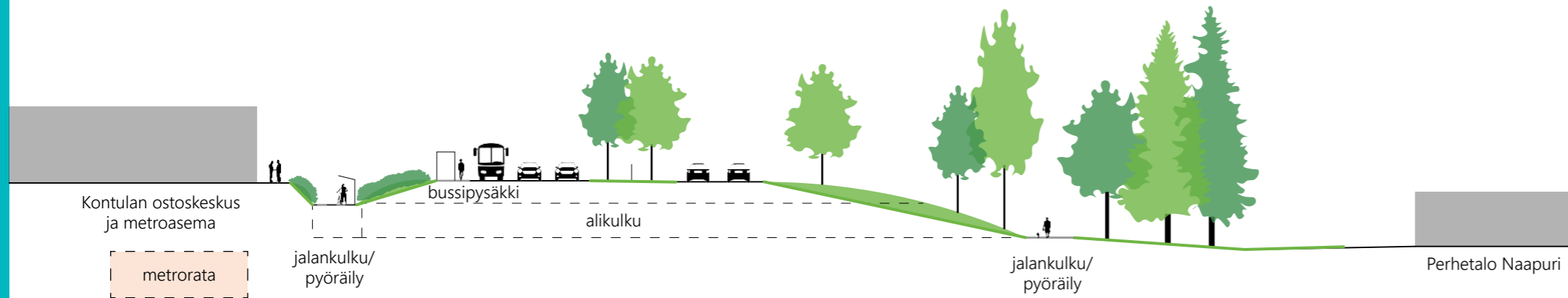
Näkymä 1

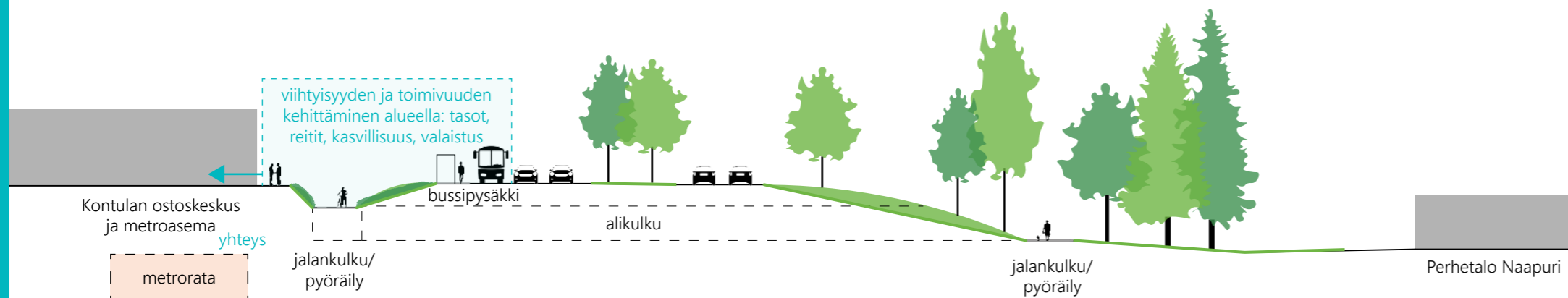
KONTULA - LEIKKAUSTARKASTELUT

Oheisissa leikkauksissa on tarkasteltu muutamia suunnittelualueen keskeisimpiä katutiloja. Tarkoituksena on esittää sekä lyhyen että pitkän tähtäimen kehitysehdotuksia suhteessa paikan nykytilaan.

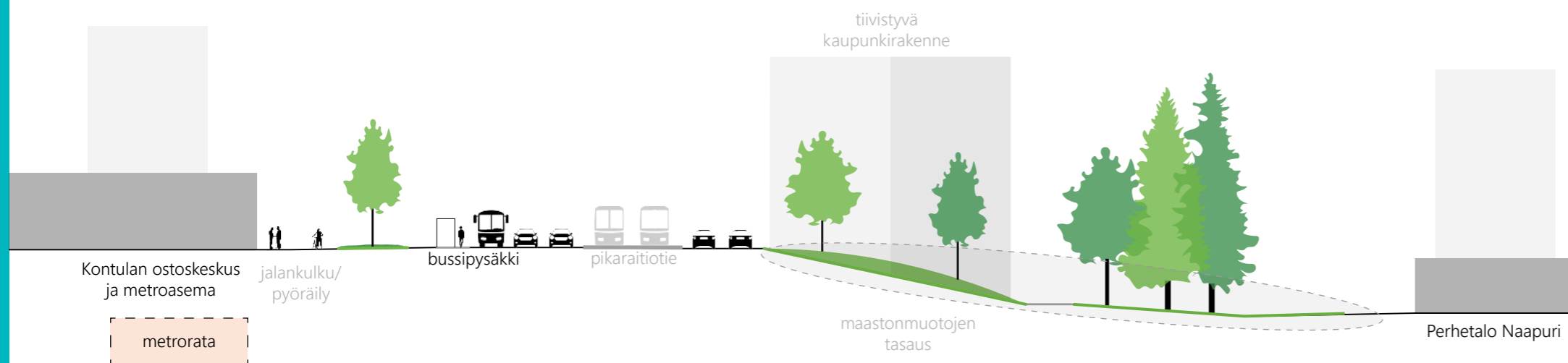
Kontulantie, leikkaus A-A

Nykytila

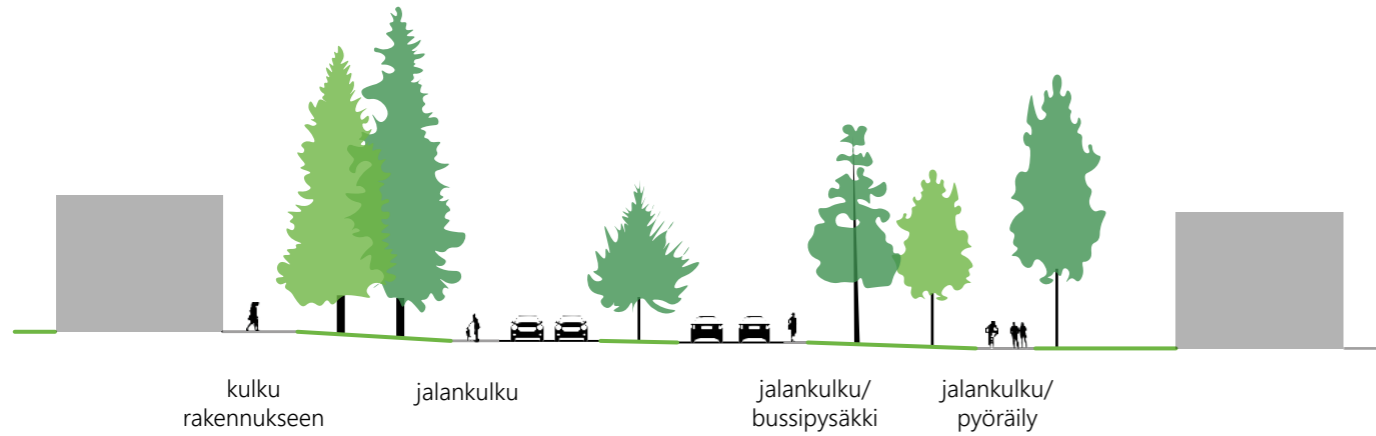
Väliaikaiset kehitysehdotukset

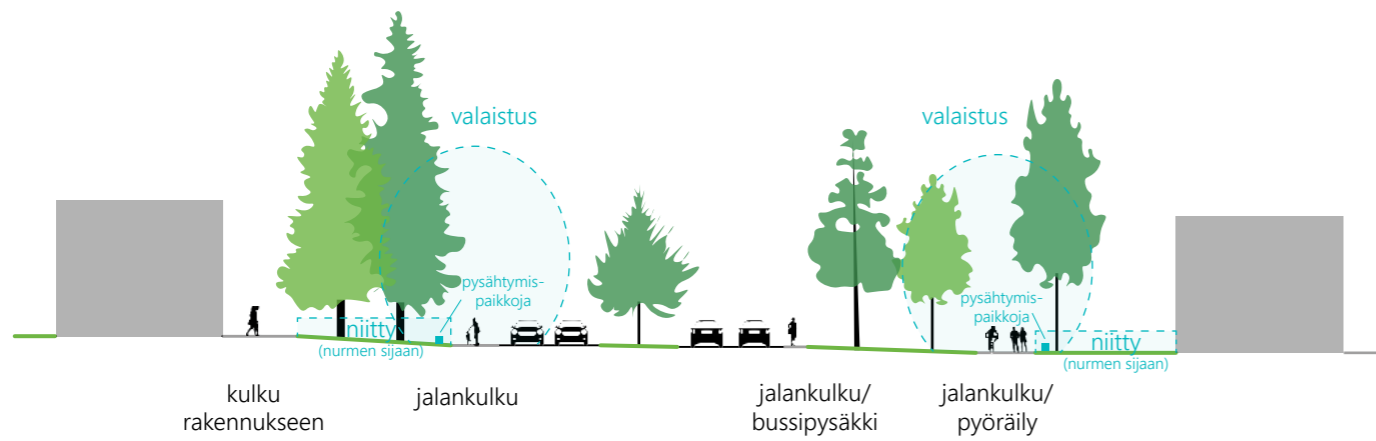
Pidemmän aikavälin visio

KONTULA - LEIKKAUSTARKASTELUT

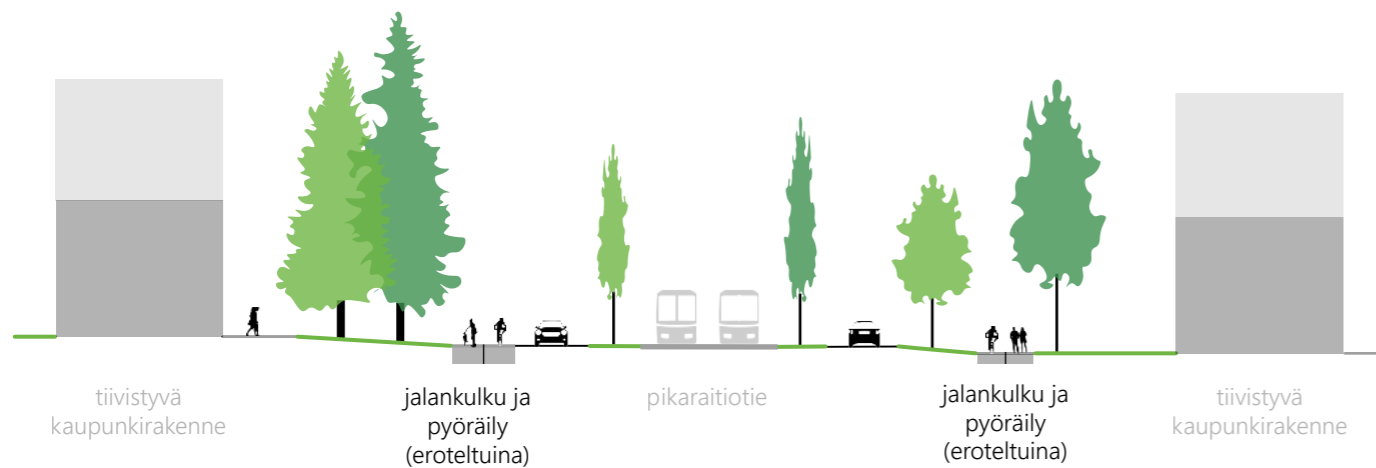
Kontulankaari, leikkaus B-B

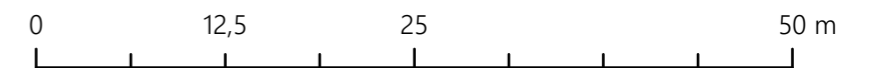
Nykytila

Väliaikaiset kehitysehdotukset

Pidemmän aikavälin visio

MELLUNMÄKI - VÄLIAIKAISET KEHITYSEHDOTUKSET

Mellunmäen metroaseman eteläisen sisäänkäynnin edusta on merkittävä liikkumisen solmukohta, jonka merkitys vain kasvaa uusien suunniteltujen raideyhteyksien myötä. Ennen alueen pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmien toteutumista aluetta kehitetään kokeellisena väliaikaisena kaupunkitilana, jonka ideointiin voidaan osallistaa myös asukkaita. Liityntäpysäköintialuetta aseman edessä voidaan hyödyntää tapahtumien yhteydessä mm. basaarihenkisenä myynti-kojaluona tai oleskelupaikkana. Metroradan alapuolista laajaa kattopintaa voidaan hyödyntää valotaiteen alustana.

Alueen tilallisen jäsentelyn ja potentiaalın parantamiseksi ehdote-
taan Länsimäentien kehittämistä katumaisena ympäristönä. Keinoina
ovat kävely- ja pyöräily-yhteyksien kehittäminen samassa tasossa
autoliikenteen kanssa, täydennysrakentamisen tutkiminen ja kadun
rinnalla kulkevan Mellunkylänpurouoman kehittäminen puisto-
yhteyttä vahvistavana elementtinä. Aarrepruiston toiminnallista ja
maisemallista yhteyttä ympäristöönsä kohti metroasemanseutua ja
Länsimäentien katu-ympäristöä on hyvä kehittää.

 Nykyinen aukio/uusi, kehitettävä aukio

 Valaistuksen parannus
- Rakenteiden korostus
- Opastavuus, orientaation tukeminen

 Toiminnallinen vyöhyke, väliaikainen

 Uudet raitiotieyhteydet

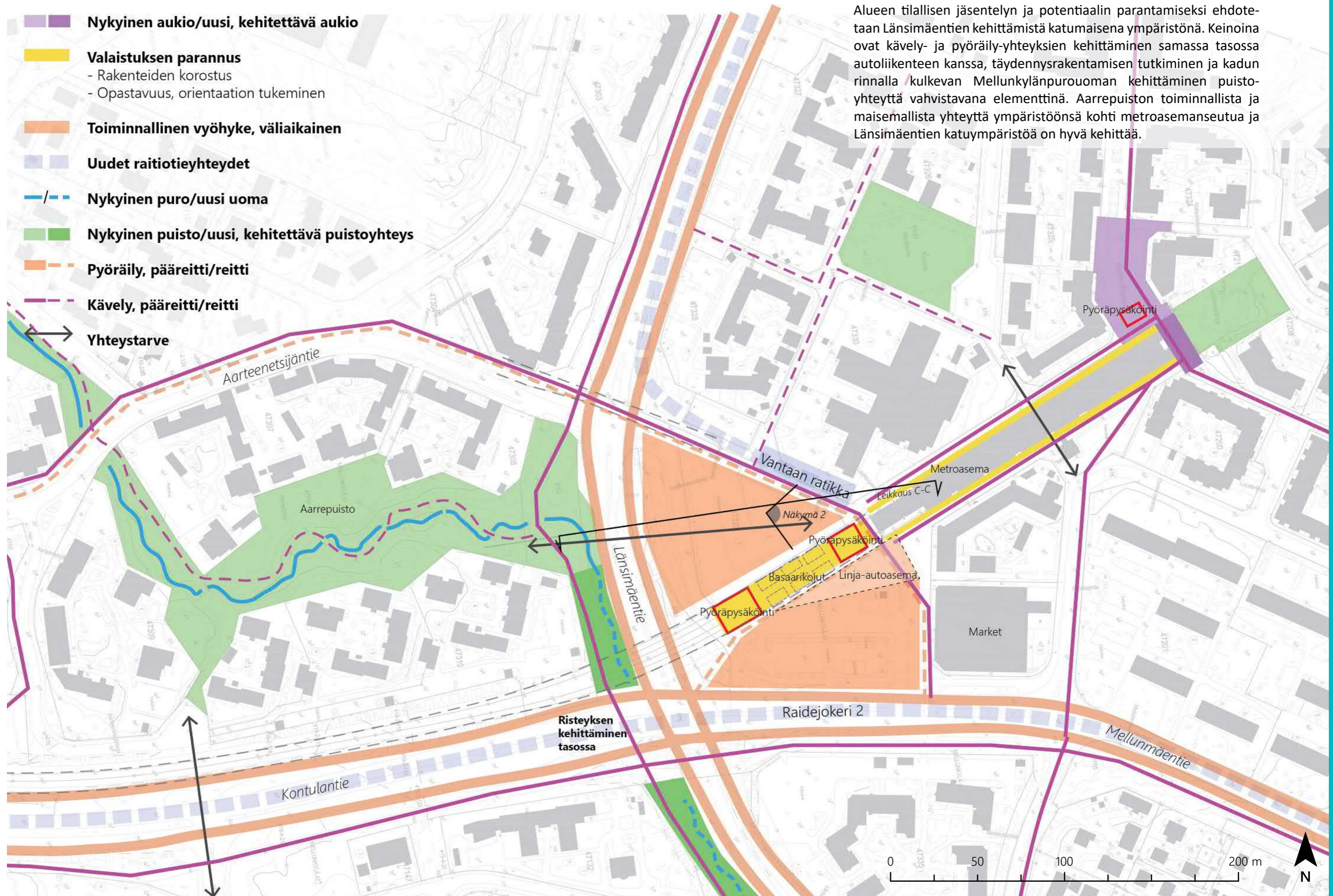
 Nykyinen puro/uusi uoma

 Nykyinen puisto/uusi, kehitettävä puistoyhteys

 Pyöräily, pääreitti/reitti

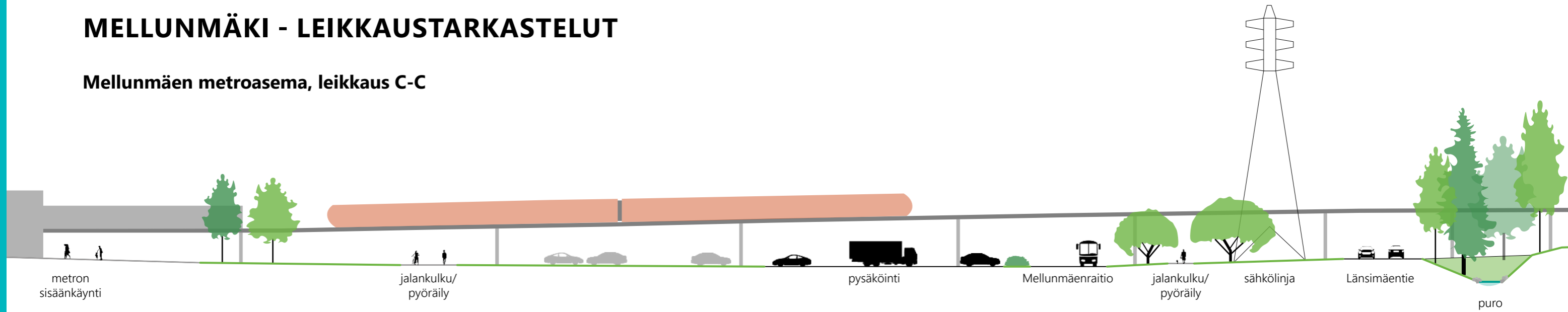
 Kävely, pääreitti/reitti

 Yhteystarve

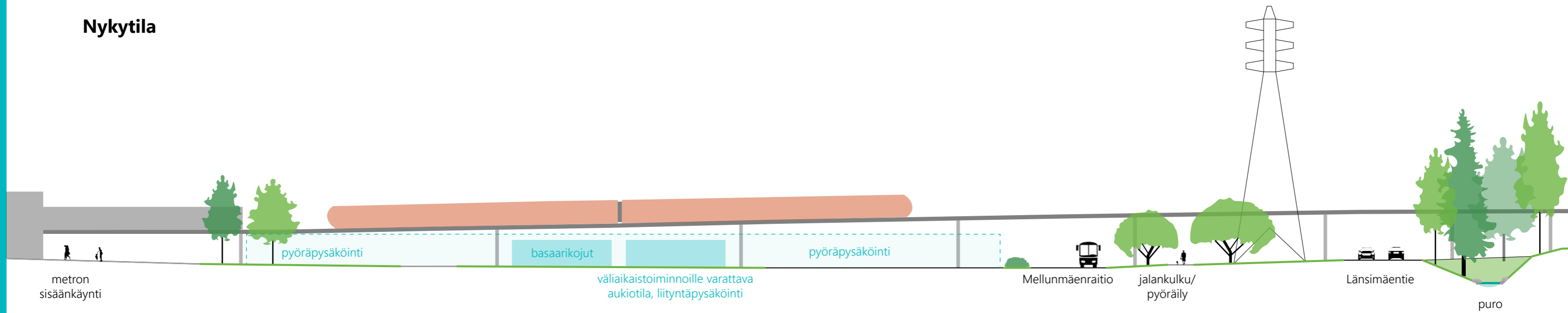

MELLUNMÄKI - LEIKKAUSTARKASTELUT

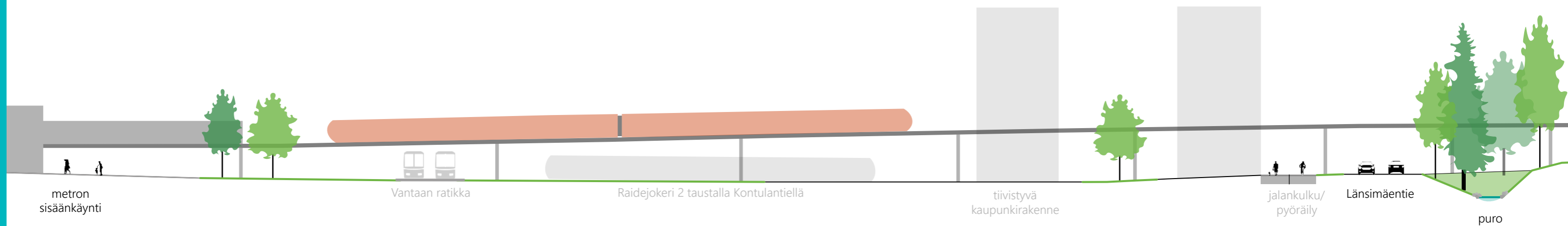
Mellunmäen metroasema, leikkaus C-C

Nykytila

Väliaikaiset kehitysehdotukset

Pidemmän aikavälin visio

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Mellunkylän kävely- ja pyöräily-ympäristön ja kaupunkitilojen analyysi- ja visiotyö luo kattavan katsauksen Kontulan, Vesalan ja Mellunmäen suunnittelun alueen fyysisen ympäristön nykytilaan ja luonteeseen. Vuorovaikutus suunnittelun alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa sekä alueen käyttäjien liikkumisen havainnointi loivat ymmärrystä Mellunkylän sosiaalisesta ympäristöstä ja ilmapiiristä.

Työssä painotettiin erityisesti lasten, nuorten ja maahanmuuttajien kokemusten ja tarpeiden esiin nostamista. Lapsille merkittäviä liikkumisen ja toiminnan kiintopisteitä ovat koulut, päiväkodit ja niiden väliset reitit. Nuorille niinkään koulut suunnittelun alueella ja sen ulkopuolella esim. Myllypurossa sekä metroasemakeskukset, liikuntapuistot ja muut harrastuspaikat ja niiden väliset kävely- ja pyöräilyreitit ovat merkittäviä alueella elämisen kannalta. Maahanmuuttajat ovat moninainen ihmisryhmä, joita toki kuuluu myös runsaasti edellä mainittuihin alueella asuviin lapsiin ja nuoriin. Kulttuuritaustastaan riippuen maahanmuuttajien merkittäviä kävely- ja pyöräilyreittien kiintopisteitä ovat myös esimerkiksi eri kulttuurien ruokaa tarjoavat kaupat ja ravintolat sekä eri uskonnollisten yhteisöjen kokoontumistilat.

Analyysi- ja vuorovaikutusosioissa tunnistettiin useita kehittämistarpeita alueelle. Turvattomuuden tunnetta esiintyy kävely- ja pyöräily-ympäristössä muunmuassa silloin, kun sosiaalinen valvonta on puutteellista. Kyseiset paikat sijaitsevat usein asutuksen ja metroasemakeskusten väliin jäävillä alueilla sekä keskeisilläkin paikoilla katvealueilla mm. alikuluissa. Lisäksi tunnistettiin, että paikoin asemaseuduilla ja erityisesti asemien välinen reitistö on laatusoltaan osin puutteellista ja epäjohtonmukaista. Keskeiset reittiyhteydet ja julkiset ulkotilat kaipaavat ratkaisuja sosiaalisen kontrollin kehittämiseksi ja selkeästi hahmotettavaa kaupunkitilaa, jotta liikkuminen kävellen ja pyöräillen alueelta toiselle koetaan turvalliseksi ja miellyttäväksi.

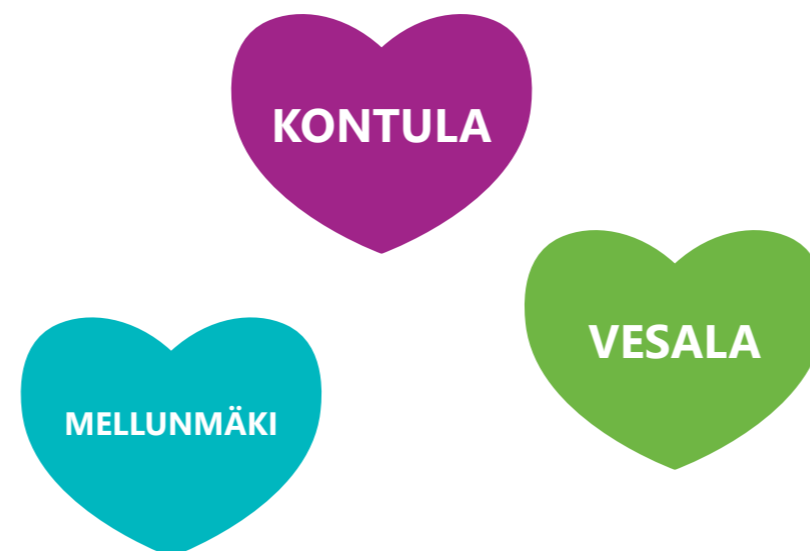
Mellunkylän suunnittelun alueelta tunnistettiin useita olemassa olevia vahvuuksia ja vetovoimatekijöitä. Analyysi- ja vuorovaikutusosioissa alueen luonne osoittautui rosoiseksi, vahvaksi, luonnonläheiseksi, elämänmakuiseksi ja monikulttuuriseksi. Suunnittelun alueen eri osista on hyvä saavutettavuus metroasemille, joille on keskittynyt monipuolisesti palveluita. Vihreä asuinympäristö ja sujuvat yhteydet laajemmille viheralueille mahdollistavat arjesta palautumisen ja liikunnan harrastamisen läheisissä kaupunkimetsäympäristöissä.

Työn visio-osiossa esitettiin alueen vahvuuksia korostava ja epäkohtia kehittävä ratkaisu, jossa tulevaisuuden Kontulassa, Vesalassa ja Mellunmäessä arkiliikkuminen on sujuvaa ja turvallista kuljijan kulttuuritaustasta ja iästä huolimatta. Visio pyrkii esittämään työkaluja ja toimenpiteitä houkuttelevan, sujuvan ja turvallisen kävely- ja pyöräilyverkoston kehittämiseen. Keskeisten julkisten ulkotilojen ja uusien reittejä jaksottavien pysähtymispaikkojen kehittäminen omaleimaisina kohtauspaikkoina luovat suunnittelun alueen kaupunkitilojen verkostosta selkeämmin hahmotettavan ja houkuttelevamman. Ulkotilojen kehittämistä ja niiden identiteetin vahvistamista inspiroivat alueen nykyiset ominaispiirteet ja vahvuudet: väestön moninaisuus, maiseman metsäinen ilme ja rakennetun ympäristön kulttuurihistoria. Asukkaiden halutaan kokevan alue omakseen, jotta halu pitää huolta yhteisestä ympäristöstä syntyy.

Kävelyn ja pyöräilyn reittien visio jäseneltiin eri reittiprofiileihin, joissa kehitysehdotukset ottavat huomioon erilaisten potentiaalisten käyttäjien tarpeet. Esimerkiksi lasten koulureiteistä visioitiin selkeästi opastettuja ja turvallisia reittejä, jotka yhdistävät koulukeskukset ja leikkipuistot toisiinsa. Asiointireiteille visioitiin houkuttelevuuden ja selkeyden lisäämiseksi esimerkiksi asukkaiden mahdollisia liikumishaasteita huomioivia pysähtymis- ja istuskelupaikkoja sekä ympäristötaidetta esimerkiksi muraalien tai valotaiteen avulla. Eri virkistysalueita yhdistäville virkistysreiteille visioitiin elämyksellistä, mutta turvallisuuden tunnetta luovaa valaistusta ja opastusta, mikä houkuttelee myös suomea heikommin ymmärtävät nauttimaan lähiluonnosta. Yleisesti visioitiin kävely- ja pyöräilyreittien erottelua erityisesti vilkkaasti liikennöidyillä osuuksilla.

Suunnittelun alueen kahden keskuksen, Kontulan ja Mellunmäen identiteetit todettiin työn aikana erilaisiksi. Kontula on jo viime vuosina tullut tunnetuksi erilaisten kulttuuritapahtumien tapahtumapaikkana. Erilaiset asukkaiden ja yhteisöjen järjestämät kaupunginosatapahtumat kutsuvat kävijöitä ympäri Helsinkiä ja lähiseudun kaupunkeja. Kaupunkitiloja ja puistoja onkin hyvä kehittää, niin että ne mahdollistavat eri tyyppisiä tapahtumia ja tukevat tämän monipuolisten kulttuuritapahtumien ja ruohonjuuritason aktiivisuuden kaupunginosan identiteetin kehittymistä.

Mellunmäki on tällä hetkellä metron päätepiste Itä-Helsingissä ja merkittävä julkisen liikenteen ja liityntäpysäköinnin solmukohta. Raitiotiesuunnitelmien ja Östersundomin metron toteutuessa Mellunmäen asemaseudun merkitys julkisen liikenteen solmukohtana ja porttina Vantaan ja Östersundomin suuntaan vahvistuu. Mellunmäen metroaseman ympäristöstä visioidaan pitkällä aikavälillä kaupunkirakenteeltaan tiiviimpää sekä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä suosivaa ja palveluiltaan monipuolisempaa lähikeskustaa. Länsimäentien kehittäminen katuna yhdessä puisto- ja puroyhteyden kanssa eheyttävät Mellunmäen keskuksen ilmettä ja houkuttelevat kulkijoita pysähtymään alueelle pelkän läpikulun sijaan. Väliaikaisena kehitysehdotuksena esitetään metroaseman eteläisen sisäänkäynnin edustalle toiminnallista aukiota, joka mahdollistaa ihmisten kohtaamisen, oleskelun ja erilaisten pienten tapahtumien kuten torimyyntien järjestämisen.

LIITTEET

LÄHTÖTIETOANALYYSI

Alueet

Palvelut ja ihmiset

Luonto ja kasvipeite

Topografia ja siniverkosto

Saavutettavuus

Julkiset ympäristöt ja viheralueet

Kaavoituksen mahdollistama tulevaisuus

HAVAINNOINTIAINEISTOT

Arviointilomake

Laskentalomake

ALUEET

Lähtötietotarkastelu - teema: alueet

Rakennukset

- Asuinrakennus
- Muu rakennus
- Teollisuusrakennus
- Yleinen tai liikerakennus

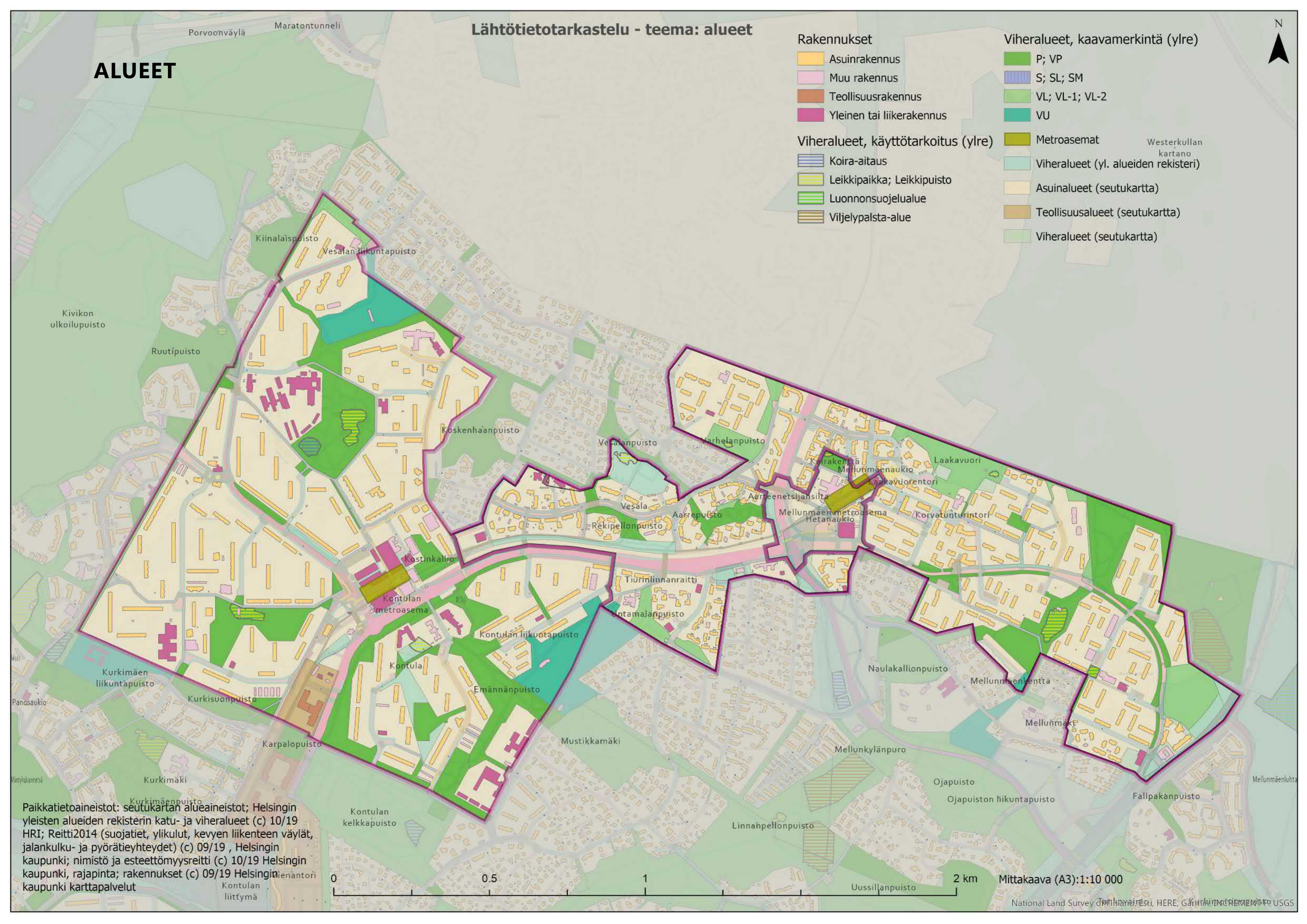
Viheralueet, käyttötarkoitus (ylre)

- Koira-aitaus
- Leikkipaikka; Leikkipuisto
- Luonnonsuojelualue
- Viljelypalsta-alue

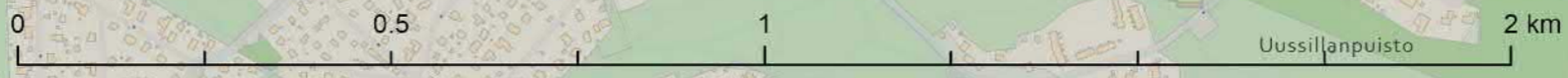
Viheralueet, kaavamerkintä (ylre)

- P; VP
- S; SL; SM
- VL; VL-1; VL-2
- VU
- Metroasemat
- Viheralueet (yl. alueiden rekisteri)
- Asuinalueet (seutukartta)
- Teollisuusalueet (seutukartta)
- Viheralueet (seutukartta)

Westerkullan kartano

Paikkatietoaineistot: seutukartan alueaineistot; Helsingin yleisten alueiden rekisterin katu- ja viheralueet (c) 10/19 HRI; Reitti2014 (suojatiet, ylikulut, kevyen liikenteen väylät, jalankulku- ja pyörätieyhteydet) (c) 09/19, Helsingin kaupunki; nimistö ja esteettömyysreitti (c) 10/19 Helsingin kaupunki; rajapinta; rakennukset (c) 09/19 Helsingin kaupunki karttapalvelut

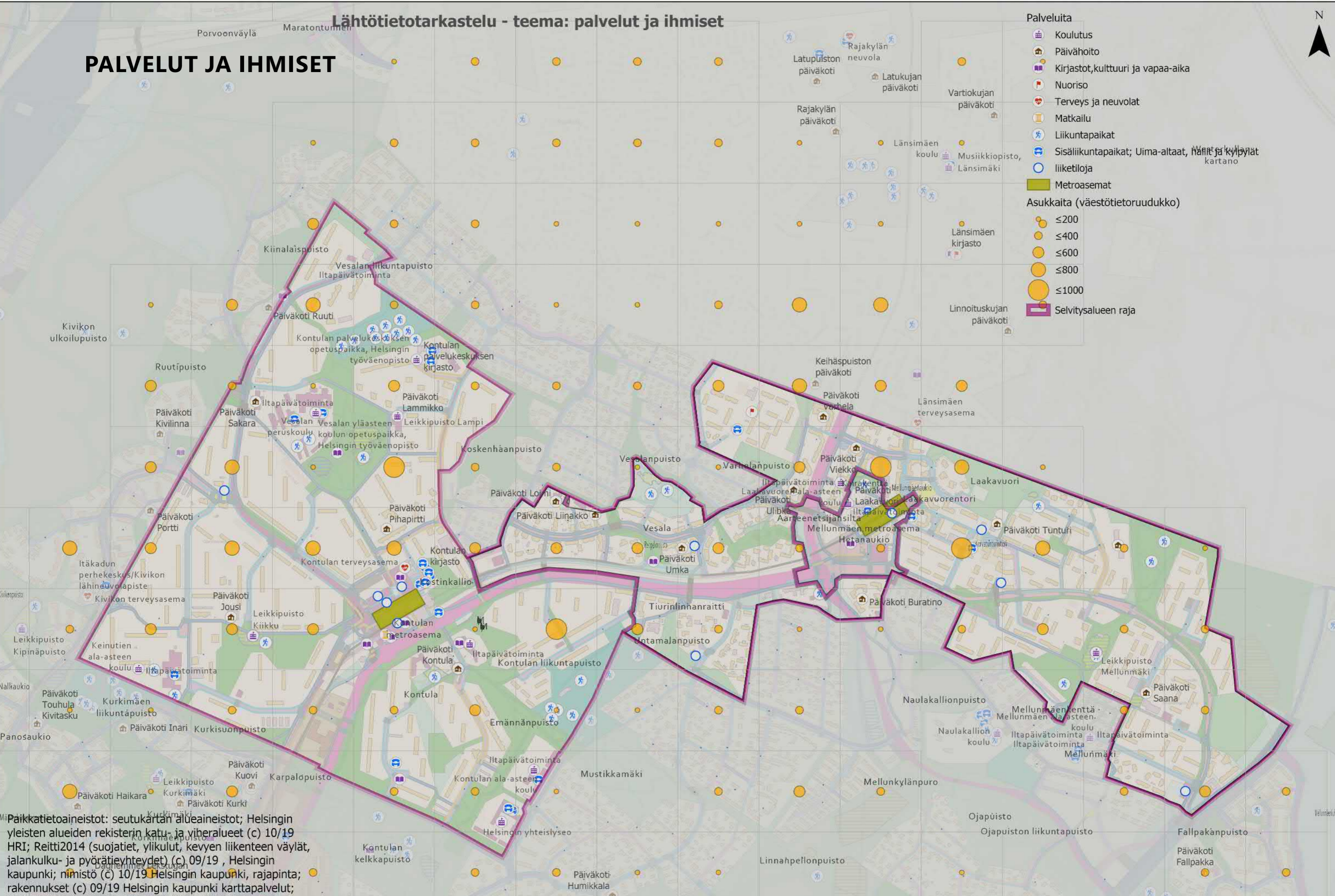

Mittakaava (A3): 1:10 000

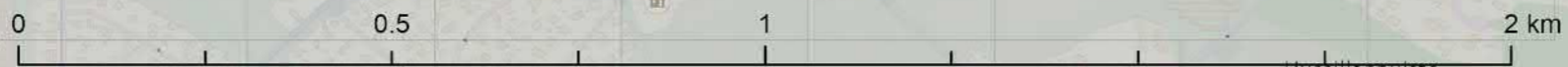

PALVELUT JA IHMISET

- Palveluita**
- Koulutus
  - Päivähoito
  - Kirjastot, kulttuuri ja vapaa-aika
  - Nuorisot
  - Terveys ja neuvolat
  - Matkailu
  - Liikuntapaikat
  - Sisäliikuntapaikat; Uima-altaat, harrastus- ja kylpylät
  - Liiketiloja
  - Metroasemat
- Asukkaita (väestötietoruudukko)**
- ≤200
  - ≤400
  - ≤600
  - ≤800
  - ≤1000
- Selvitysalueen raja

Maanmittauslaitos: seutukartan alueaineistot; Helsingin yleisten alueiden rekisterin katu- ja viheralueet (c) 10/19 HRI; Reitti2014 (suojatiet, ylikulut, kevyen liikenteen väylät, jalankulku- ja pyörätieyhteydät) (c) 09/19, Helsingin kaupunki; nimistö (c) 10/19 Helsingin kaupunki, rajapinta; rakennukset (c) 09/19 Helsingin kaupunki karttapalvelut; väestötietoruudukko (250 m x 250 m) (c) 10/19 HSY rajapinta

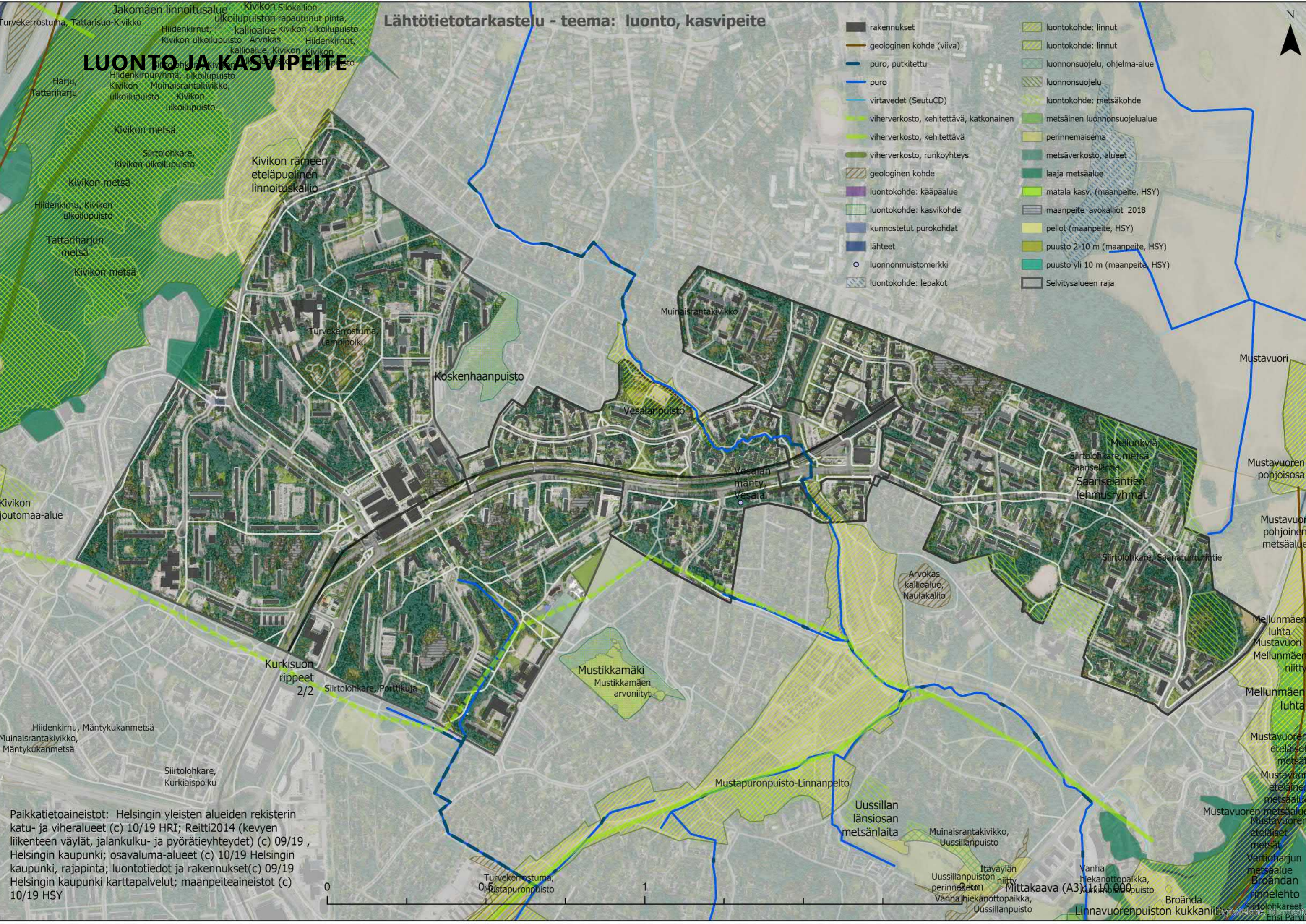

Mittakaava (A3):1:10 000

Lähtötietotarkastelu - teema: luonto, kasvipeite

LUONTO JA KASVIVEITE

rakennukset	luontokohde: linnut
geologinen kohde (viiva)	luontokohde: linnut
puro, putkitettu	luonnonsuojelu, ohjelma-alue
puro	luonnonsuojelu
virtavedet (SeutuCD)	luontokohde: metsäkohde
vihverkosto, kehitettävä, katkonainen	metsäinen luonnonsuojelualue
vihverkosto, kehitettävä	perinnemaisema
vihverkosto, runkoyhteys	metsäverkosto, alueet
geologinen kohde	laaja metsäalue
luontokohde: kääpäalue	matala kasv. (maanpeite, HSY)
luontokohde: kasvikohte	maanpeite_avokalliot_2018
kunnostetut purokohdat	pellot (maanpeite, HSY)
lähteet	puusto 2-10 m (maanpeite, HSY)
luonnonmuistomerkki	puusto yli 10 m (maanpeite, HSY)
luontokohde: lepakot	Selvitysalueen raja

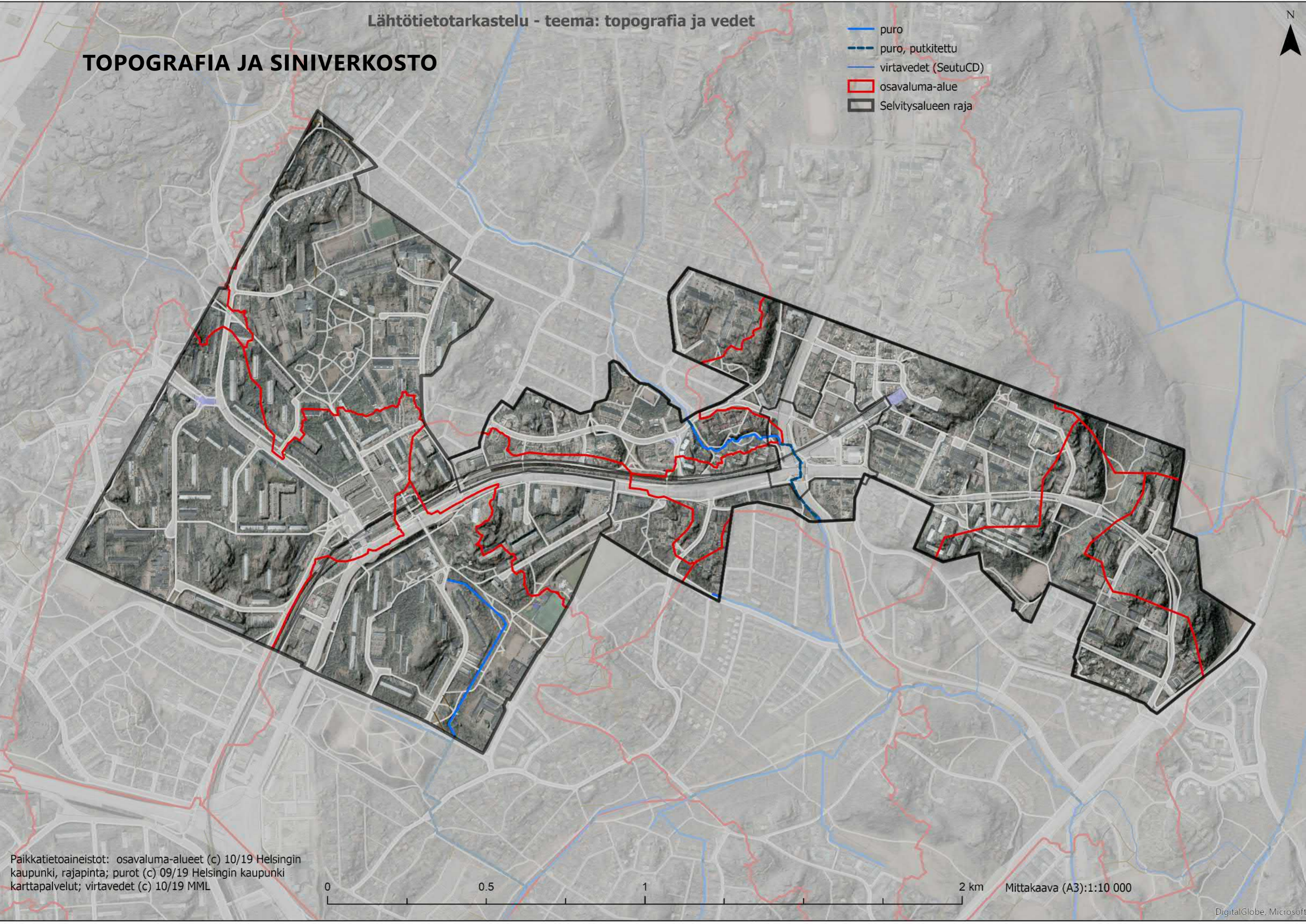

Paikkatietoaineistot: Helsingin yleisten alueiden rekisterin katu- ja viheralueet (c) 10/19 HRI; Reitti2014 (kevyen liikenteen väylät, jalankulku- ja pyörätieyhteydet) (c) 09/19, Helsingin kaupunki; osavalmu-alueet (c) 10/19 Helsingin kaupunki, rajapinta; luontotiedot ja rakennukset(c) 09/19 Helsingin kaupunki karttapalvelut; maanpeiteaineistot (c) 10/19 HSY

0 1 Mittakaava (A3) 1:10 000

TOPOGRAFIA JA SINIVERKOSTO

- puro
- puro, putkitettu
- virtavedet (SeutuCD)
- osavaluma-alue
- Selvitysalueen raja

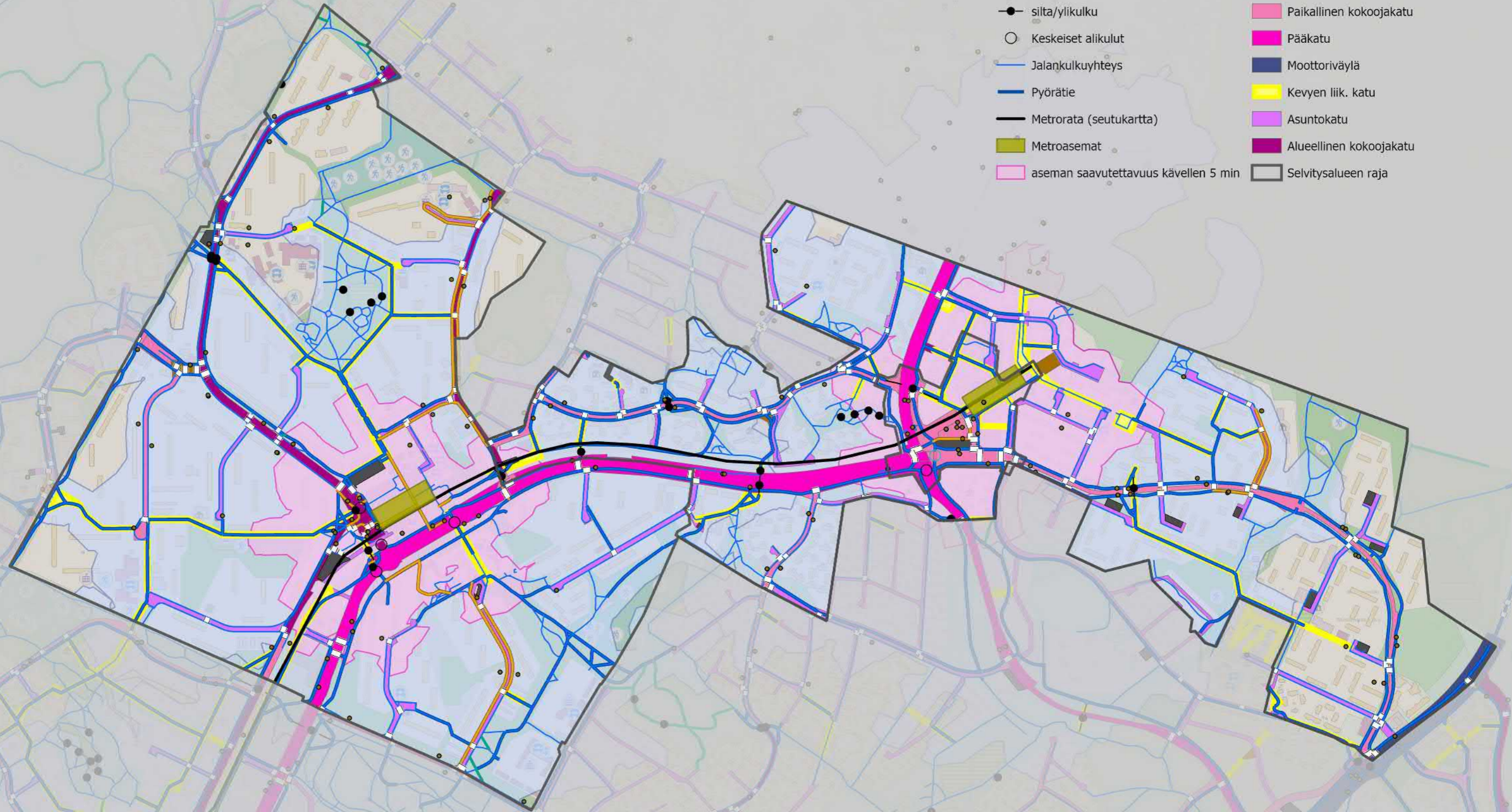
Paikkatietoaineistot: osavaluma-alueet (c) 10/19 Helsingin kaupunki, rajapinta; purot (c) 09/19 Helsingin kaupunki karttapalvelut; virtavedet (c) 10/19 MML

0 0.5 1 2 km Mittakaava (A3):1:10 000

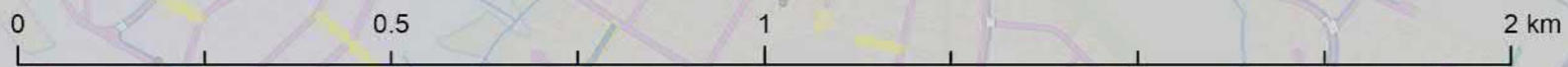
Lähtötietotarkastelu - teema: liikennejärjestelmät

SAAVUTETTAVUUS

- Pysäkit, HSL
- Esteettömyysreitti
- Ulkoilureitti
- Suojatie
- silta/ylikulku
- Keskeiset alikulut
- Jalankulkuyhteys
- Pyörätie
- Metrorata (seutukartta)
- Metroasemat
- aseman saavutettavuus kävelen 5 min
- aseman saavutettavuus pyöräillen 5 min
- Aukiot ja torit (katualue)
- Pysäköintialue
- Piha- ja hidaskatu
- Paikallinen kokoojaku
- Pääkatu
- Moottoriväylä
- Kevyen liik. katu
- Asuntokatu
- Alueellinen kokoojaku
- Selvitysalueen raja

Paikkatietoaineistot: seutukartan alueaineistot; Helsingin yleisten alueiden rekisterin katu- ja viheralueet (c) 10/19 HRI; Reitti2014 (suojatiet, ylikulut, kevyen liikenteen väylät, jalankulku- ja pyörätieyhdydet) (c) 09/19, Helsingin kaupunki; nimistö ja esteettömyysreitti (c) 10/19 Helsingin kaupunki; rajapinta; rakennukset ja palvelut (c) 09/19 Helsingin kaupunki karttapalvelut; pysäkit (c) 10/19 HSL

Mittakaava (A3):1:10 000

JULKISET YMPÄRISTÖT JA VIHERALUEET

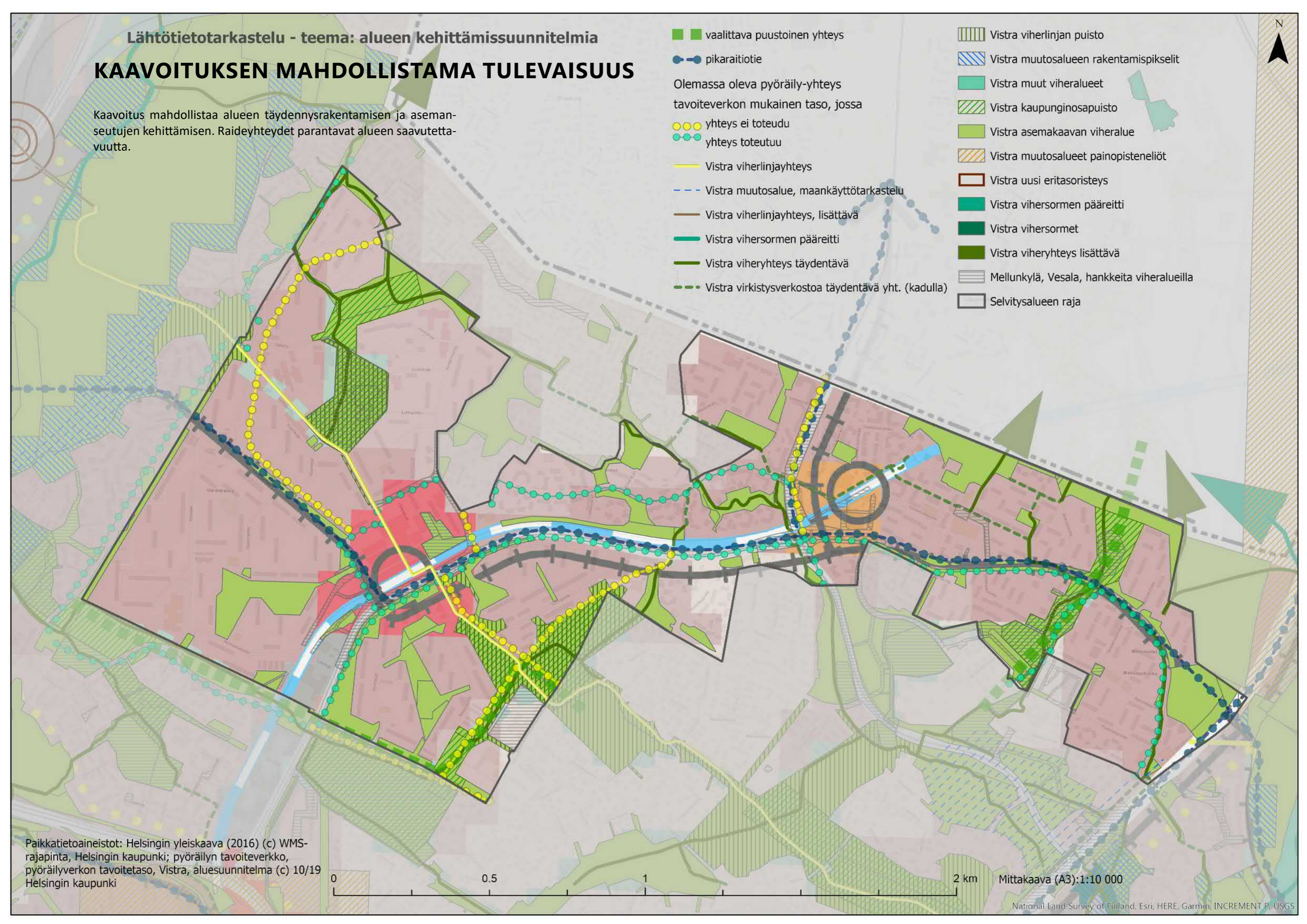
- kunnonsuunnitelma
- ▭ osuuskunnonsuunnitelma, Helsinki maaseutualue
- ▨ viittä viikkopäivä
- ▩ koulun / päiväkodin pihalla
- ▧ koulun kunnossuunnitelma
- ▦ jalki, puukäyttö
- ▤ puu
- ▣ opetusala alue
- ▢ vaikkapa puutarha-alue
- viittä kaupunginosaa
- Vihervaikutus, kunnonsuunnitelma (yhteis)
- ▧ P, VY
- ▦ S, S1, S2
- ▤ VL, VL1, VL2
- ▣ VJ
- ▢ metsä (toistuva, pöytä)
- metsä (toistuva, pöytä)

KAAVOITUKSEN MAHDOLLISTAMA TULEVAISUUS

Kaavoitus mahdollistaa alueen täydennysrakentamisen ja asemaseutujen kehittämisen. Raideyhteydet parantavat alueen saavutettavuutta.

- vaalittava puustoinen yhteys
- pikaraitiotie
- Olemassa oleva pyöräily-yhteys
- tavoiteverkon mukainen taso, jossa
- yhteys ei toteudu
- yhteys toteutuu
- Vistra viherlinjayhteys
- Vistra muutosalue, maankäyttötarkastelu
- Vistra viherlinjayhteys, lisättävä
- Vistra vihersormen pääreitti
- Vistra viheryhteys täydentävä
- Vistra virkistysverkostoa täydentävä yht. (kadulla)
- Vistra viherlinjan puisto
- Vistra muutosalueen rakentamispikselit
- Vistra muut viheralueet
- Vistra kaupunginosapuisto
- Vistra asemakaavan viheralue
- Vistra muutosalueet painopisteneliöt
- Vistra uusi eritasoristeys
- Vistra vihersormen pääreitti
- Vistra vihersormet
- Vistra viheryhteys lisättävä
- Mellunkylä, Vesala, hankkeita viheralueilla
- Selvitysalueen raja

Paikkatietoaineistot: Helsingin yleiskaava (2016) (c) WMS-rajapinta, Helsingin kaupunki; pyöräilyn tavoiteverkko, pyöräilyverkon tavoitetaso, Vistra, aluesuunnitelma (c) 10/19 Helsingin kaupunki

ARVIOINTILOMAKE

(osion 2 havainnointit)

Tarkkailualue:

Tarkkailija:

Ajankohta:

Sää:

Kaupunkitilan laadullinen analyysi:

KRITEERI	ARVIOINTIPERUSTE	ARVIOINTI*				HUOMIOT
		1	2	3	4	
1. Pohjakerrosten aktiivisuus	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten pohjakerroksissa sijaitsee palveluita. Osa palveluista on avoinna myös ilta- tai yöaikaan. Toimintoja levittäytyy kesäaikana katutilaan, esim. terasseille. Katuun rajautuva avoin tila on käytössä (esim. torikauppa, vapaa-ajan vietto). 					
2. Turvallisuuden tunne	<ul style="list-style-type: none"> Ei koettua uhkaa rikoksille tai väkivallalle. Ympäristön rakennuksista on näkö- ja kulkuyhteys. Valaistus pimeällä. 					
3. Sekoittunut rakenne	<ul style="list-style-type: none"> Runsaasti erilaisia asuntoja, työpaikkoja sekä yksityisiä ja julkisia palveluita. Ympäristössä on rakennuksia eri aikakausilta. 					
4. Visuaalinen monimuotoisuus ja kaupunkikulttuuri	<ul style="list-style-type: none"> Julkisivut ja katuasetelma ovat monipuolisia ja mielenkiintoisia. Kadulla tai aukiolla on mahdollista nauttia taiteesta (veistokset, patsaat, tilataide). Merkkejä kaupunkikulttuurista ja eloisuudesta (ilmoitukset, tarrat, kirjoitukset). 					
5. Toiminnalliset solmukohtat ja kohtaamispaikat	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristö kannustaa jäämään ja viihtymään. Sisältää kohtaamisten ja toiminnan paikkoja: torimyyntiä, leikkipaikan, penkkejä ym. Matala melutaso. 					
6. Mittakaava	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten ja ympäristön mitoittamisessa otettu huomioon jalankulkijan mittasuhteet koskien aisteja, liikkumista, kokoa ja käyttäytymistä. 					
7. Jalankulun asema	<ul style="list-style-type: none"> Tilaa jalankululle. Autoliikenteen nopeudet ovat alhaisia. Jalankulkijan ei tarvitse pelätä muuta liikennettä 					
8. Jalankulkualueiden fyysinen laatu ja varustelu	<ul style="list-style-type: none"> Kävelyalueissa on käytetty laadukkaita materiaaleja ja alueet ovat hyvässä kunnossa. Käytettävissä riittävästi laadukkaita ja hyväkuntoisia kadunkalusteita (penkit, roskakorit, pysäkkikatokset ym.). Valaisimet ja valaistus on suunniteltu/toteutettu jalankulkuympäristöön sopiviksi. 					
9. Viherympäristö ja hulevesien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Puita, istutuksia tai muuta kasvillisuutta, jotka parantavat ympäristön viihtyisyyttä ja muodostavat monilajisen kokonaisuuden. Katutilaan liittyy vettä läpäiseviä pintoja, jotka imeyttävät ainakin osan kadulle kertyvistä hulevesistä. 					
10. Esteettömyys ja pyöräily	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristö on esteetöntä, eikä esim. kadun pinnoite, portaat tai reunakivet risteyksissä vaikeuta kulkemista. Pyöräily on huomioitu kadun suunnittelussa. On selvää, missä kuuluu pyöräillä, verkosto on jatkuva ja järjestelyt risteyksissä pyöräilijän kannalta sujuvia. Pyörien pysäköintiin on varattu kohteiden kohdalla selkeä paikka ja riittävästi telineitä. 					

*1. ei esiinny kohteessa 2. esiintyy vähäisesti 3. esiintyy jossain määrin 4. esiintyy kohteessa

LASKENTALOMAKE

(osion 2 havainnointit)

Tarkkailualue:

Tarkkailija:

Ajankohta:

Sää:

Sukupuoli

Ikä

A – Kävelee; B – Pyöräilee; C – Seisoo; D – Istuu; E – Muu toiminta

M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	
M / N	<10.....20.....30.....40.....50.....60>		A / B / C / D / E	

